

UKRAINIAN STYLE IN CHURCH ARCHITECTURE

BY ARCHITECT GEORGE KORBYN

УКРАЇНСЬКИЙ СТИЛЬ В
ЦЕРКОВНІЙ АРХІТЕКТУРІ

ОГЛЯД
УКРАЇНСЬКОЇ
ЦЕРКОВНОЇ
АРХІТЕКТУРИ
9 - 20 століття

SHORT REVIEW
OF UKRAINIAN CHURCHES

Sponsored by
Ukrainian Engineers' Society of America, Inc.
California Branch

Copyright 1983
George Korbyn, Arcadia, California

Author of the Monograph —

Architect George Korbyn was born near the city of Kharkov in Ukraine. In 1931 he graduated from the Academy of Fine Arts with a masters degree as Architect Artist and Builder. His first position as an architect, after graduating, was with the Science Research Institute where he planned, designed and supervised building of railway stations.

From 1935 to 1941 he moved to Kiev and worked as an independent architect in the studio of Professor Shechonin. During those six years, his studio built over forty buildings, among them a cinema theater for 800 persons, Institute of Hematology, apartment building to house 150 families of government workers, six large high schools and several colleges.

During the period of German occupation he was in a forced labor camp for two years. From 1945 to 1950 Korbyn worked for UNRA as a Sub-Area Chief Engineer in Bavaria. After arriving in the United States in 1951 he had his own office in Denver, Colorado, and worked for many prominent architectural firms in Minneapolis, San Diego and Los Angeles, designing schools, churches, industrial and manufacturing plants, banks and residences.

At the present time George Korbyn is retired and continues to provide a variety of architectural firms and individuals with consultation services.

By George S. Korbyn, Architect

Коротко про автора

Автор Монографії архітектор Юрій Корбин народився в Україні, недалеко міста Харкова. В 1931 році він закінчив архітектурний факультет Харківського художнього інституту, одержавши звання магістра і диплом архітектора-мистця, з правом виконання всіх будівельних робіт.

Від 1931-го до 1934-го року працював в Науково-дослідному інституті по проектуванні нових залізниць. В 1934 році переїхав до Києва. В Києві працював в Архітектурній студії проф. Н. Шехоніна, як незалежний архітект, потім перейшов на працю в Головній управі шкільного будівництва „Шкілпроект”, а пізніше працював у Проектному відділі урядових будинків Раднаркому.

За цей час запроектував більше як півсотні різних споруд, серед яких було коло 20 шкіл, двозальний кінотеатр на 800 осіб, кіно „Київ” в Києві, Інститут ендокринології в Дарниці, Студентське містечко на 6,000 студентів в м. Донецьку (був. Сталіно), залізничні вокзали (двірці) в Старобільську і Верхнє-Удінську, апартамент на 150 квартир для членів уряду, буд. Київенерго та типову бібліотеку на 100,000 книжок. Був два роки у робітничому таборі. З 1945 р. до 1950 р. працював для УНРРА як суб-ерія 5. Гол. Інженер з містом осідку в Новому Ульмі — Баварія.

В 1950 р. емігрував до Америки. З того часу працював у великих фірмах старшим креслярем і проектувальником. Мав своє бюро в м. Денвер, там же отримав арх. ліцензію. Тепер живе в Лос-Анджелесі, виконуючи різні консультаційні замовлення. За час перебування в Америці запроектував велику кількість будов, — Серед них Очна клініка і Лютеранська церква в Денвері, Соло — велика фабрика „Федерал тулс”, правничий заклад „Донн і Кюррі”, гольф клуб в Міннеаполісі. „Алл стейт” банк, „Фіделіті федерал банк” в Лос-Анджелесі і „Фіделіті федерал банк” в Мелов Глен та ін. Так само декілько великих мешканевих будинків і ранчо в Каліфорнії та Колорадо.

Ukrainian churches in their distinctive architectural forms played a great part in the ukrainian history as houses of worship and cultural monuments.

The author, a well known architect has conducted extensive field and museum research leading to the completion of this book.

This comprehensive, highly illustrated and up-to-date study is a most vivid and authentic visual record of ukrainian church architecture, which is a unique field of study and separate from russian and other slavonic church architecture.

This study is a great contribution to scholars and researchers in the field of ecclesiastical architecture.

Dr. Sviatopolk Shumsky

Українськи

с

с

Українськи храми у своїй достойній величі і красі, протягом віків були центром уваги та подиву народів, та гордістю України-Русі. Українська церковна архітектура, відзеркалювала богатство нашої культури і була пітомою українською. Українські храми є відомі своєю відмінністю і архітектурним стилем, від храмів московських, грецьких чи інших, слав'янських храмів. Щоби підкреслити красу наших святинь та їх українську архітектуру, шановний автор цієї розвідки-книги, відомий український архітект, після довгих студій та розвідок видав цю вартісну працю, на славу українській, церковній архітектурі ії культурі, та на користь усіх тих, які цікавляться та студіють архітектуру святинь інших народів

Д-р. Святополк Шумський

4

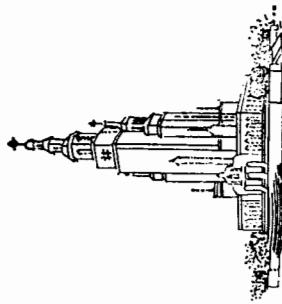
МИТРОПОЛИЧА КАНЦЕЛАРІЯ

Української Православної Церкви в С.Ш.А.

П.О. Бокс 495

С. Бавард Брук, Нью Джерзі 08880

Tel.: (201) 356-0090

METROPOLITAN'S CHANCERY

Ukrainian Orthodox Church of the U.S.A.

P.O. Box 495

South Bound Brook, New Jersey 08880

Tel.: (201) 356-0090

MOST REVEREND MSTYSLAV S. SKYRPNYK

Archbishop of Philadelphia and Metropolitan
of The Ukrainian Orthodox Church
of the U.S.A.

Вітановний
Юрій Корбін, Архітектор,
Аркадія, Каліфорнія.

Березень 23, 1981

Вельмишановний Пане Архітекте!

Щойно оце принесли з пошти Вашого листа з допущеним до нього п'єтом, в якому знайшов короткий конспект з Вашої праці на надзвичайно близьку мозгу серцю галузь укр. мистецтва - церковна архітектура і будівництво. Ваш задум благословляю, а Вас міцно обнімаю та щиро бажаю, щоб цей задум став якнайскорше зреалізований.

Вашого листа отримав напередодні моєого відлету до Швейцарії, до лікарів-спеціалістів. Ваш конспект беру з собою. Повернуся десь кілька квітня, тоді напишу довшого листа.

Бувайте здорові, широ Вашу Христі

МІТРОПОЛІТ

Св. І. Нестр.

АПОСТОЛЬСЬКИЙ ЕКЗАРХАТ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ
В АВСТРАЛІЇ

Парафія Св. Андрія, Сідней, Нова Півд. Валія

APOSTOLIC EXARCHATE FOR UKRAINIAN CATHOLICS IN AUSTRALIA
St. Andrew's Parish, Sydney, NSW.

57 Church St.
Lidcombe, 2141
Tel. 649 9975

12/11/79

Літолемакі! дорогі твої Кохані,

тобе розумієш

що добре мій час і вінчаний з тим що
4/10/с.г. у справі земель членів церкви
в Аделії?

В упереді помісся була цілка
Інсса - Кохані, будьши як
одомашнена хунка і чиста і на-
мінна господарка. Була відко-
лекні, але не пригоджена у багаті
Ібіни. Була рідкою рече у родині
Ібіни, але не після всіх бояв
многого різни, було сасів і пра-
сості після обін її дрібність.

Бамбо ченілів і прости і бояв
богословіння. Останнє з дісн.

Мільян, Соня,
і бор Міліан

FOREWORD

After the events of the Revolution of 1917, circumstances forced the building of churches in Ukraine to cease. With time, a deliberate and methodical destruction of Ukrainian churches was begun, with no regard given to their often unique architectural significance. Among the churches that were destroyed were the Golden-Domed Monastery of St. Michael in Kiev, and the Church of Annunciation in Kharkiv. Those churches that were not destroyed were used as warehouses for grain, or were converted into so-called "anti-religious museums". However, the construction of Ukrainian churches did not stop; it continued and continues even today, though outside the homeland, in countries in which Ukrainians reside. The aim of this monograph is to show the present state of this architecture, and to illustrate its link in composition, style and level with the architectural heritage of Kievan Rus'-Ukraine.

The publication of this monograph will be further proof that the official acceptance of Christianity in 988 AD by the mighty nation of Kievan Rus'-Ukraine was not destroyed, but continues and spreads, though beyond the borders of the homeland.

First of all, I want to point out that I have no intention of writing a complete history of Ukrainian church architecture; but only wish to present a short historical review of wood and stone church architecture in Ukraine from its beginnings to the October Revolution of 1917, illustrating this period with photographs of the most interesting and well-known of these church buildings.

Finally, at the end of this foreword, I find it necessary to offer a definition of "architectural style" or at least "style" itself. Webster's dictionary defines architectural "style" as the "mode, design of buildings as to have certain distinguishing features according to the period and nationality of the work". It is historically known that various styles, according to the impression they made, spread far beyond the countries in which they originated and influence the architecture of other countries, eg. baroque, gothic, renaissance, etc.

В С Т У П

Після подій революції 1917 р. силою обставин будівництво церков в Україні припинилось. А згодом, шілово і методично стали нищити українські церкви, не зважаючи на їхню часто унікальну архітектурну вартість. Поміж знищеними церквами були: Михайлівський Золотоверхий монастир в Києві, Благовіщенська церква в Харкові та інші. Не знищені церкви вживались як комори для збіжжя, або створювали в них так звані „антирелігійні музеї”. Однаке, будівництво українських церков не припинилось, воно продовжувалось і продовжується сьогодні, хоча і поза межами Батьківщини, в країнах поселень українців. Висвітлити стан цього будівництва, показати ілюстративно його архітектуру, спорідненість її композиції, стилю і ступінь набутого досвіду-спадщини церковного будівництва Київської Руси-України, є основною метою цієї монографії.

Видання цієї монографії буде ще одним доказом того, що офіційно прийняте могутньою державою Київської Руси-України християнство (988 року) не є знищене, а розвивається і поширюється хоча і поза межами Батьківщини.

Перед усім хочу зазначити, що я не маю наміру написати щілу історію церковного будівництва в Україні, моїм бажанням є зробити короткий історичний огляд церковного будівництва в Україні (дерев'яного і мурованого) від його початку до жовтневої революції 1917 року, ілюструючи цей період світлинами найбільш цікавих і відомих церковних будов.

В кінці цього вступу вважаю за потрібне дати точне окреслення: що таке є „архітектурний стиль”, або просто „стиль”, тому, що слово часто вживається в монографії. В словнику Вебстера, авторитет якого є загально визнаний, зазначено: (переклад коректора) „Стиль — мода, створюється тоді, коли запроектовані і збудовані споруди (в даному випадку-церкви), в певний період, мають загальні характерні архітектурні форми у національному середовищі країни, де вони виникли і споруджені”. Історично відомо, що різні стилі в залежності від вражіння, яке вони створювали, поширювались далеко поза межі країни, в якій вони виникли, або впливали на архітектуру інших країн (барокко, готика, ренесанс).

Contents

Map of Kievan Rus'-Ukraine	iii
Author of Monograph	1 - 2
References	3
Letters from Church Hierarchy	4 - 5
Foreword	6 - 7
Dedication	9
Architecture of Wooden Churches in Ukraine	10 - 29
Architecture of Stone Churches in Ukraine	30 - 57
Ukrainian Churches Abroad	58 - 150
Table I	151
Table II	152
Table III	153
Index of Illustrations - English	155 - 160
Index of Illustrations - Ukrainian	161 - 167
Bibliography	168

**In memory of the one-thousandth anniversary of
the Kievan Rus-Ukraine acceptance of Christianity.**

ДЕРЕВ'ЯНА АРХІТЕКТУРА ЦЕРКОВ 9-20 ст.

ARCHITECTURE OF WOODEN CHURCHES
IN UKRAINE

9 - 20 A.D.

Церква (1776 р.) в селі Діброві Тячівського району.

Church (1776) in the village of Dibrova, Tyachev district.

WOOD ARCHITECTURE

I would first like to present a brief historical review of the wood architecture in Ukraine.

From historical annals, *Letopis'*, we know that Christian churches were in existence in territories encompassed by Kievan Rus'-Ukraine as early as the ninth century. In the beginning of the tenth century we know there existed the Church of St. Illya in the Podil region near Kiev, as the treaty of 944 between Prince Igor and the Greeks made reference to it. This church was made of wood and did not survive the modern day times. Obviously it was not an exception; there were other such churches, all playing an important role in preparing the population of Rus'-Ukraine for the conversion to Christianity. They were the source from which the basis of the Christian faith spread all over the land.

Long before church architecture appeared, Kievan Rus'-Ukraine had one hundred years of experience in wood structures, having created its own original architectural forms based on national art and tradition. The common basic building material was wood. Palaces of princes and boyars, fortresses and individual dwellings alike, were built of wood, as were the churches.

Typically, the design of the plan for Ukrainian churches was based on the requirements of religion. Ceremony or ritual of this religion required three basic parts: Nartex (Entry), Nava (Assembly), and Sanctuary. All three units combined into one monolith of architectural composition. Between the sanctuary and the nava stood the iconostasis, a screen of icons, often of splendid artistic work (Table IIIA and B). In the middle of the sanctuary stood the throne, while the space between the iconostasis and the eastern wall of the sanctuary contained the altar, which always faced the east. The building unit of the wood churches was the square frame (Ill. 3a).

The size of the unit, module, depended on the architect's design, as well as the size of the wood available for use. Sometimes the walls of the square frame were not vertical but inclined towards the center (Ill. 4, 11, 12). This made the square frame construction more stable and created a dynamic architectural form. Often the outside walls were covered with wood shingles (Ill. 2, 8, 9, 10, 13) which, besides creating a more impres-

sive appearance, also provided additional acoustical and thermal insulation. The first churches were small in size and triangular, corresponding with the tripartite plan, with the central frame (nava) usually taller. An excellent example of such a church can be seen in illustrations 3 and 13. Eventually, when the congregations grew, church architecture became more sophisticated. Larger churches were built having five frames (Ill. 5), seven frames (Ill. 6), and even as many as nine frames (Ill. 11). Only one of such nine-frame churches has survived, the **Cathedral of the Holy Trinity** in Novoselci, Ukraine. It was built in 1773 by architect Ja. Pohrebnjak and reached the height of 208 feet (Ill. 11).

During the centuries, Ukrainian wood church architecture continuously developed and harmoniously united details (Ill. 14 and 15) into the total composition of the building. Although, utilizing contemporaneous styles of Europe, e.g. baroque, gothic, etc., Ukrainian architecture did not lose its national identity but absorbed ideas of other styles to create magnificent examples of native church architecture (Ill. 3, 4, 6, 8, 12, 13). The style developed, "Ukrainian wooden church architecture", can undeniably be termed as classic.

ДЕРЕВ'ЯНА АРХІТЕКТУРА

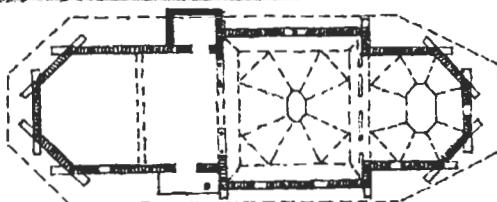
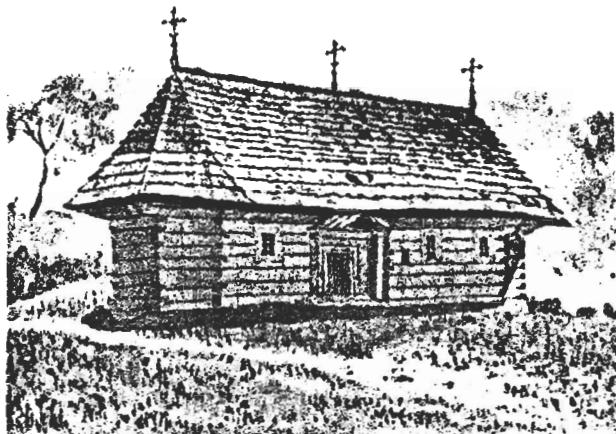
В першу чергу моїм бажанням є зробити короткий історичний огляд дерев'яного церковного будівництва.

З літописних джерел ми знаємо, що християнські церкви існували на території, яка належала державі Київської Русі-Україні від 9-го сторіччя. Ще на початку 10-го сторіччя на Подолі (коло Києва) стояла церква Св. Іллі, про яку є згадка в договорі князя Ігоря з греками (944 р.). Церква була дерев'яна і до нашого часу не збереглася. Очевидно, що це не був виняток, тому, що таких церков було більше і вони вже тоді відігравали велику роль в підготовці населення Русі-України до прийняття християнства. Вони були тим джерелом, з якого основи християнської віри розповсюджувались по всій країні.

Ще задовго перед тим, як почалось церковне будівництво, Київська Русь-Україна вже мала столітній досвід в дерев'яному будівництві, створивши самобутню архітектуру, яка базувалась на народньому мистецтві і традиціях. Загально основним будівельним матеріалом було дерево. Палати князів і бояр, фортеці і житлові будинки будувались з дерева, як також і перші церкви. В основу планування українських церков (дерев'яних і мурованих) була покладана тридільність, що відповідало вимогам релігійного обряду, тобто: плян будови складався з трьох частин: притвору, нави і святилища, функціонально об'єднаних в одну композицію. Між святилищем і навою будувався іконостас, часто чудової мистецької роботи (таб. III А і Б), в середині святилища стояв престіл, а площу між іконостасом і східною стіною святилища займав вівтар, який мусів бути орієнтований на схід. Будівельним модулем дерев'яних церков був „зруб“ (Іл. 3-а). Розмір зрубу (модуля) залежав від задуму будівничого, а також від розміру дерева, яке надавалось до вжиття. Іноді стіни зрубу не були вертикальними, а мали нахил всередину (іл. 4, 11 і 12). Це робило конструкцію зрубу більш стабільною і створювало динамічну архітектурну форму. Часто стіни покривалися з зовні гонтою (Іл. 2,8,9,10,13), що, помимо більш імпресивного вигляду, давало додаткову звукову і термічну ізоляцію. Перші дерев'яні церкви були невеликого розміру, тризрубні, що відповідало тридільності пляну, середній зруб (нава) звичайно був вищий. Чудовий приклад такої церкви бачимо на ілюстраціях 3 і 13. Згодом, коли громади кількісно зростають, архітектура церков стає більш досконалою: повстають більші церкви, п'ятизрубні (Іл. 5), семизрубні (Іл. 6) і навіть дев'ятизрубна церква, —

Троїцький Собор у Новосельці, — збудована в 1773-му році майстром Я. Погребняком, висота якої сягає 208 футів (Іл. 11).

Протягом століть, архітектура українських дерев'яних церков безупинно розвивалась, гармонійно поєднуючи деталі (Іл. 14 і 15) з цілою композицією будови. Використовуючи одночасно існуючі стилі Європи (барокко, готика й ін.), українська архітектура нетратила своєї національної самобутності, створюючи чудові зразки церковної архітектури (Іл. 3, 4, 6, 8, 12, 13). Так створився стиль „Української дерев'яної церковної архітектури”, який сміливо може бути названий класичним.

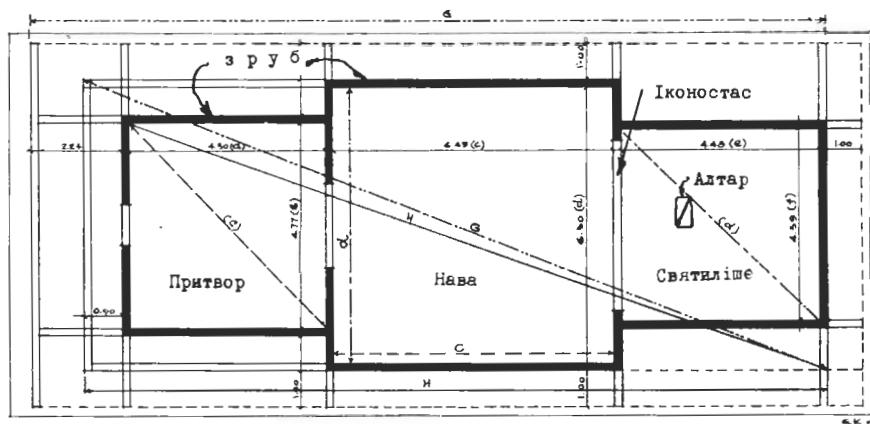
1. Католицька церква Св. Михаїла,- Чернівці, Україна / 1607р./

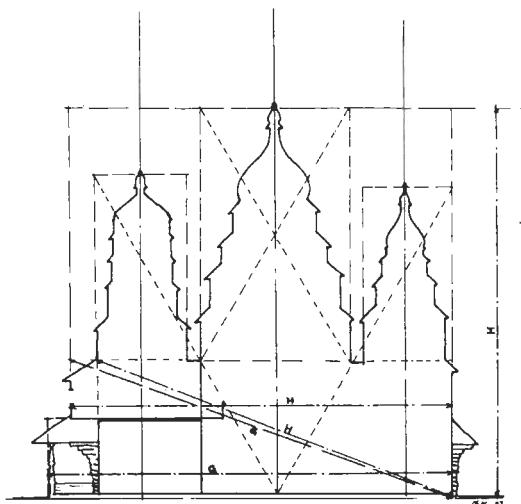
2. Католицька церква,- Нижня Церква,- Середнє Водяне, Україна / 18 го стор./

3. Католицька церква, Св. Миколая, - с. Кривка - Львів, Україна, / 1763 р./

3-А Тризрубний план /схема пропорцій/

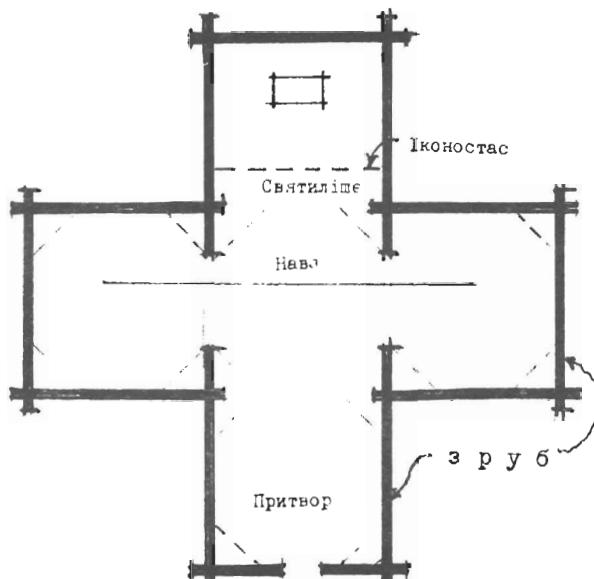
Схематичний розріз / пропорції будови/

4. Католицька церква в Рихвальд, пов. Горлиці

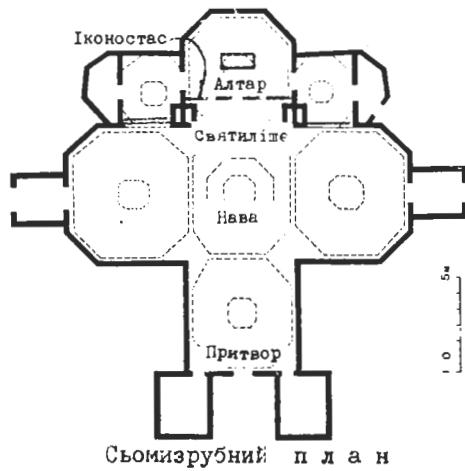
5 . Католицька церква в Следнім, Станиславська обл., Україна / 18 го-стор./

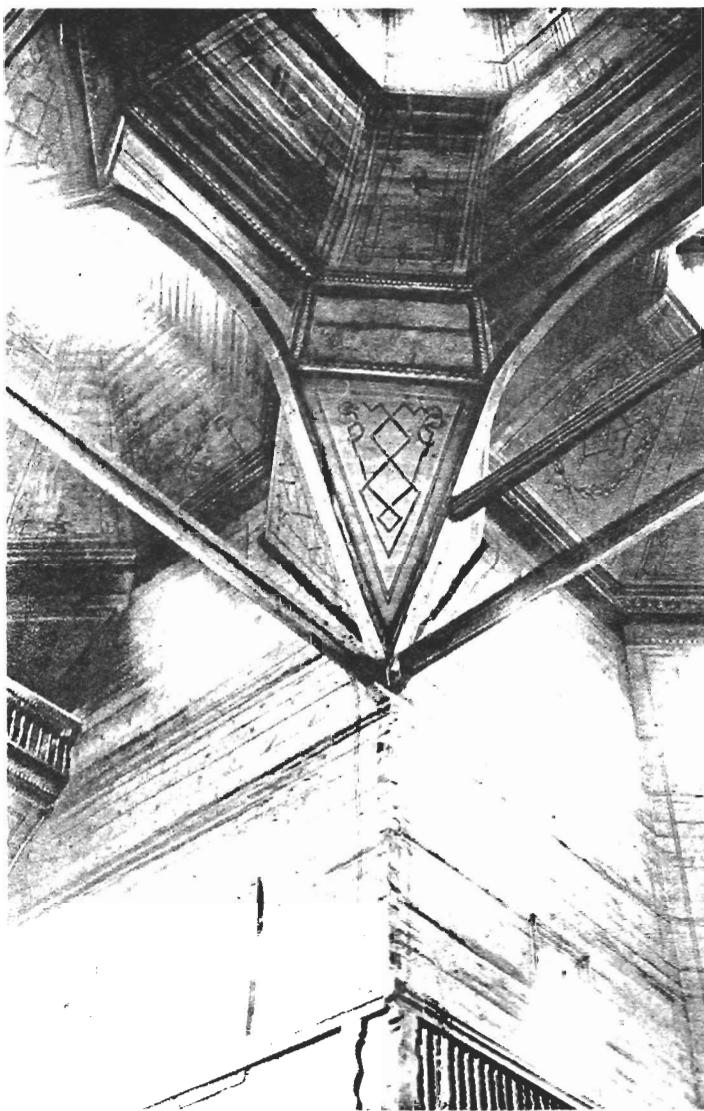

П'ятизрубний п л а н

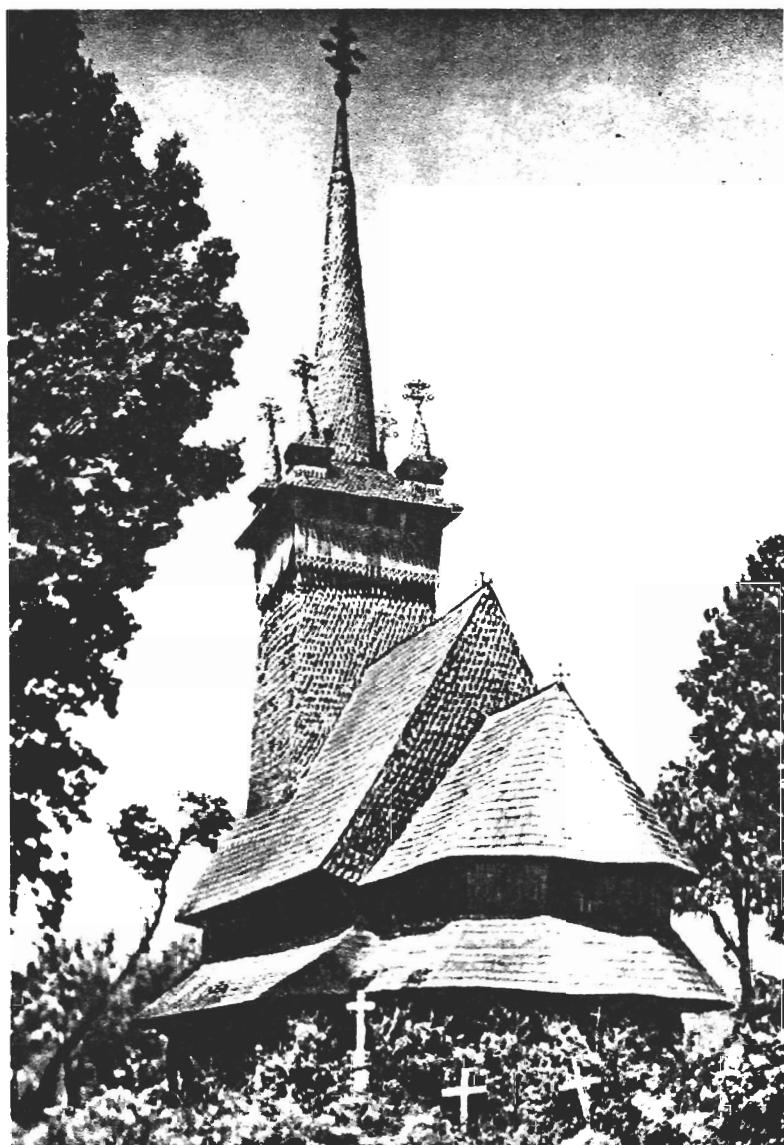

6. Превославна церква Вознесіння, в Березні, Чернігівська обл., Україна
/1761 р./ Майстер П. Шолудько.

7. Інтеріор церкви Св.Вознесіння

8. Католицька церква в с.Стеблівці,Закарпатська обл.-Україна./18 го-Стор./

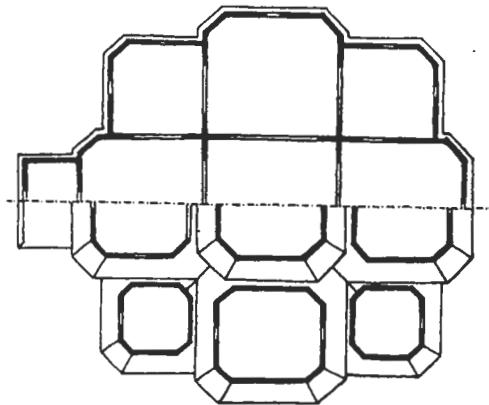
9. Ктол. церква в с. Росохач, -Галичина, Україна
/ 1882 р. /

10. Церква Вознесенська в Чорткові,-Тернопільська обл. Україна,/18го-Стор./

11 Православна церква Св.Тройці в Новосельці, - Україна
збуд. 1773 р. Майстер Я.Погребняк. Нижче дев'тизрубний план церкви

Дев'ятизрубний план

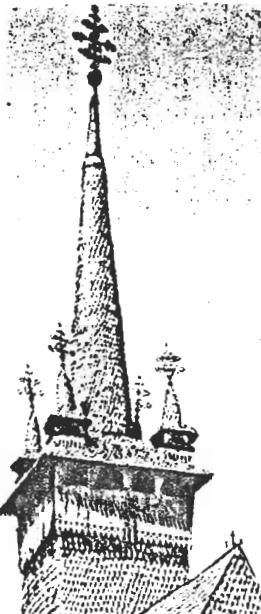
12. Православна церква Св.Покрови – Ромни, Україна. / 1764 р./

13. Католицька в с.Бусовиськ, Галичина, -Україна / 18 го- стор./

A

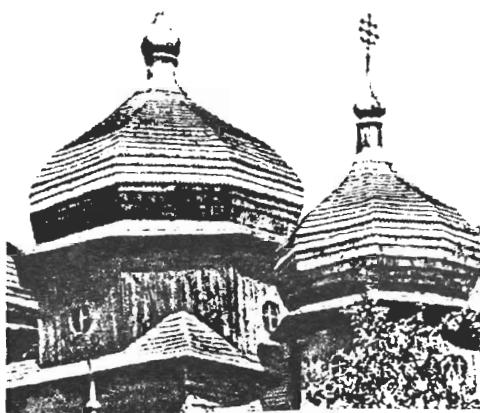
B

C

E

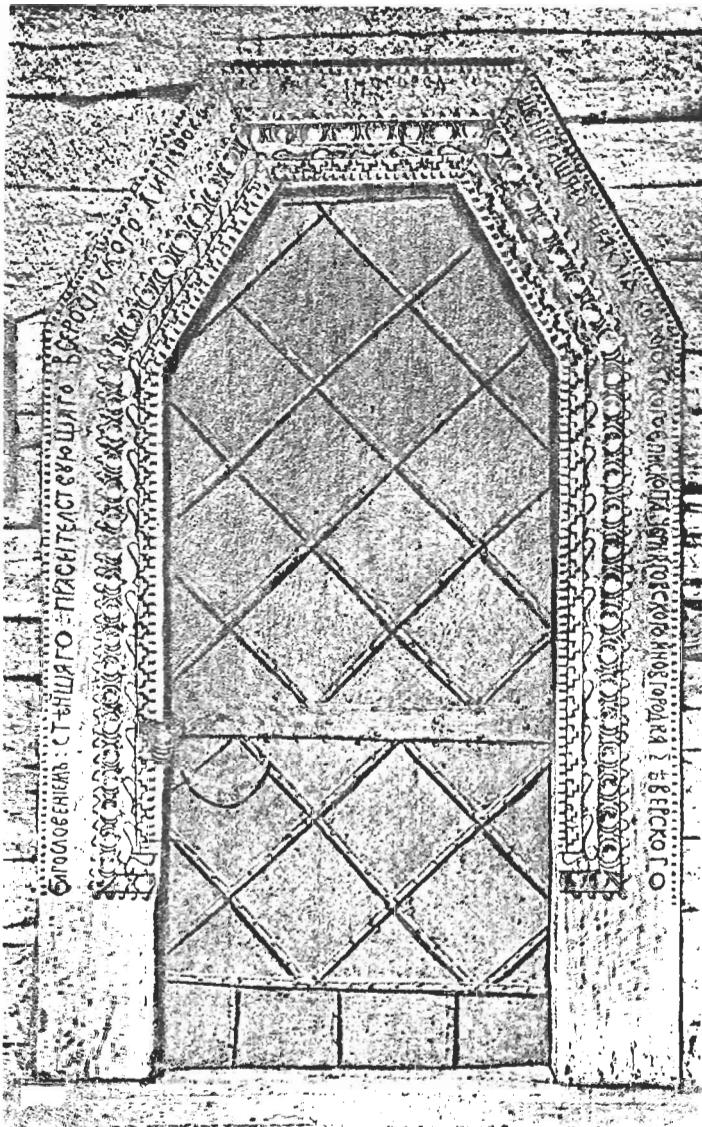

F

H

14. Типові бані і куполи, Дерев'яної архітектури

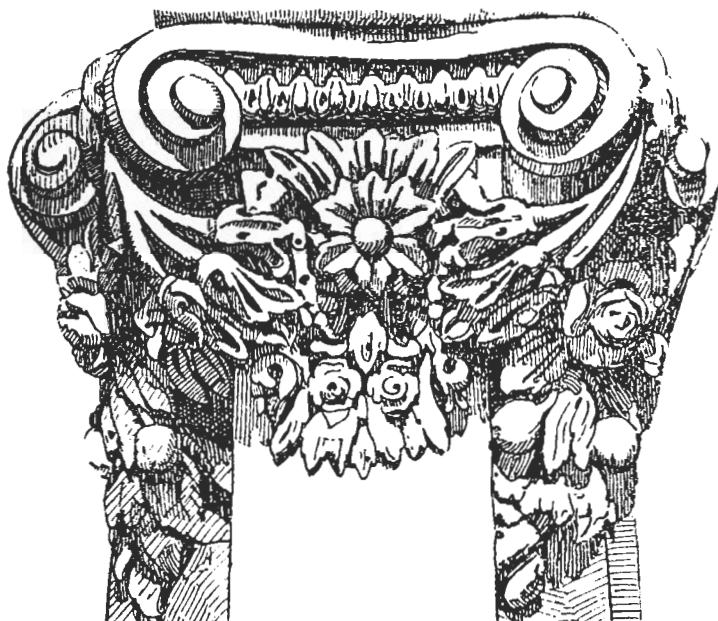
15. Деталі дерев'яної архітектури: Церковні двері / 18 го-стор./

Муркова архітектура періоду 9-20 сторіччя в Україні

**МУРОВАНІ ЦЕРКВИ
ВУКРАЇНІ
9—20 століття**

**ARCHITECTURE OF STONE CHURCHES
IN UKRAINE**

9 - 20 A.D.

STONE ARCHITECTURE

Proceeding to a brief review of stone church architecture in Kievan Rus'-Ukraine, I feel that its beginnings should be considered to start at the end of the tenth century, at that time King Volodymyr built St. Mary's church in Kiev, between 989-996 AD. This church was called the "Church of the Tithes" because Volodymyr had to set aside one-tenth of his income to maintain it. It has not survived as in 1240, the Church of the Tithes served as the last bastion for the heroic defenders of Kiev against the tartars of Khan Batyja. The tartars used catapults to demolish the walls of this church during one of the battles. The dimensions of the Church of the Tithes were approximately 135' x 145', making it one of the largest structures of its time, as can be seen in illustration 32C and 32D of the reconstructed plan and cross-section.

With the beginning of the eleventh century, stone church architecture flourished, especially in Kiev and Chernihiv. In honor of his victory over the Pechenigs in 1037, Prince Jaroslav the Wise built one of the first stone monuments in Kievan Rus'-Ukraine, the Cathedral of St. Sophia (Ill. 20 and 22). That pearl of Ukrainian-Byzantine style, its beauty struck all foreigners. The Cathedral of St. Sophia was built by the most able Ukrainian craftsmen, well versed in Byzantine art, who endowed the structure with features of Ukrainian national art which by then was highly developed.

In 1036 the Cathedral of the Saviour was built in Chernihiv (Ill. 16 restored to its original appearance in 1896); and later, in 1108, the beautiful Golden-Domed Cathedral of St. Michael in Kiev (Ill. 24). Unfortunately, except in some very rare exceptions such as the Church of the Crucifixion (Piatnitska) in Chernihiv (Ill. 19) and the Church of St. Pantelejmon in Halych (Ill. 17), most of the stone churches still standing today have not retained their original appearance.

In the chaotic periods of interpersonal feuds, tartar invasions and the general division of Kievan Rus'-Ukraine among the princes, these monuments were neglected and often ruined by the feuding princes themselves. After a long period of neglect, lasting from the end of the twelfth to the middle of the fifteenth century, the Cossack State was founded; strongly organized, the Christian brotherhoods took over the care of the

churches. In the time of Het'man Bohdan Khmel'nytskyj (1640-1657), restoration and reconstruction of the neglected and half-ruined churches became a common undertaking. During this period in Europe, the baroque decorative style sprang up and spread with its influence felt also in Ukraine. On the basis of this style, Ukrainian architecture created an entirely different, dynamic and unique style, "the Ukrainian Baroque", a distinctly national Ukrainian style.

Most of the half ruined churches were restored in this style. I would like to highlight the most significant of these, the first being the Cathedral of St. Sophia in Kiev. This gem of Ukrainian architecture was restored in the following way, writes Professor V. Sichyns'kyj: "All the details of the building were in the splendid forms of Ukrainian baroque . . . All these details reflected the finest and most distinctive examples of Ukrainian baroque in the work of Ukrainian masters", (Ill. 20, 21 and 33). In this same manner, the Golden-Domed Cathedral of St. Michael was restored (Ill. 23 and 36B), the architectural details of which express the most precise features of Ukrainian baroque (Ill. 21 and 22). In addition, at Het'man Ivan Mazepa's expense, the following churches were restored in the Ukrainian baroque style: Gate Church of the Holy Trinity (Ill. 29) and the Assumption Cathedral in Kiev (Ill. 26), which was destroyed in 1943 during the German occupation.

Besides those restored in the Ukrainian baroque style, many new churches were built in Ukrainian cities. Among them was the Cathedral of St. Mary Protectress in Kharkiv; the Church of St. Catherine in Chernihiv (Ill. 25), the Cathedral of St. Nicholas in Kiev (Ill. 28), the Gate Church of All Saints in Kiev's Cave Monastery (Ill. 27), and, as stated in the "History of Ukrainian Art" (Volume 3, pg. 121): "It is impossible to overlook the beautiful ensemble Church of St. Jura in Lviv, which is one of the few complexes built as a single ensemble in late Ukrainian baroque, which, with all its structures, creates a spacious pyramidal composition characteristic for Ukrainian baroque architecture." (Ill. 30).

It is worth noting that Ukrainian baroque architecture is not only a church style. Such outstanding civil buildings as the former Regiment's Office Building in Chernihiv (Ill. 37), Kovnir's Service Corpus Building in the Kiev Cave Monastery (Ill. 39), the District Office (Zemstvo) Building in Poltava (Ill. 39A), as well as the Academy of Agriculture in Kiev, built after the revolution (Ill. 38), the Railroad Station in Kharkiv (Ill. 39B), the airport terminal in Kharkiv (Ill. 39C), and many others were all built in the Ukrainian National Baroque Style, which shows that this style did exist from the mid-seventeenth century and still the influence is felt today.

Finally, at the end of this short review of wooden and stone architecture of churches built within the boundaries of Kievan-Rus'-Ukraine, I must point out that unfortunately, in many countries, and in America specifically even in scholarly institutions, there is no awareness of the existence of "Ukrainian Baroque". There is no acknowledgement of that national architectural style which led to the construction of the most notable, world-renowned examples of Ukrainian architecture, reflected in the Cathe-

dral of St. Sophia and the churches of the Kiev Cave Monastery, the churches of Chernihiv, and many others which are today falsely identified as examples of Russian architecture. These churches were being built during the time of the mighty Kievan Rus'-Ukraine nation; the Muscovite nation did not even exist at that time. According to historical sources, the Muscovite Princedom began in 1150 at the time of Prince Dolgorukyi and Muscovya adopted the name "Russian Nation" in 1712 under Tsar Peter I.

Russian architecture arose later than that of Ukraine, somewhere around 1193-97, when Prince V. Boholjubskyj built the first stone church in Muscovya, the Church of St. Dimitrij in the city of Volodymyr. Ukrainian architecture differs sharply in architectural form and composition from the Russian and this can be clearly seen in Tables numbered I and II.

Alongside the dynamic architecture of Ukrainian baroque, we also see finely-restored church buildings (Ill. 16 and 17) and those newly built in Ukrainian Byzantine style. A striking example is the Cathedral of St. Volosymyr, built in 1896 in Kiev (Ill. 18), in which the static forms of the Byzantine style were transformed into a dynamic composition, complete with domes and cupolas of magnificent proportions.

Ending this informational survey of church building in Kievan Rus'-Ukraine from the ninth to the twentieth century, I would like to emphasize the undeniable existence and domination, since the seventeenth century, of the national architectural style of "Ukrainian Baroque" and underline that its influence is felt to a greater or lesser extent in churches built outside the homeland, as can be seen in the illustrations presented in the final segment of this monograph.

МУРОВАНА АРХІТЕКТУРА

Переходячи до короткого огляду зразків муреної архітектури церков в Київській Русі-Україні вважаю, що початок її треба рахувати від кінця десятого століття, тобто від часу побудови церкви Св. Богородиці у Києві (989-996 р.). Звичайно цю церкву називають „Десятинною” тому, що на її утримання кн. Володимир призначив десяту частину всіх своїх прибутків. Ця церква до нашого часу не збереглася. Десятинна церква в 1240 р. послужила останнім укріпленням, яке героїчні оборонці Києва захищали від татар хана Батия. Вони оборонялися в ній доти, поки татари не підвезли стінобитні машини, під ударами яких завалилися стіни храму. Розміри цієї церкви дорівнювали 135 x 145 футів і це була одна з найбільших будов того часу, що добре видно з реконструкції пляну і перекрою (Іл. 32-С і 32-В). З початком 11-го сторіччя в Київській Русі-Україні вже розгортається будівництво муріваних церков, особливо в Києві і Чернігові. В честь своєї перемоги над печенігами в 1037-му році, князь Ярослав Мудрий збудував один з найперших муріваних храмів в Київській Русі-Україні — катедру Св. Софії (Іл. 20 і 22), цю перлину українсько-візантійського стилю, красу якої подивляли всі чужинці. Катедру Св. Софії будували найліпші українські майстри, добре обізнані з візантійським мистецтвом, застосовуючи у будуванні катедри національні форми, вже високорозвиненого в той час, українського мистецтва. В той же час у Чернігові, в 1036-му році, був збудований Спаський Собор (реставрований в 1896-му році в своєму оригінальному вигляді, — Іл. 16), а пізніше в 1108-му році чудовий Михайлівський Золотоверхий Собор у Києві (Іл. 24). На жаль, за дуже рідким винятком (П'ятницька церква в Чернігові, Іл. 19 — і церква Св. Пантелеймона в Галичі, Іл. 17) муріваних храмів, які збереглися до нашого часу, не мають свого первісного вигляду. В період хаосу міжусобних воєн, татарської навали і загального розподілу Київської Русі-України між князями, храми були занедбані і часто руйнувались ворогуючими між собою князями. Після довгого часу занепаду (кінець 12-го до середини 15-го століття) повстає і розвивається козаччина, і кріпнуть організовані християнські братства, які беруть на себе опіку над церквами, і вже за часів Гетьмана Богдана

Хмельницького, (1640-1657 р.) відбувається реставрація і відбудова занедбаних і напівзруйнованих церков, яка стає загальним явищем. В той час в Європі виник і поширився декоративний стиль барокко, і його вплив проник також і на Україну. Українські архітекти на базі цього стилю створили цілком відмінний, динамічний і самобутній стиль, — стиль українського барокко, — національний український стиль.

В цьому стилі була реставрована більшість напівзруйнованих церков. Хочу тут висвітлити найбільш визначні з них: в першу чергу, це торкається катедри Св. Софії в Києві. Цю перлину української архітектури добудували і реставрували, як пише проф. В. Січинський: „В розкішних формах українського барокко були оформлені всі деталі будови... Всі ці деталі належать до найкращих і найбільш своєрідних зразків українського барокко у виконанні українських майстрів” (Іл. 20,21 і 33). В такому ж стилі був реставрований Михайлівський Золотоверхий Собор (Іл. 23 і 36-В), архітектурні деталі якого належали до найбільш прецизних зразків українського барокко (Іл. 21 і 22). Помимо цього, коштом гетьмана Івана Mazепи, в стилі українського барокко були реставровані: Надбрамна Церква Св. Тройці (Іл. 29) і Успенський Собор (Іл. 26), знищений під час німецької окупації в 1943-му році.

Крім реставрації в стилі українського барокко було збудовано багато нових церков в містах України, поміж них: Покровський Собор в Харкові, Церква Св. Катерини в Чернігові (Іл. 25), Миколаївський Собор у Києві (Іл. 28), Надбрамка церква Всіх Святих в Києво-Печерській лаврі (Іл. 27), і, як то подано в Історії Українського Мистецтва (Том 3, стор. 121): „Не можна обминути також чудовий ансамбль церкви Св. Юра, який є один з небагатьох комплексів зроблених у єдиному ансамблі пізнього українського барокко, що разом з усіма будовами створює просторову піраміdalну композицію, характерну для архітектури українського барокко”. (Іл. 30).

Слід підкреслити також, що архітектура українського барокко є не лише церковним стилем, — такі визначні цивільні будови як: Будинок полкової концепції в Чернігові (Іл. 37), Ковнірівський Корпус у Києво-Печерській лаврі (Іл. 39), Земство в Полтаві (Іл. 39-А), та збудовані в післяреволюційні роки Сільськогосподарча Академія в Києві, (Іл. 38), Залізничний Двірець у Харкові, (Іл. 39-В), Будинок аеропорту в Харкові, (Іл. 39-С), і багато інших збудованих в УКРАЇНСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ СТИЛІ БАРОККО, ще раз показують, що такий стиль був і його вплив продовжується до нашого часу.

В кінці цього короткого огляду архітектури дерев'яних і муріваних церков, збудованих на території Київської Руси-України, слід підкреслити, що на превеликий жаль в багатьох країнах, а зокрема в Америці, (навіть у наукових інституціях) зовсім не знають про існування „українського барокко”, національного архітектурного стилю, завдяки якому повстали найвизначніші світововідомі зразки української архітектури, відзеркалені в Кatedri Св. Софії і церквах Києво-Печерської Лаври, церквах Чернігова

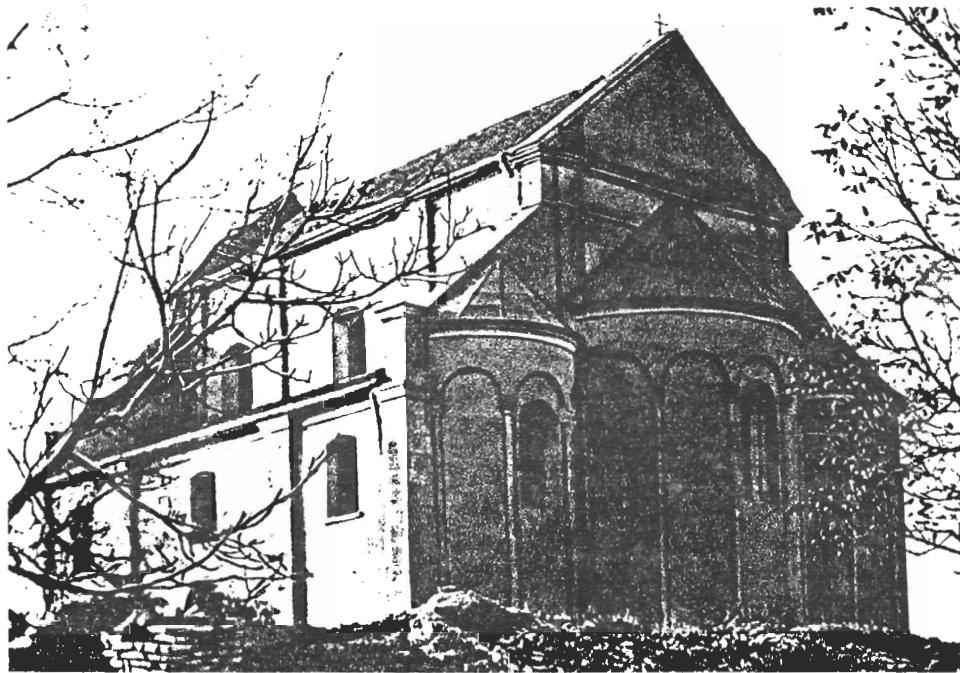
та інші, які сьогодні фальшиво подають, як зразки російської архітектури, якими вони не є, хоч би тому, що під час побудови цих церков, московська держава ще не існувала! Існувала тоді могутня держава Київська Русь-Україна. Згідно ж з історичними джерелами, московське князівство повстало в 1150-му році за часів князя Долгорукого, а Московія прийняла назву „Россійської держави” у 1712-му році за Царя Петра I. Російська архітектура виникла пізніше української, десь коло 1193-97 рр., коли в місті Володимири князь В. Боголюбський збудував першу в Москвії муровану церкву Св. Дімітря. Що українська архітектура, за своїми архітектурними формами і композицією, різко відрізняється від російської, видно з нижче приведених таблиць ч. I і ч. II.

Поруч з домінуючою архітектурою українського барокко, ми бачимо гарні будови церков реставрованих, (Іл. 16 і 17) або новозбудованих в українсько-візантійському стилі. Яскравим прикладом є Собор Св. Володимира в Києві, (Іл. 18), в ньому статичні форми візантійського стилю, перетворені в динамічну композицію, завершену банями і куполами чудової пропорції.

Закінчуочи короткий інформативний огляд церковного будівництва в Київській Русі-Україні (з 9-го до 20-го століття) і підтверджуючи незаперечні факти існуючого і домінуючого (від 17-го століття) архітектурного національного стилю „Українського Барокко”, я бажаю ще раз підкреслити, що вплив його в більшій чи меншій мірі позначився і на церквах, збудованих на чужині, як це ми бачимо на ілюстраціях останньої частини монографії.

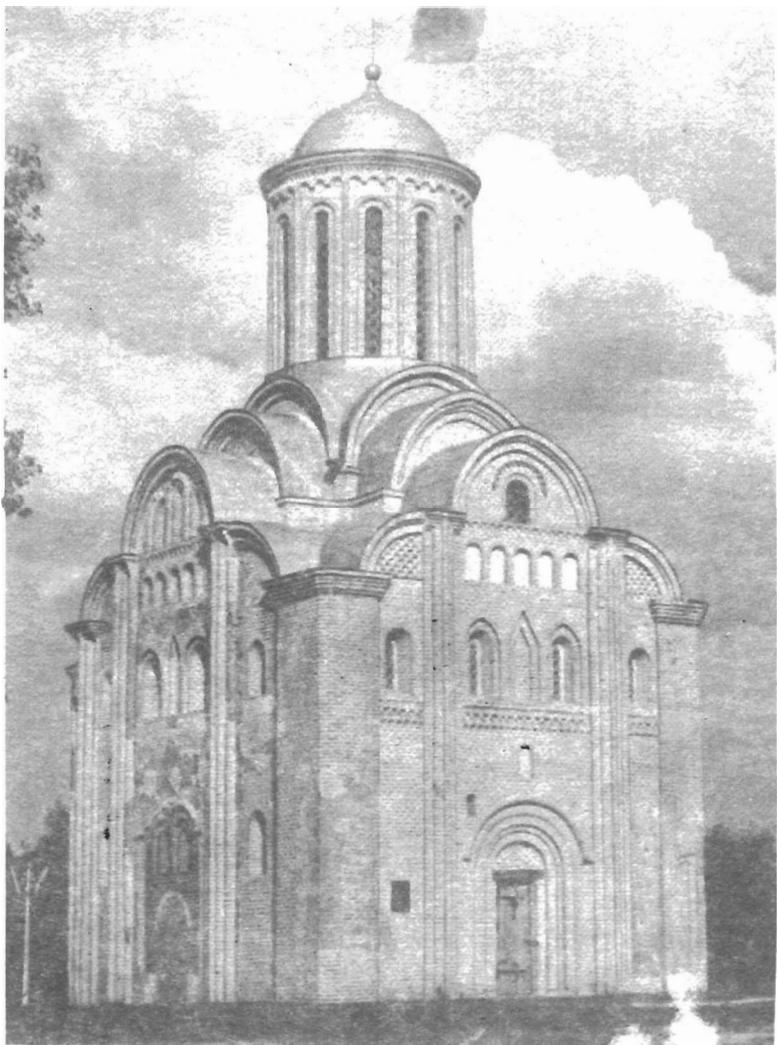
16. Успінська катедра, – Володимир Волинський, – Україна
збудована 1160 р. реставрована в 1896 р.

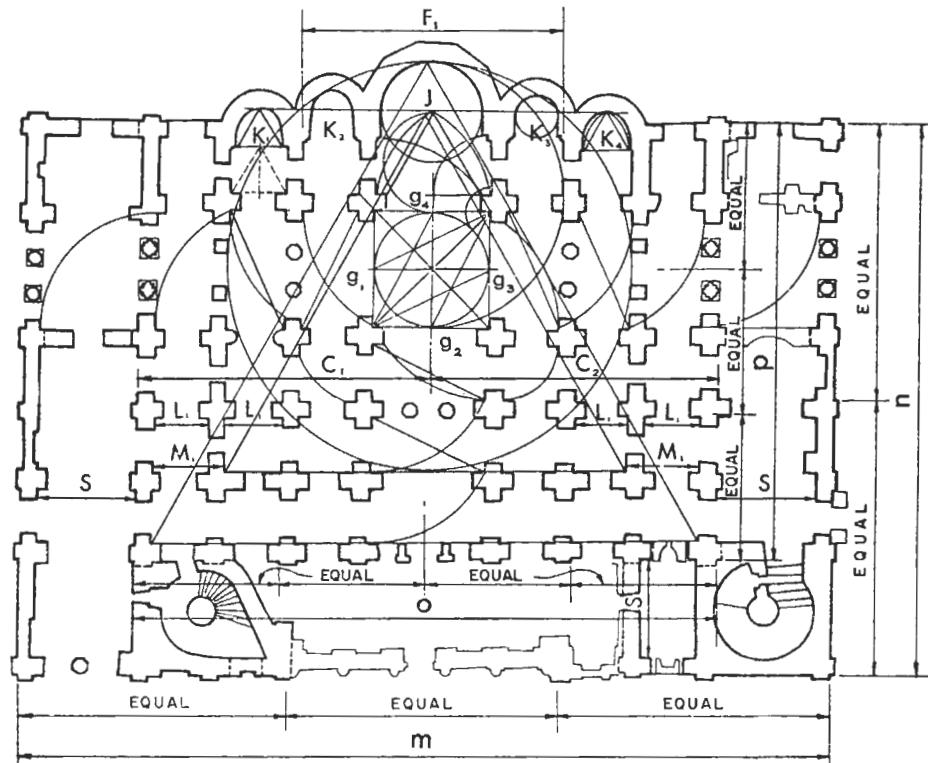
17. Церква Св. Пантелеймона в Галичі. Кінець 12 поч. 13 го – стор.

18. Православна Катедра Св. Володимира в Київі, – Україна /19 го – стор./

19. П'ятницька церква в Чернігові,- Україна / 12 го- стор. рест. 1945 р./

20.. План і розріз / схематичні / Катедри Св. Софії

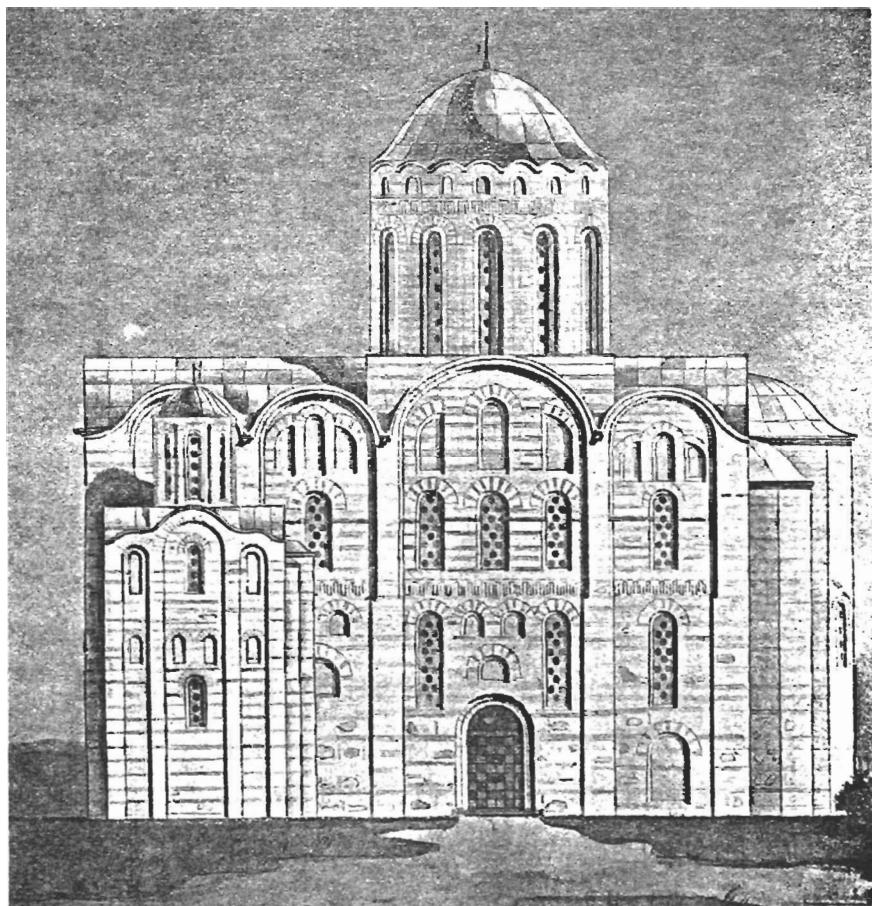
21. Катедра Св. Софії в Київі, реставрована в стилі Українського бароко у 18 му - стор.

22. Модель-реставрація катедри Св. Софії в орігінальному вигляді 1037 рок.

23. Михайлівський Золотоверхий монастир в Київі, – Україна / 1108 р./
реставрований в стилі Укр.барокко у 18 му сторіччю

24. Модель-реставрація Михайлівського Золотоверхого Монастиря в 1108 р.
реконструкція після Ю.С.Ассєва і досліджень проф. І.В.Моргілевського

25. Церква Св.Катерини в Чернігові,-Україна
/1715 р./ Арх.Григорович-Барський

26. Успенський собор, Київо -Печерська лавра-Україна
/1076 р./ реставрований в стилі Українського барокко у 18-му стор.

27. Надбрамна церква Всіх Святих.-Київо Печерська лавра / 1696-1698 р./

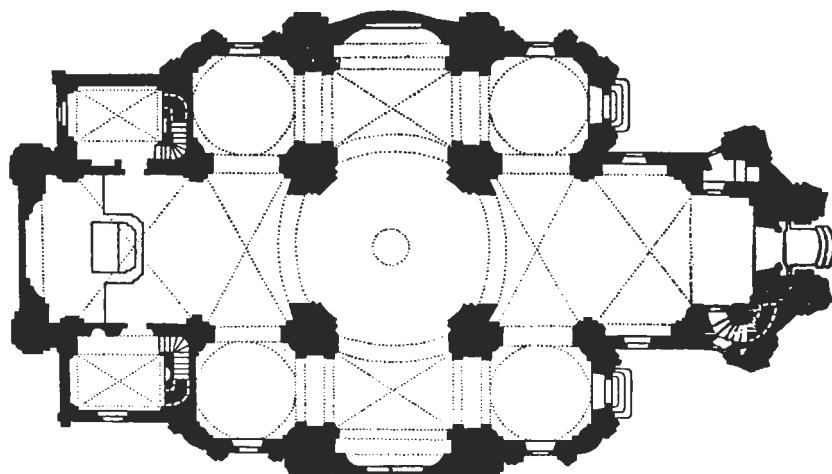
28. Миколаївський собор у Київі,— Україна / 1690-1696 р./Арх.П.Д.Старців

29. Надбрамна церква Св.Троїці в київський Печерський лаврі,-Україна
/ 1108 р./ реставрована в стилі Українського барокко у 1722-27 році

30. Храм Св. Юра, - Львів., Україна. /1745-49 р./ Арх. Б.Меретин.

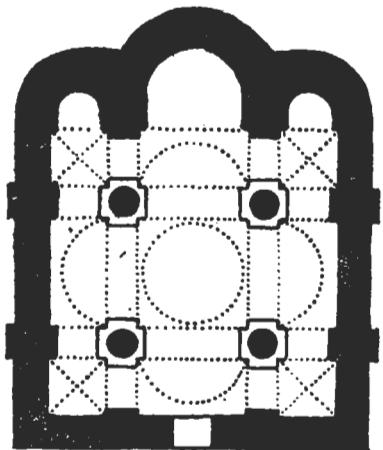

10 5м

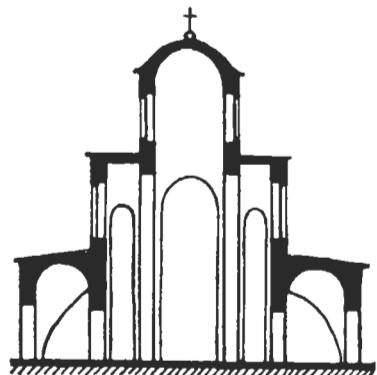
98. Б. Меретин. План церкви св. Юра у Львові.
1745—1760 рр.

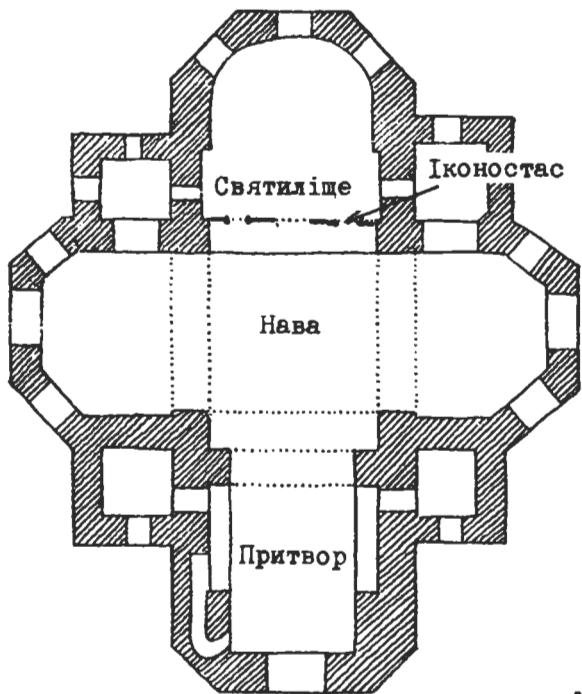
31. Церква-Пам'ятник на козацьких могилах під Берестечком, – Україна
/1912– 1914 р./ Арх. В.Максимов.

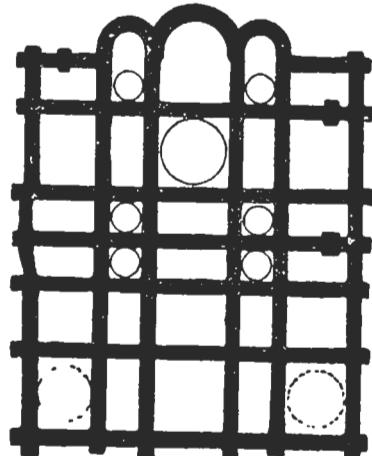
A. Чотиристовпний христовокупольний

C. Перекрій Десятинної церкви / схематичний/

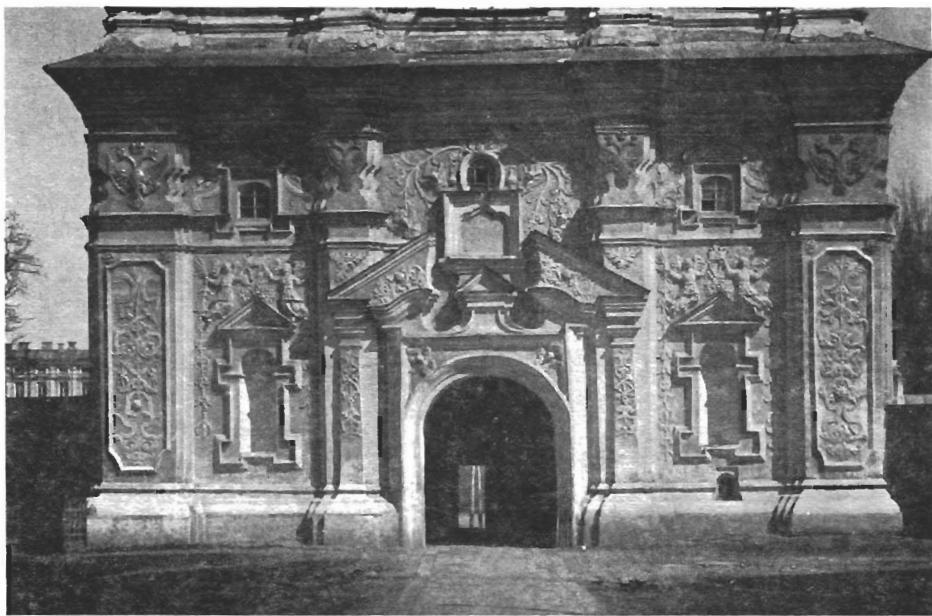

B. Христовокупольний

.Д. План ц.Св. Богородиці "Десятинної"

— 6 —

33. Брама до катедри Св. Софії / під дзвінницєю / -Київ, Україна / 18 го-стор./

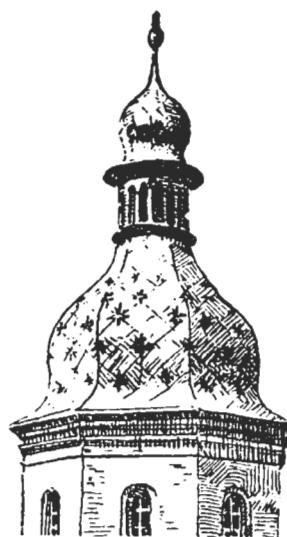

34. Деталь церковних дверей, українське барокко 18-го стор.

A.

B.

C.

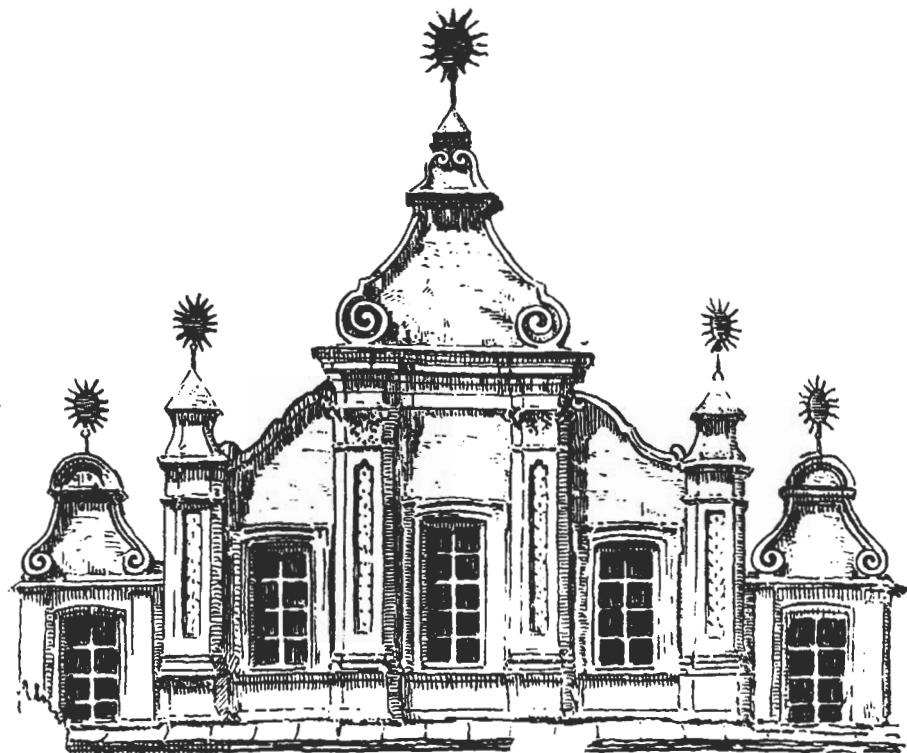

E.

35.

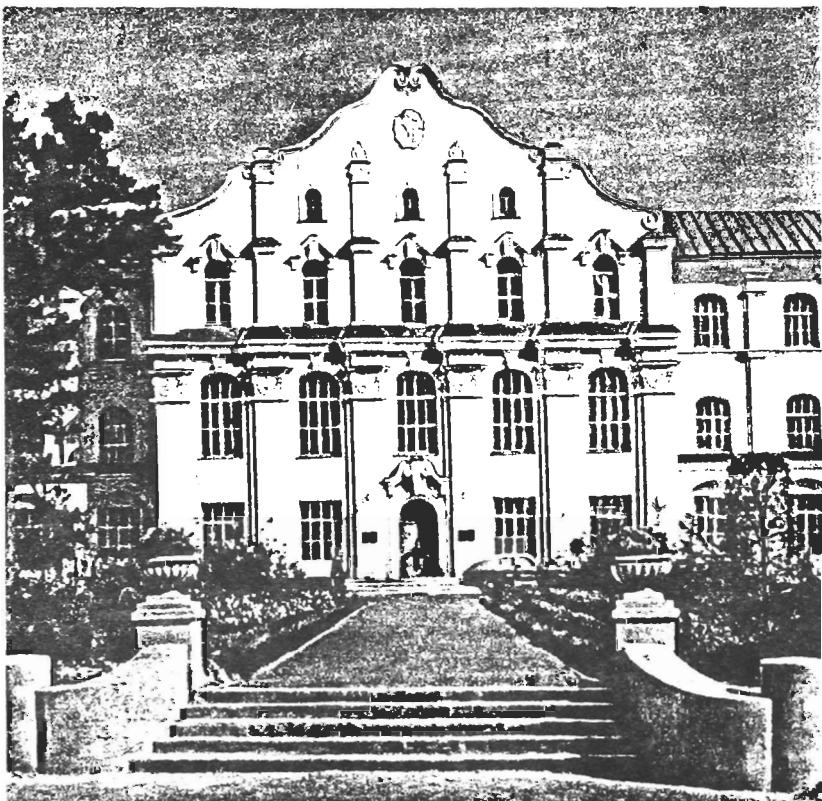
Типові архітектурні деталі, "Українського барокко"

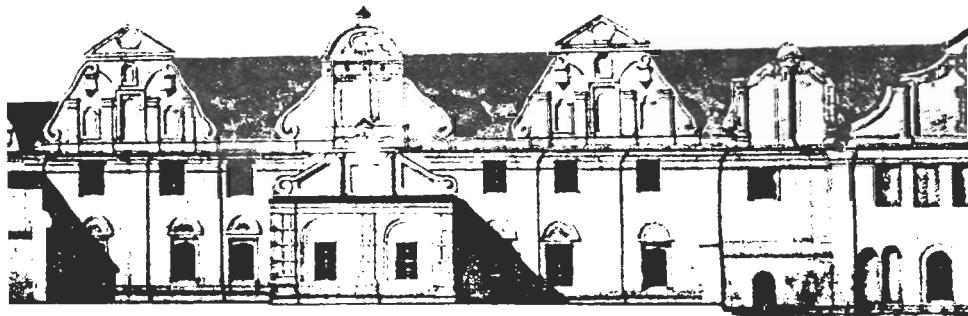
36. Деталі урамлення вікон, типові для стилю "Українське барокко"

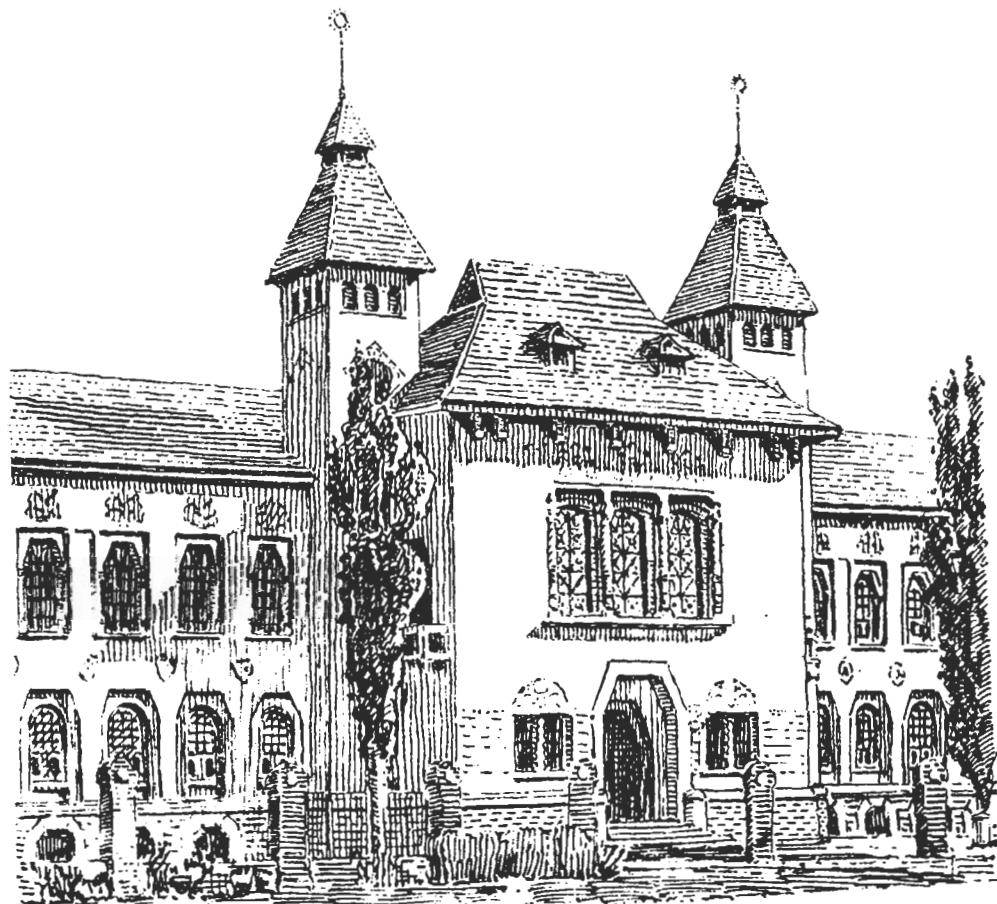
37. Будинок був. Польової канцелярії в Чернігові. / 17-го сторічча/

38. Будинок Сільськогосподарської академії в Київі,-Україна
1925-27 р. Арх. Д.Дяченко

39. Ковнірівський корпус у Києво-Печерській лаврі /1721-73 р./
Київ,- Україна. Майстер Ковнір

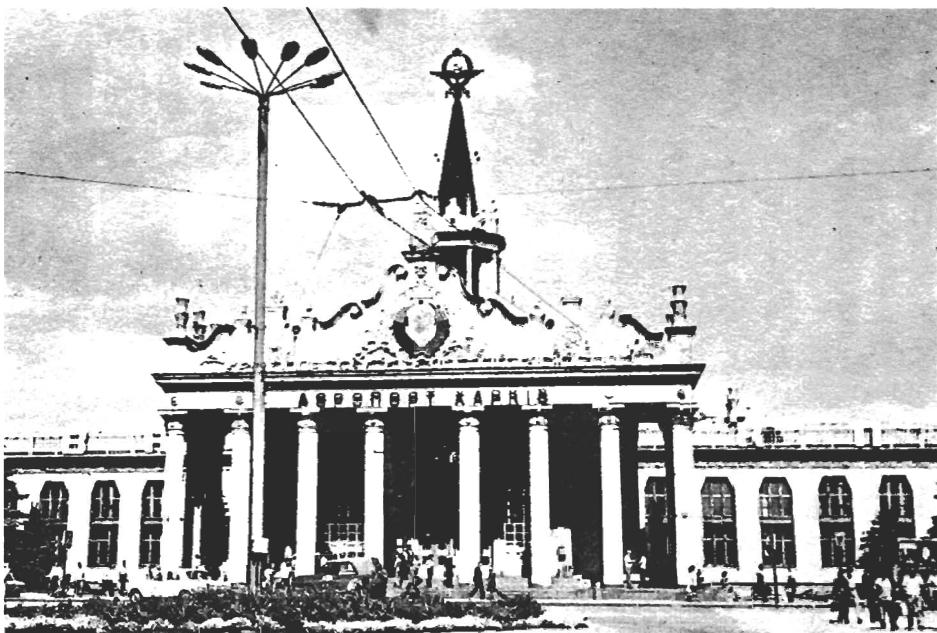
39-А. Будинок Земства в Полтаві,-Україна.

1912 р./ Арх. В.Кричевський

39-В. Залізничний двірець в Харкові,-Україна

1958 р./ Арх А.Вербицький

39-С Харківський Аеропорт

УКРАЇНСЬКІ
ЦЕРКВИ
ПОЗА
БАТЬКІВЩИНОЮ

UKRAINIAN CHURCHES ABROAD

Катол. ц. Св.Андрія , - Люрд, Франція
/ 1981 р./ Арх.М.Німців.

UKRAINIAN CHURCHES BUILT IN FOREIGN COUNTRIES

As stated in the foreword, after the October Revolution of 1917, the construction of Ukrainian churches continued only outside the borders of Ukraine in places inhabited by Ukrainians. The first churches built outside the homeland, mainly in Canada and the United States, were built by emigrants at the end of the nineteenth century (Ill. 40 and 73). Wherever there was a clustering of Ukrainians there were church congregations, and the first buildings which the congregations produced were churches. Churches united the congregations, promoted schools, were meeting places for the communities, and fostered the native language and customs.

The architecture of these first churches in various lands was often very simple, with only a small dome and a cross distinguishing the church from a regular building (Ill. 41, 42, 44). Sometimes the architecture of the church was reminiscent of (Ill. 110 and 124) or simply copies from the churches of the homeland (Ill. 51, 95, 113). However, soon after the first World War, with the new flow of emmigrants, Ukrainian communities grew, with a great influx of engineer, builders and architects. The congregations expanded significantly and their financial status became stronger. Church building developed, and along with wood churches (Ill. 45, 46, 49), there were stone places of worhsip constructed, often in the Ukrainian baroque style (Ill. 130, 138, 140, 141). Other churches were in the Ukrainian Byzantine style (Ill. 80, 85, 86, 87 91) or modernized and contempory (Ill. 114, 143, 145, 146, 111, 151). Some of these churches were built in other classical styles (Ill. 35 and 93) while others had only details of Ukrainian baroque, mostly in the domes and cupolas which suggested Ukrainian churches.

Alongside architects of the older generations, who had finished their studies in Ukraine, architects of the newer generations who studied in Europe and various other countries, were now drawing church plans. In this monograph, I would not analyze or critique the architectural value of the churches built in foreign countries. I am leaving this question open. However, I do want to offer certain facts which have influenced church architecture, namely, the inclusion of permanent pews, typical of basilica, or the nearly ubiquitous church basement halls, which house school rooms and facilities for church board meetings. This all in turn has required steep steps, usually on the exterior, and this in turn has affected the external architecture of the church. We must

also consider the effects of climate, the availability of specific building materials and their requirements, as also the customs of the countries in which they are built. As is evident in the illustrations, wherever Ukrainian churches were built, we see in their architecture, some lesser and some bigger differences with the architecture of the churches in Ukraine. Yet we also see that they are Ukrainian churches in design, composition and details — uniquely Ukrainian.

There are many Ukrainian churches in the various countries of the world, but there is no publication which contains a complete collection of illustrations of these buildings. It is no doubt important to at least start such a project. Maybe this monograph can serve as this beginning.

By studying examples of Ukrainian churches built in foreign lands, by becoming acquainted with their architecture, we can get a picture of their similarity with the churches built in the homeland. This study can serve as a basis for discussion of the painful topic of what architectural style should be used in the construction of our churches outside Ukraine.

I am personally of the opinion that Ukrainian architects will soon find the right answer by studying the architectural monuments and the composition of the churches in Ukraine, while at the same time adopting current materials and methods of construction. From this point of view, illustrations 46 and 138 are worth noting. Broader application of national ornamentation and polychromism (Ill. 78 and 87) of mosaic, would underline the basic construction of the building.

УКРАЇНСЬКІ ЦЕРКВИ, ПОБУДОВАНІ НА ЧУЖИНІ

Як було зазначено у вступі, будівництво церков після жовтневої революції 1917 року продовжувалось лише поза межами України, в місцях поселення українців. Перші українські церкви на чужині, (переважно в Канаді і Півд. Америці) були побудовані переселенцями в кінці 19-го століття. (Іл. 40). Всюди, де скупчувалась більша кількість українців, організовувались церковні громади, а першими визначними будовами, які споруджувала громада, були церкви! Церкви об'єднували громаду, організовували школи, були місцем зборів громади, зберегали рідну мову і традиції.

Архітектура перших церков (в різних країнах) часто була дуже спрощеною, і лише маленька баня з хрестом відрізняла церкву від звичайної будови, (Іл. 41, 42 і 44). Іноді архітектура Церкви нагадувала, (Іл. 110 і 124), а іноді просто копіювала архітектуру церков Батьківщини, (Іл. 51, 95 і 113). Однаке, незабаром після Першої світової війни, почався приплив нових емігрантів. Українське поселення збільшується, прибувають досвідчені майстри-будівельники, інженери і архітекти. Численно зростають церковні громади, міцніє їх фінансова база. Церковне будівництво зростає і поруч з дерев'яними церквами (Іл. 45, 46 і 49), споруджуються муровані храми, часто виконані в стилі українського барокко (Іл. 130,138,140 і 141), українсько-візантійському, (Іл. 80,85,86,87,91), модернізованому або модерному (Іл. 114,143,145,146,111,151). Інколи деякі українські церкви були побудовані в інших класичних стилях (Іл.), знову інші мали лише деталі стилю українського барокко, в більшості бані та куполи, які нагадують, що це українські церкви.

Поруч з архітекторами старшого покоління прибулих з України, проєкти церков виконують також архітекти молодшого покоління, які скінчили студії на еміграції в різних високих школах Америки, Канади й Європи. В цій монографії я не роблю аналізу, або критичної оцінки архітектурної вартості церков, побудованих на чужині. Лишаю це питання відкритим. Однаке, подаю деякі фактори, які вплинули на церковну архітектуру, а саме: вбудовані на постійно сидження (лавки), що фаворизує плян типу базиліки; розміщення під церквою (майже завжди) залі, шкільних кімнат або приміщень уряду парафії. Це все в свою чергу вимагає високих сходів, звичайно внесених назовні, що, очевидно, впливає на зовнішню і

внутрішню архітектуру церкви. Мусимо також взяти під увагу впливи клімату, існування відповідних будівельних матеріалів і приписів, як також звичаїв країни поселення. Як то видно з ілюстрацій, в кожній країні, де побудовані українські церкви, ми бачимо в їх архітектурі, часом більші або менші зміни в порівнянні з архітектурою церков України. Та разом з тим бачимо, що все-таки це українські церкви, які своїм пляном, композицією і деталями, є самобутні, — українські.

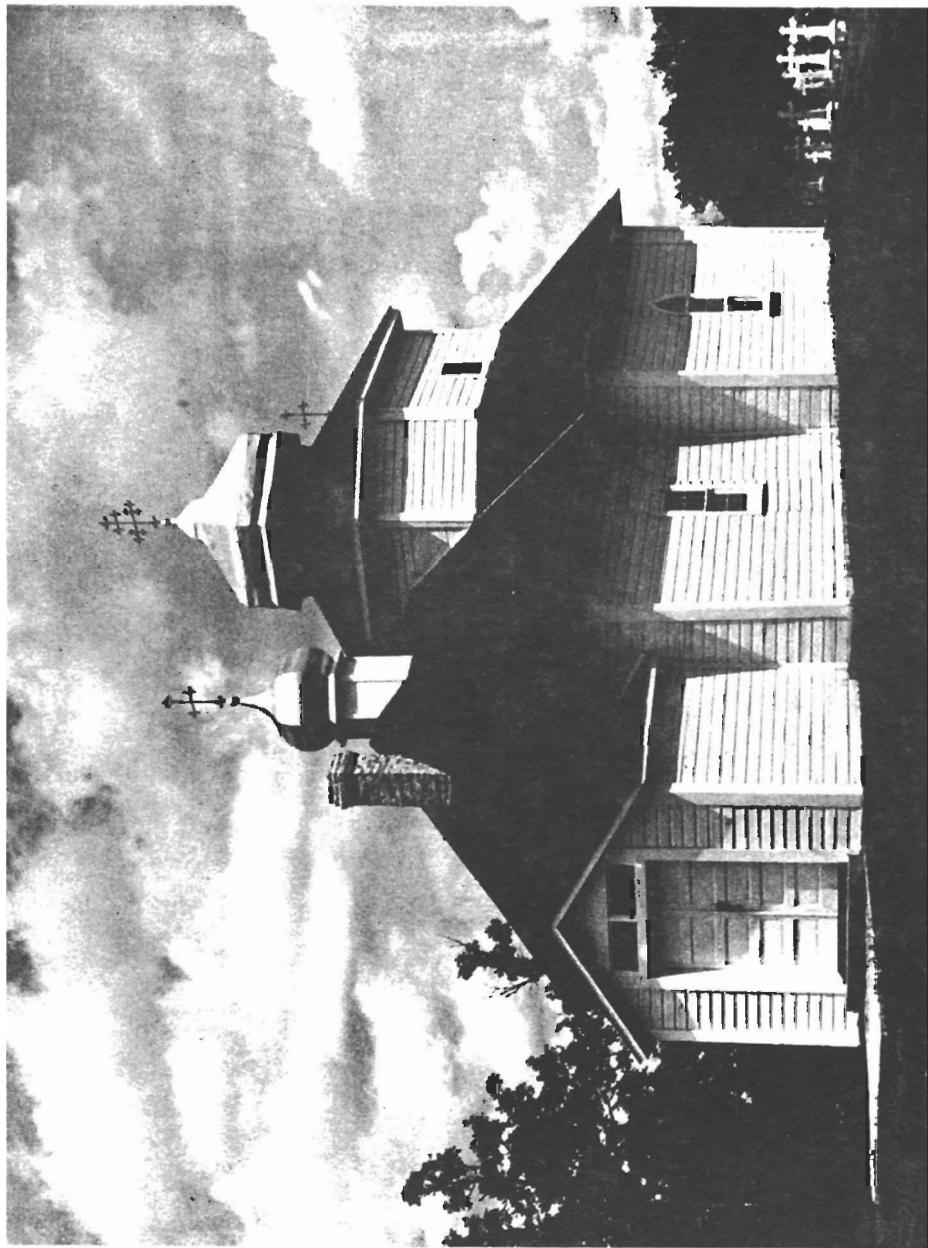
Маємо багато українськоїх церков, побудованих в різних країнах світу. Але немає ніде їхніх світлин, надрукованих разом! А зробити це варто, бодай почати це робити. Може ця монографія буде цим початком!?

Студіюючи зразки українських церков, збудованих на чужині, знайомлячись з їх архітектурою, ми будемо мати уявлення про ступінь її споріднення з архітектурою церков Батьківщини. Помимо того, це може бути фактичним матеріалом в дискусіях на болючу тему: „Якої архітектури мусять бути побудовані наші церкви на чужині?!”

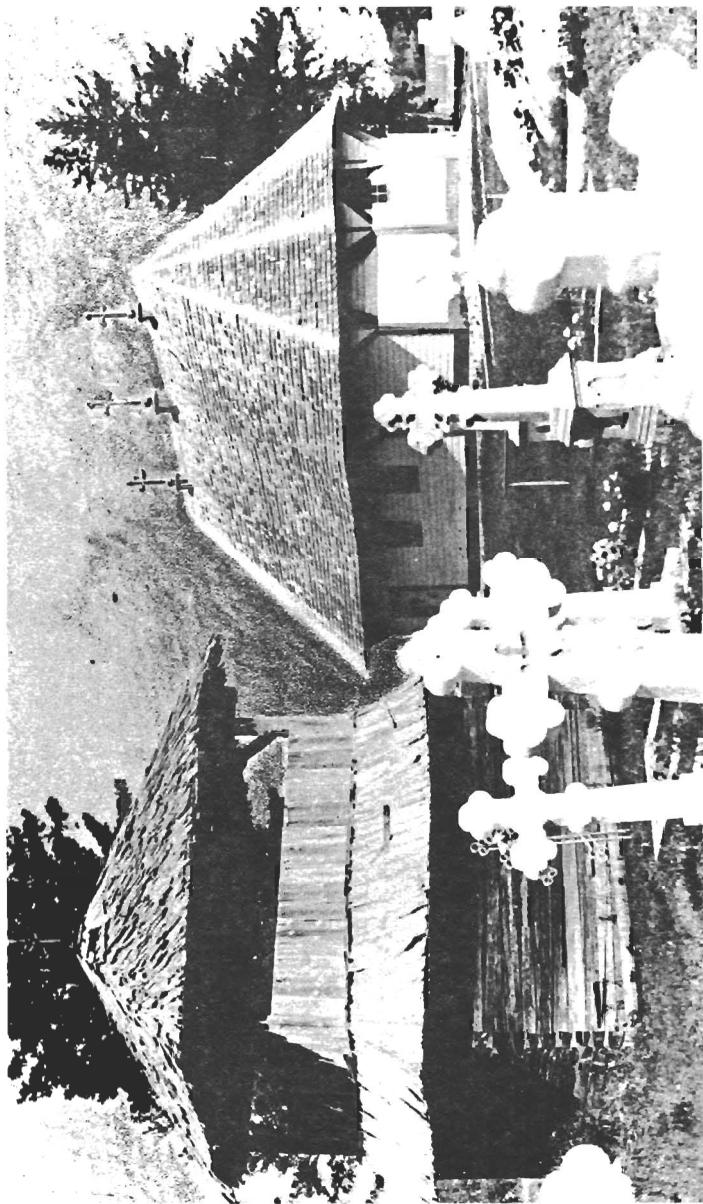
Я особисто тієї думки, що незадовго українські архітекти знайдуть вірний напрямок, студіюючи архітектурні пам'ятники і композиції церков України, одночасно вживаючи сучасні матеріали і конструкції; з точки зору цього погляду ілюстрації ч. 46 і ч. 138 варти уваги. Ширше застосування національного орнаменту, поліхромії (Іл. 78 і 87), мозаїки дасть змогу підкреслити основну конструкцію будови.

* * *

40. Православна церква Св.Михаїла, - Гаркентон, Маніт., Канада
/1899 р./ перша українська церква в Канаді

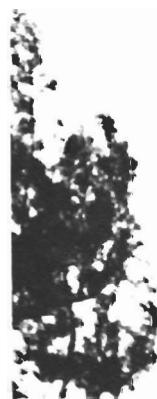

41. Православна церква Св.Іллі,-Сірко, Маніт., Канада / 1907 р./

42. Православна церква Св.Духа,- Кол.Жонгада де Соул, Парма, Бразилія

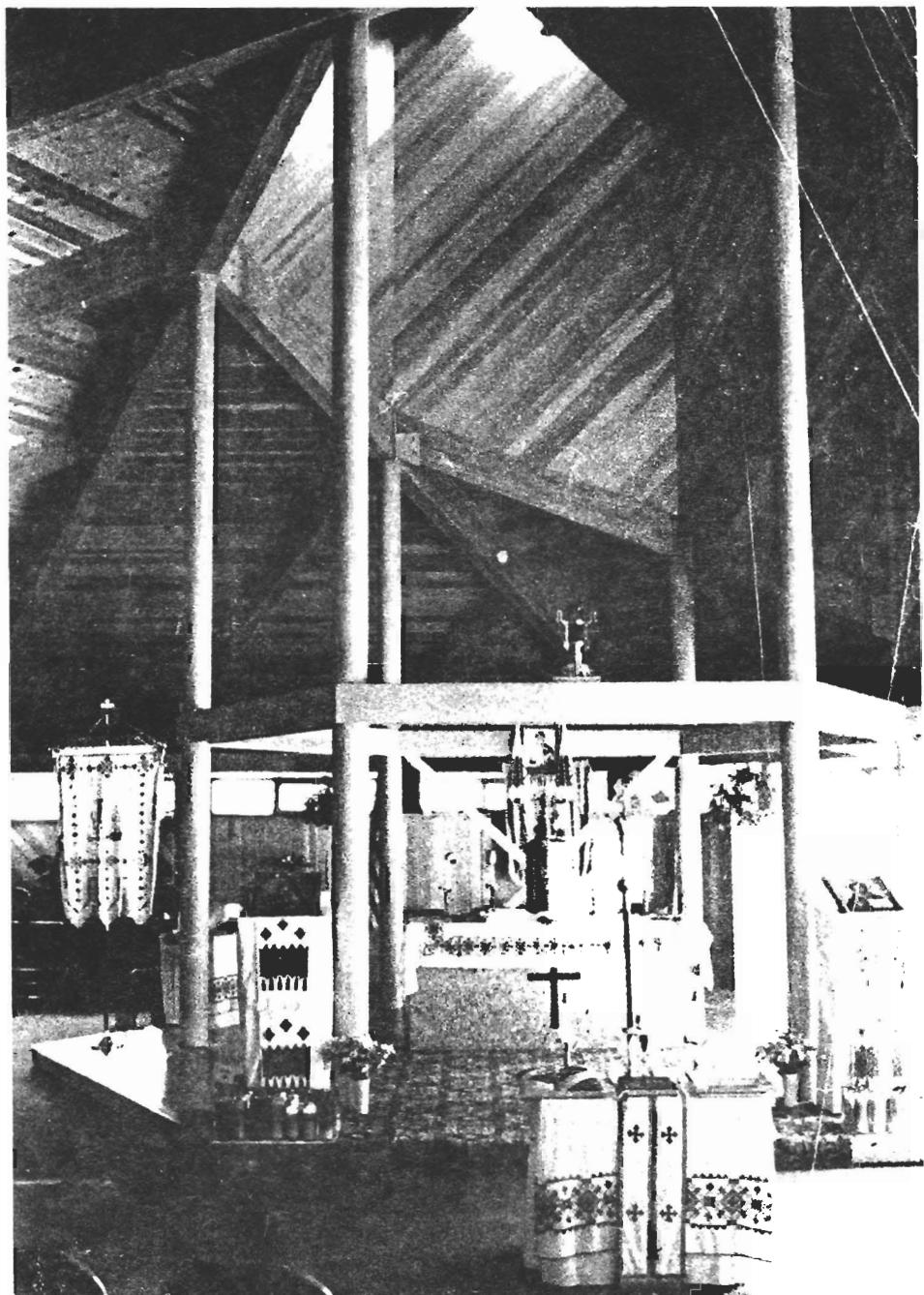

43.

Православна церква Св.Покрови, -жнерал Морнийро, Пірна, Бранденбург
/ 1937 р./

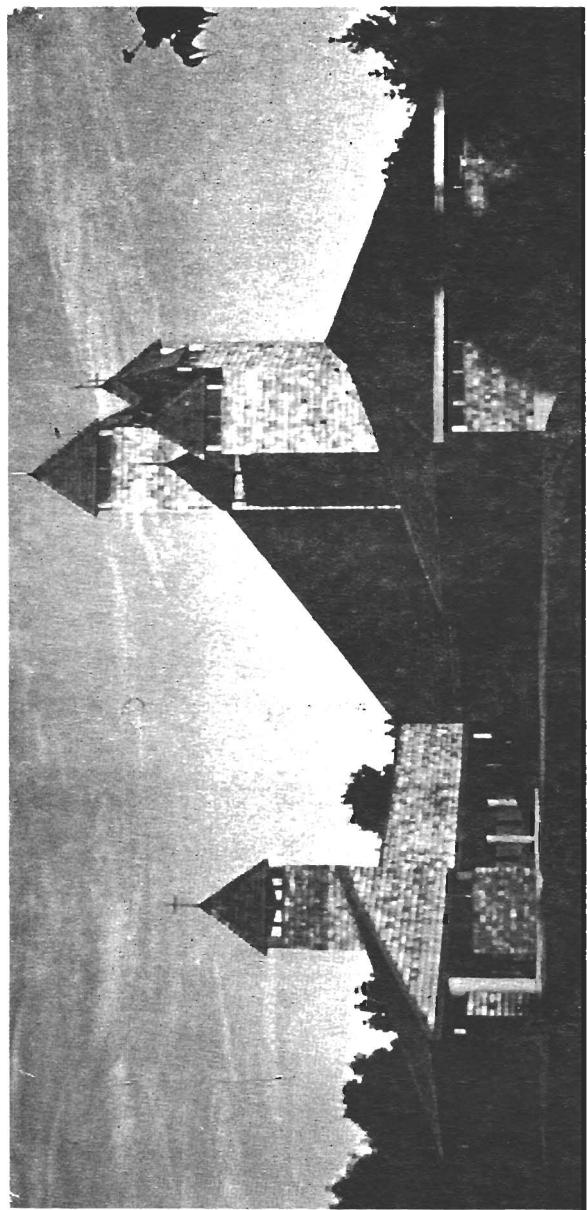

44. Православна церква Успіння Богої Матері, -Нова Галиця, Парана,
Бразилія, / 1937 р./

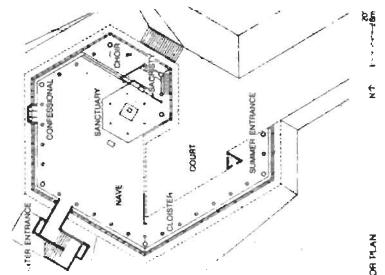
45.

Інтерієр Нави і Святилища, католицької церкви в Кееркгонсон, Н.Й., З.С.А.
/1977 р./ Арх. Р.Жук.

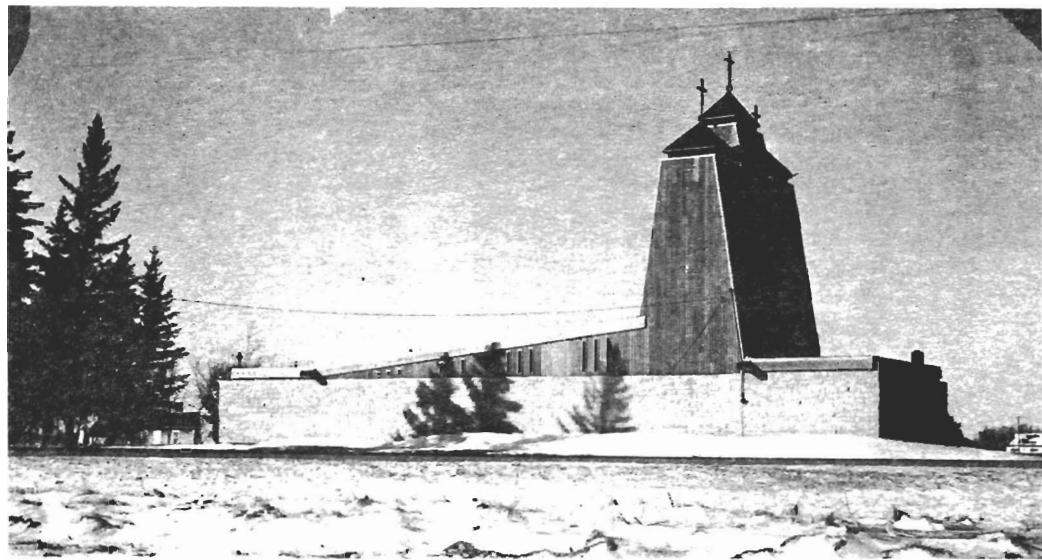

46. Католицька церква Св. Троїці, -Керктонасон, Н. Й., З.С.А.
/ 1977 р./ Арх. Р.Жук

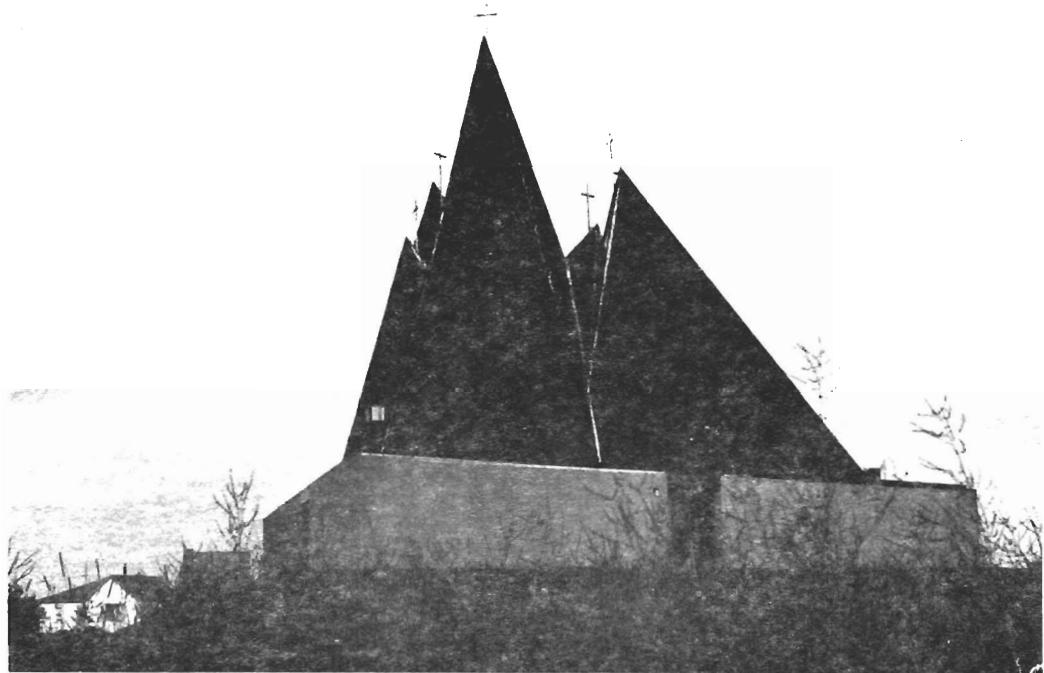
Holy Trinity Church

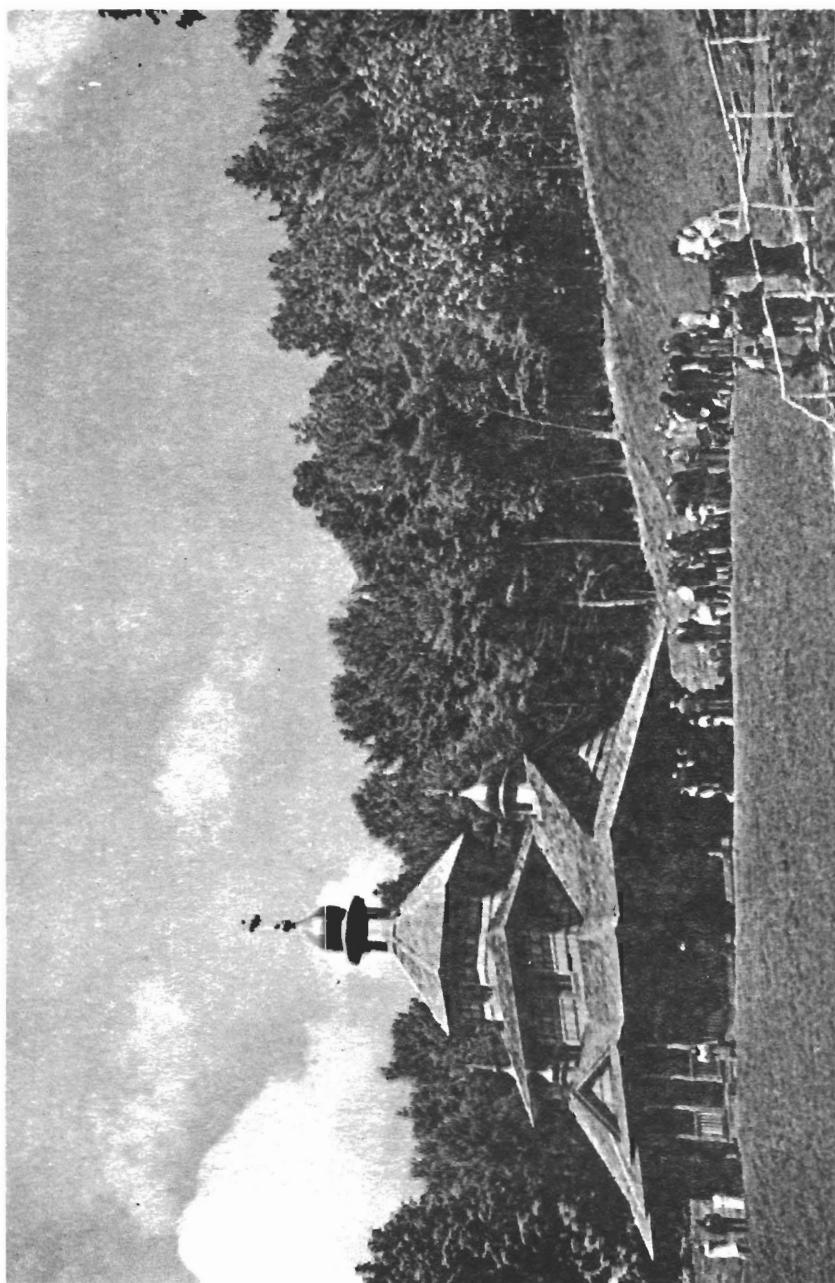
Functional areas of the Church spiral around the central tower, increasing in size in equal increments. All areas, however, focus on the sanctuary. Barred windows under the eaves (at rear of church, below) illuminate the nave (facing page bottom left) and also help balance light in the cloister facing courtyard (bottom). The lower tower (below) is the bell tower.

47. Католицька церква Св.Михаїла,- Тундел, Маніт.,Канада
/1964 р./ Арх. Р.Жук

48. Католицька церква Св.Хреста Господнєго,- Тсундер Бей, Онт.,Канада
/ 1967 р./ Арх. Р.Жук.

49. Натолицька церква Св. Івана Хрестителя, -Гантер, Н.Н., З.С.А.
/1964 р./ Про-.Арх.Ів.Жуковський.

49.

50. Католицька капличка, -Каст Чатгайм, Н.Й., З.С.А.
/ 1976 р./ проектував Ю.Костів

51. Католицька церква Непорочного Зачаття, -Барисборо, Па. З.С.А.

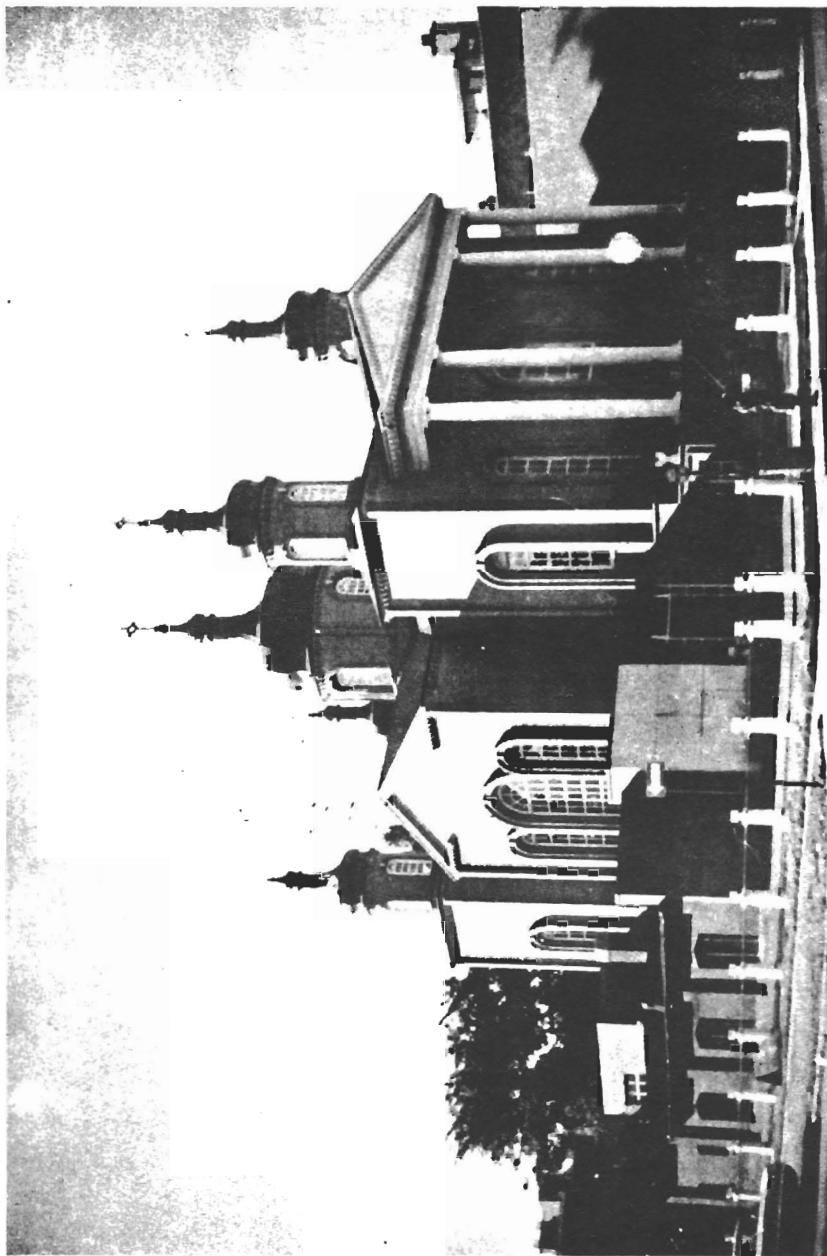
52. Православна церква в Глен Спейті, - Н.Й. З.С.А. Мал. Н.Стетанів

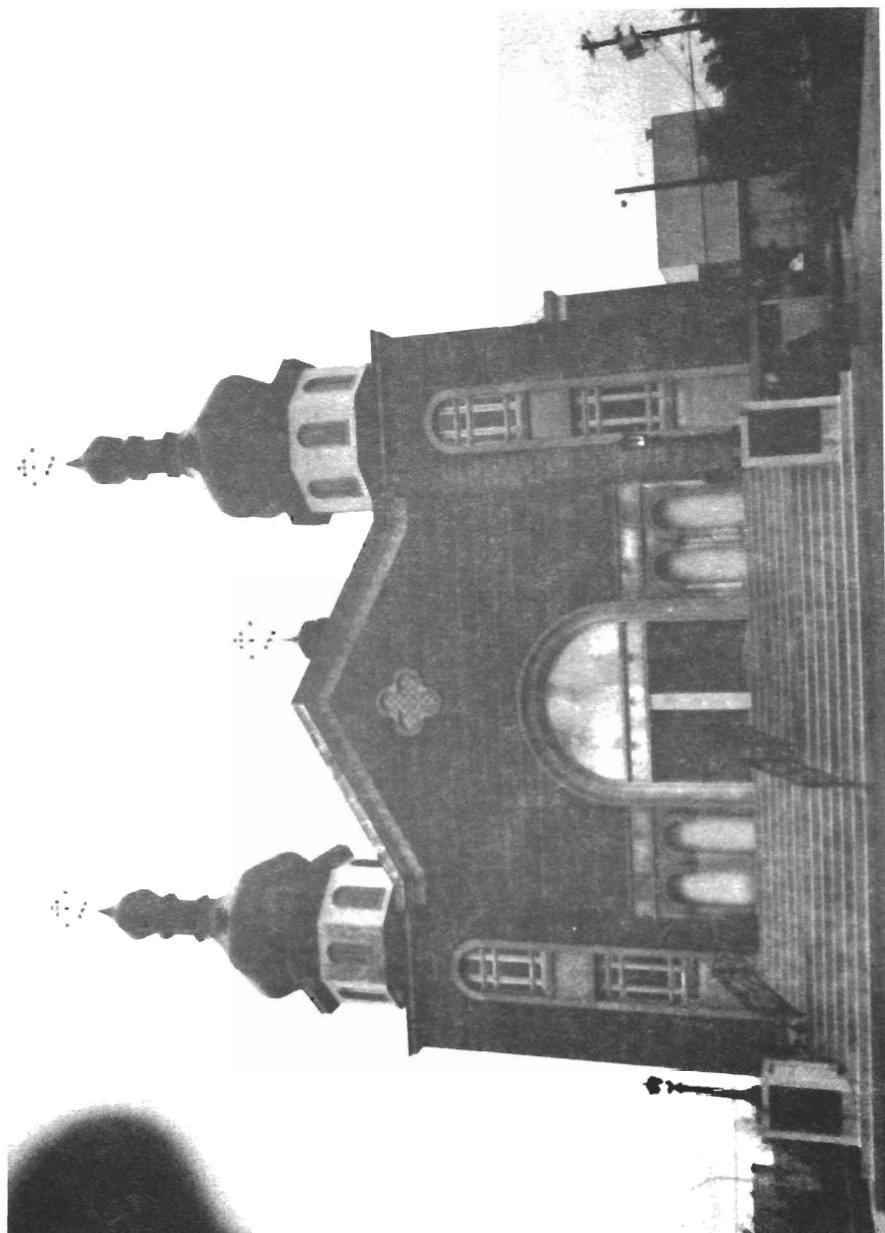
Церква-Пам'ятник, в честь загиблих воїнам
Буковинського куреня, збудована сотником П.Войновським
командиром цього куреня - Кергунсон, 1975 р. С.Д.А.

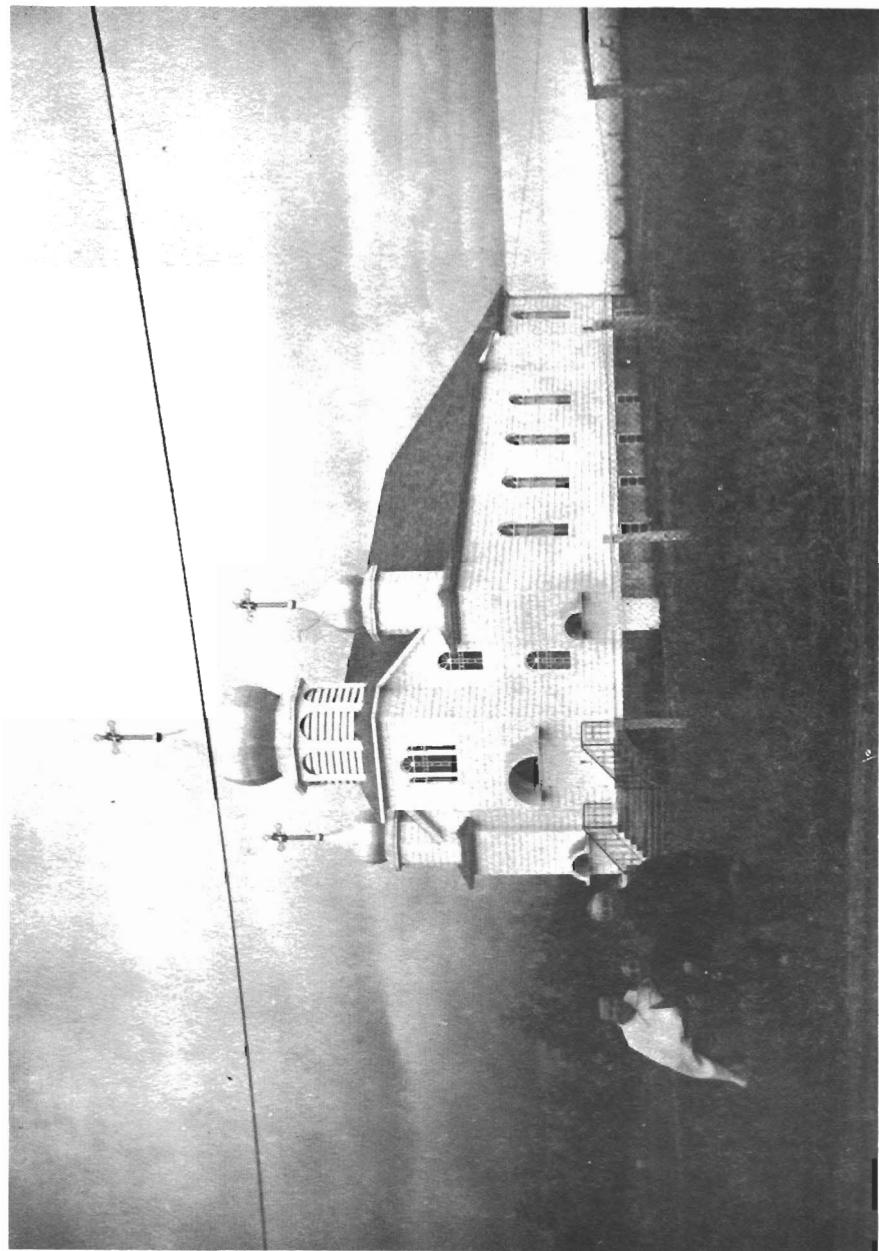
54. Православна церква Св.Володимира, - Ірасимъ, Бразилія
просктував Отець Г.Оніщенко /1934 р./

55. Православна церква Пресв.Богородиці, -Монреал, Квебек, Канада
/ 1961 р./ Інж.Арх. Г.Хоров.

56. Православна церква Св. Івана Хрестителя, -Елмонтон, Альб., Канада
/ 1952 р./

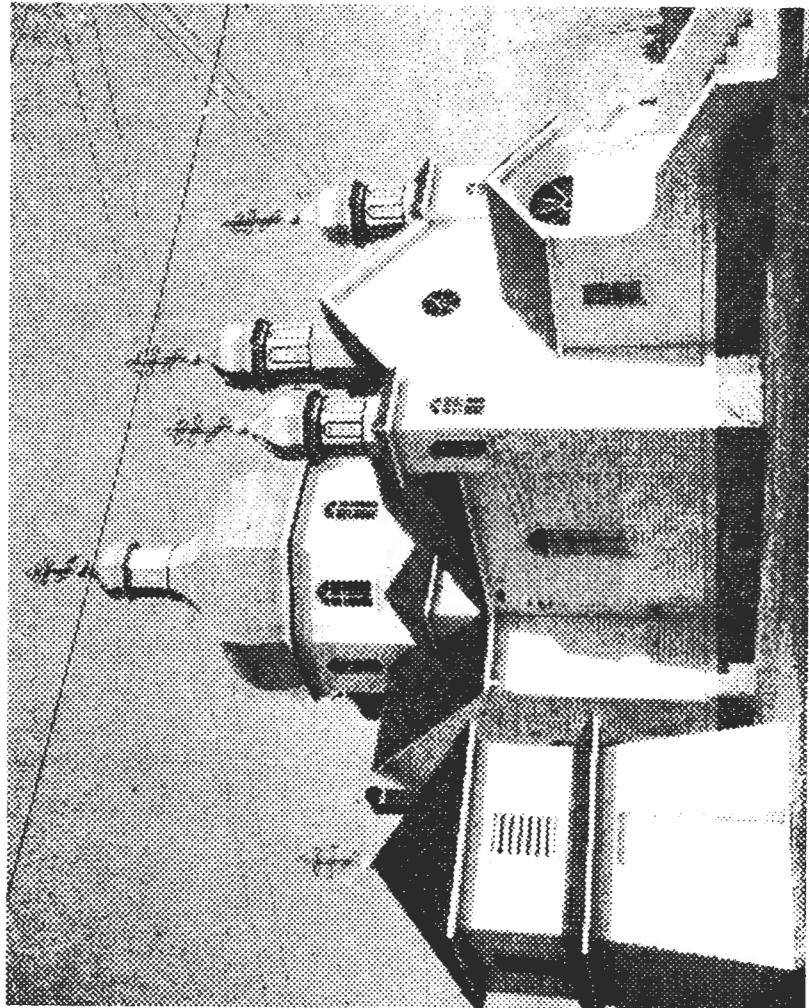

57. Католицька церква в Меджі парк, -бліск. Канада. / 1955р./ арх. А. Добровольський

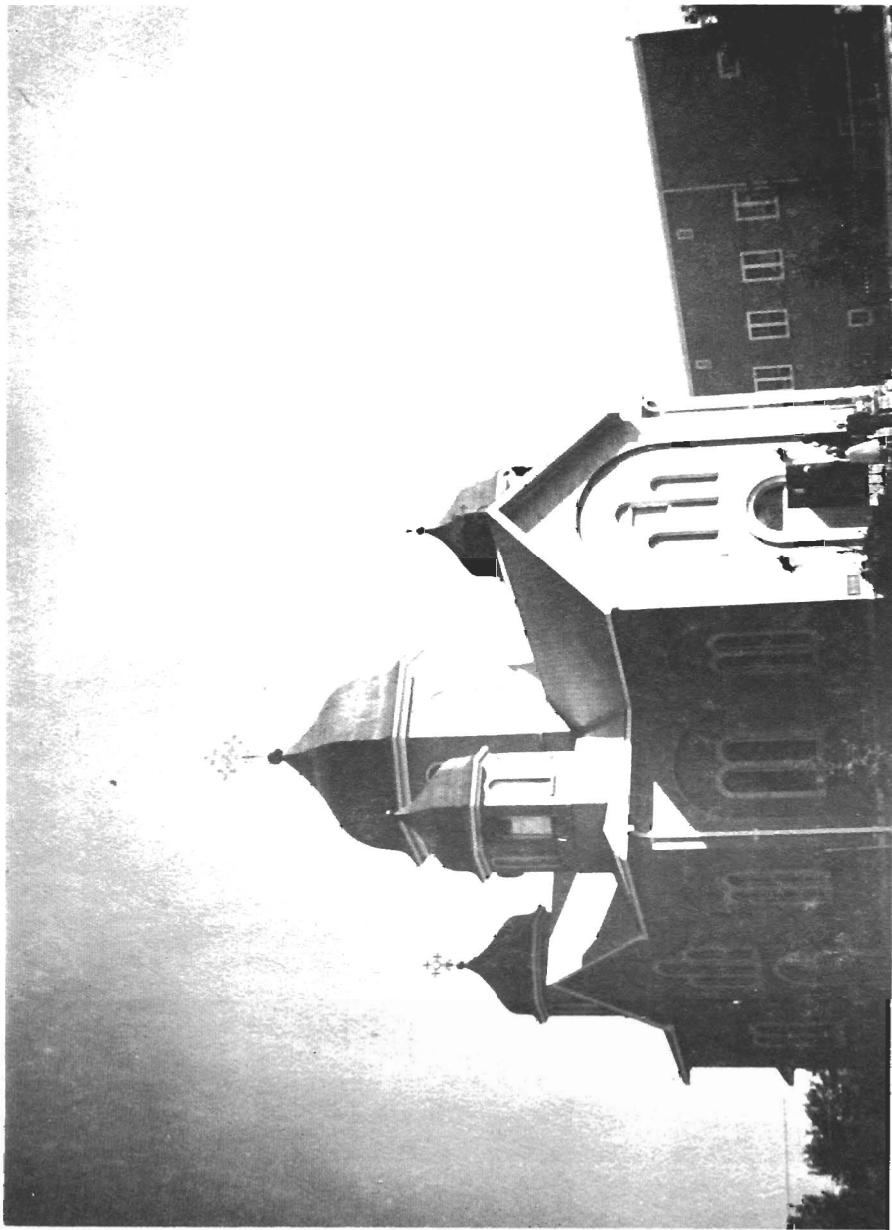
58. Православна церква Успіння Пресвятої Богородиці,- Вернон, В.К.
/ 1948 р./ Канада.

59. Православна церква Св.Володимира, -Овикборн, Ман., Канада
/ 1947 р./

60. Православна церква Св.Івана Сучавського,-Вінніпег,Мая.,Канада
/ 1913 р./

61. Католицька церква Св.Юрія, -Принц Альберт, Саск., Канада
/ 1958 р./ Арх. В.Хорінь.

62. Католицька церква Св.Івана Хрестителя,- Баттлфорд, Саск.,Канада
/ 1952р./ Арх... .Корінь

63. Православна церква Св.Троїці, -Принц Алберт, Саск., Канада
/1950 р./

64. Православна церква Св.Апп. Петра і Павла,-Монктон, Огайо, З.С.А.
/ 1941 р./

65. Православна церква Всіх Святих, -Медов Лейк, Саск., Канада
/ 1959 р./

66. Католицька церква Св.Івана Хрестителя, - Сіракози, Н.І., З.С.А
/ 1913 р./ проектував Отець О.Пристай

67. Православна церква Св.Андрія,- Бостон, Масс.,З.С.А.
/1955 р../ Арг.Ю.Кодак

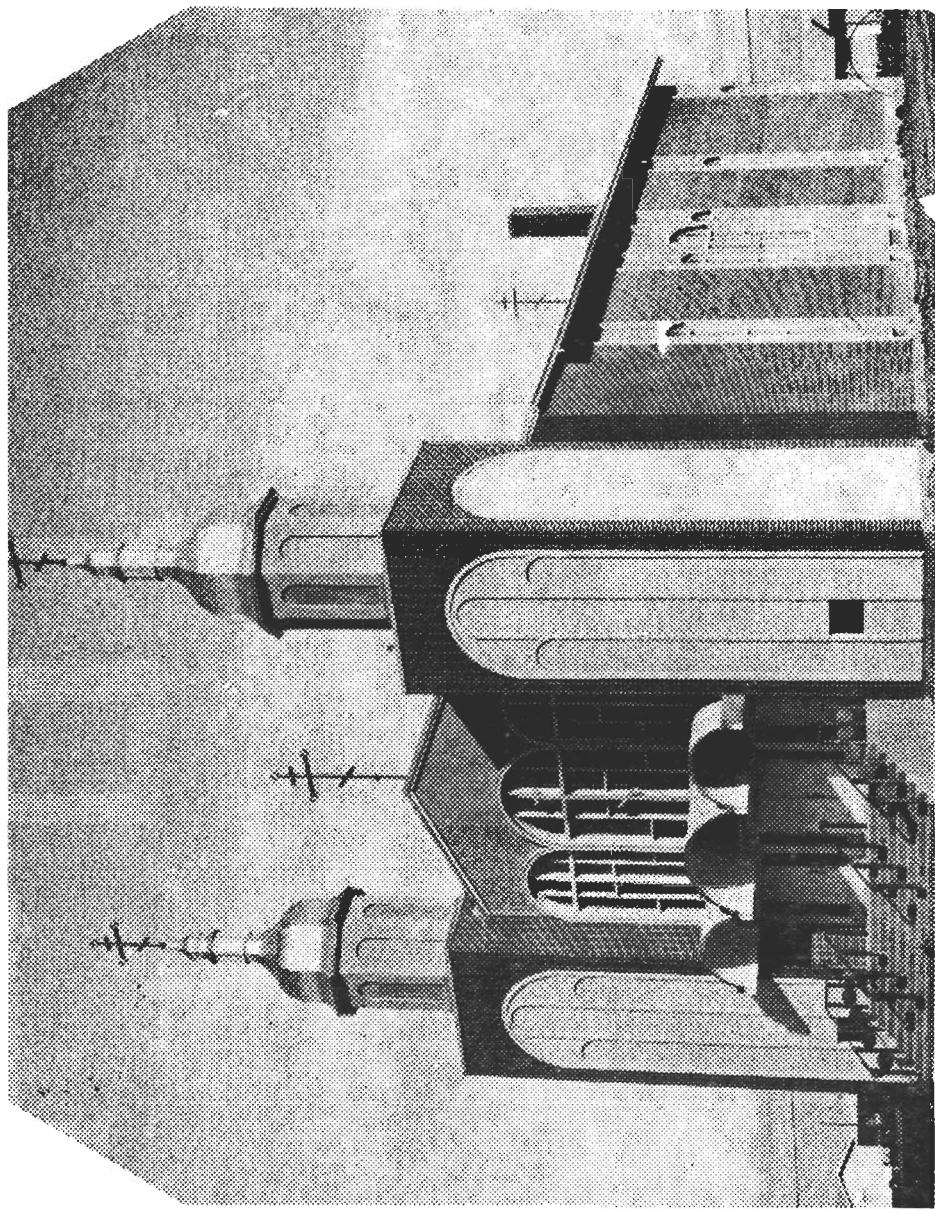

68. Католицька церква Св.Покрови,- Джілонг, Австралія
/ 1966 р./ Арг.В.Кулемар.

69.

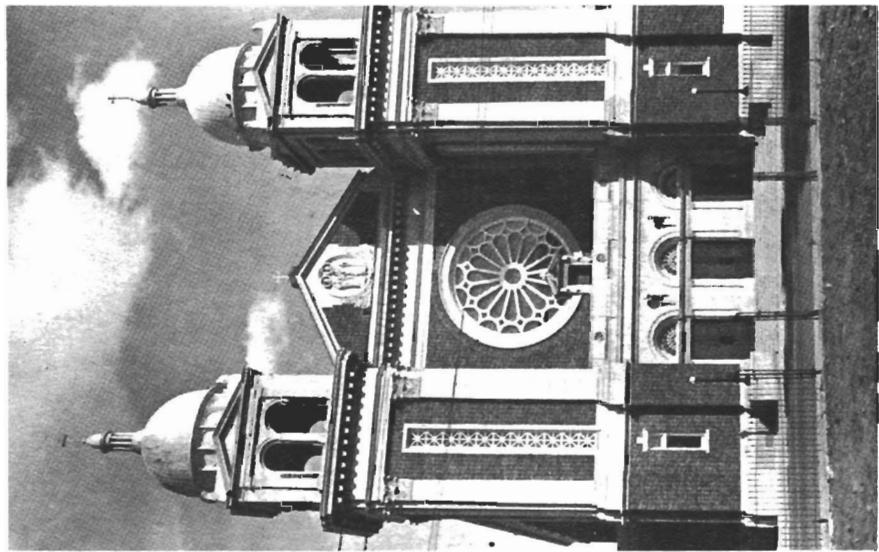
/ 1964 р./

Православна церква Св.Преображення,-Норктоун, Саск., Канада.

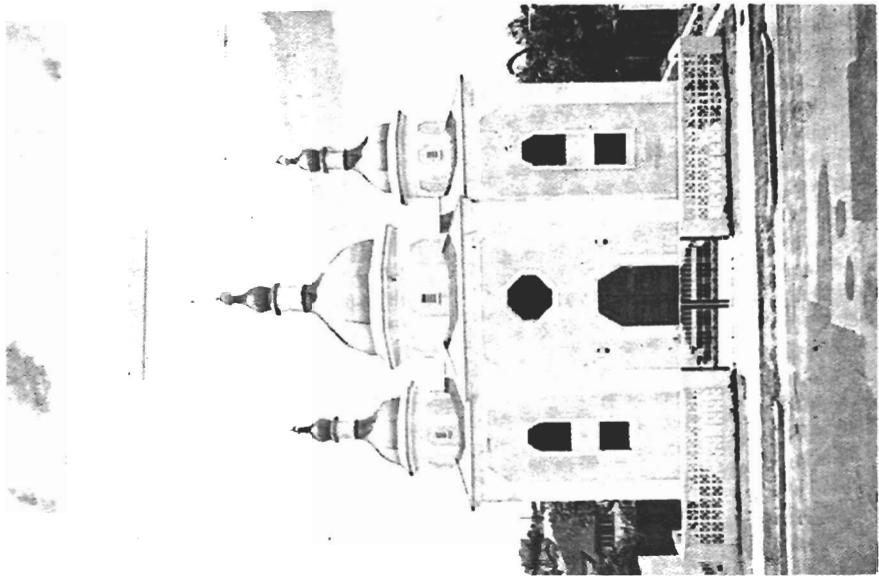

70. Православна церква Св.Вознесіння,-Кліфтон, Нью Джерзі, З.С.А.
/1970 р./ Арх. Я.Сичинський

71. Католицька митрополича катедра, - Вінніпег, Ман., Канада / 1951 р./ Арх. І.Б.Слонс.

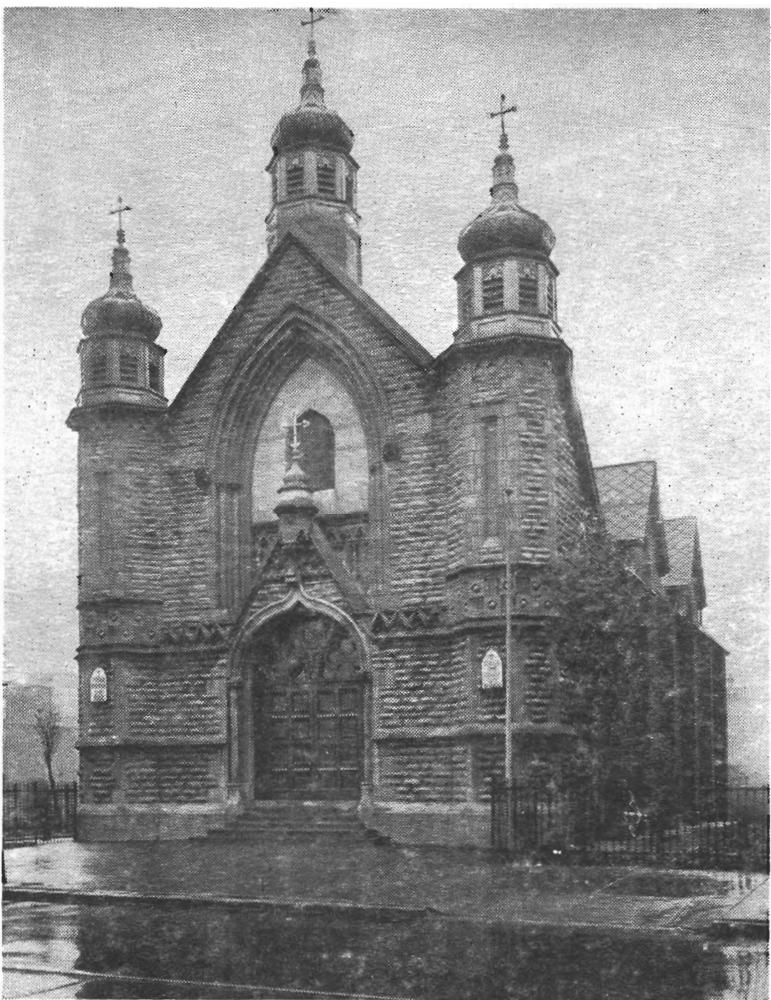
72. Католицька церква Св.Покрови, - Брисбен, Австралія / 1961 р./ Арх. Р.Гашин.

73. Католицька церква в ШЕНАНДОА, Пенн. З.С.А.
перша українська церква збудована в Пів.Америці в 1885 році

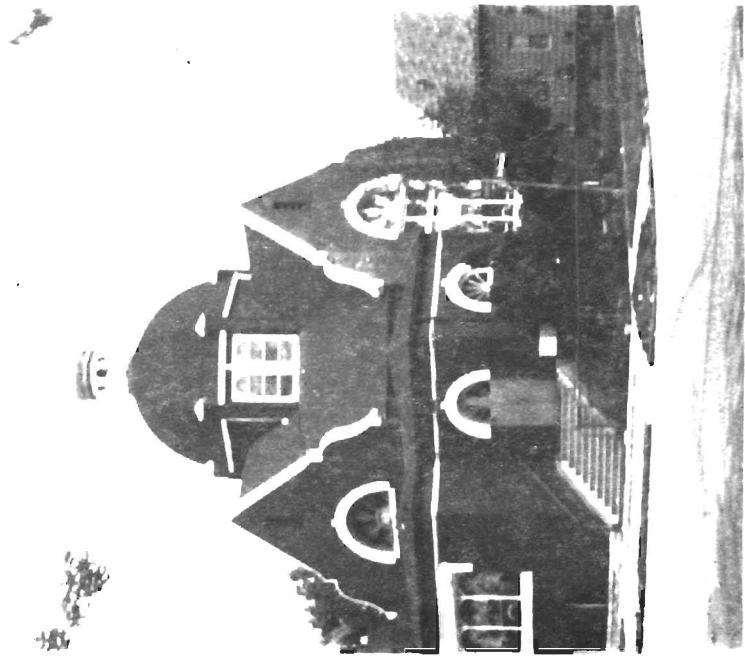

74. Православна церква Св.Троїці,-Ванкувер, Б.К.,Канада
/1948 р./ Арх. А.Тимоленко.

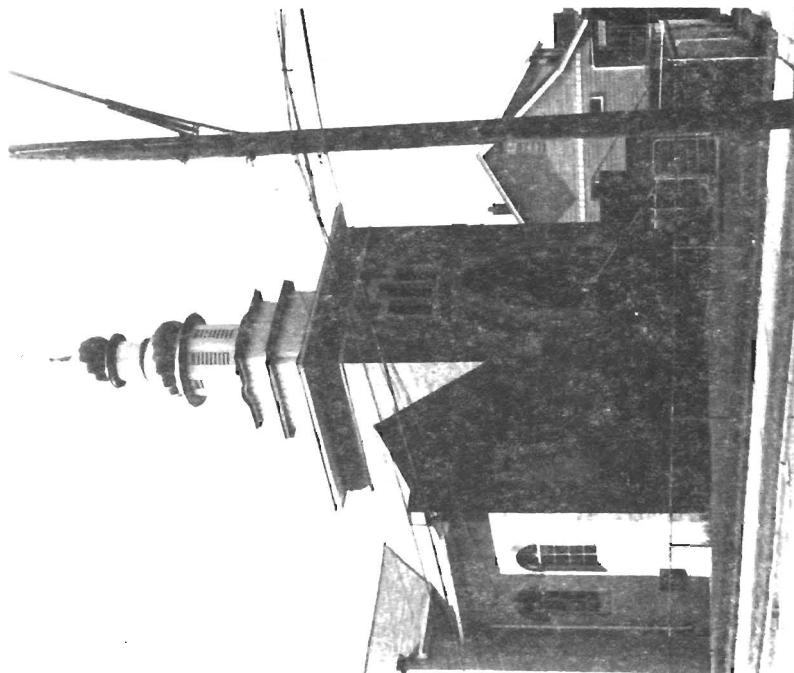

75. Православна церква Св. Софії, -Монреал, Квебек,. Канада

76. Православна церква Св.Андрія,-Детройт, Mich., З.С.А.
/1954 р./

77. Православна церква Св.Андрія,-Аллісон, Ill., З.С.А.
/1959 р./

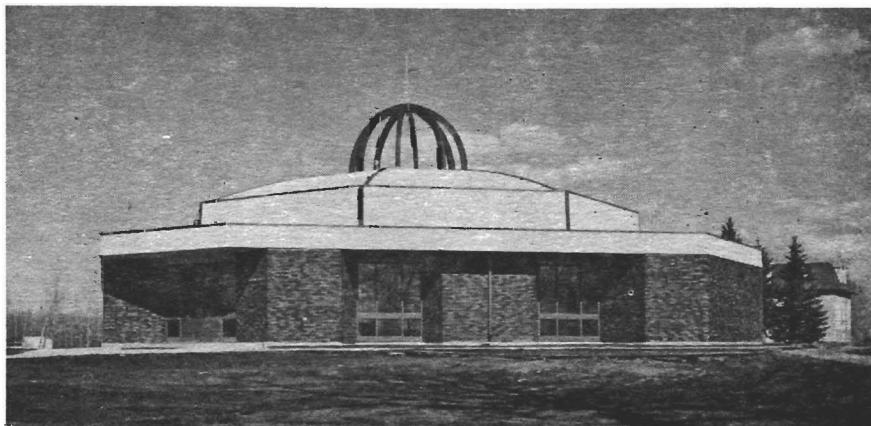
78. Православна церква Успіння Пресв.Богородиці,- Оттава, Онт., Канада
/ 1978 р./Арх. Ю.Кодак.

79. Католицька церква Пресвятої Родини,- Форт Руж, Ман., Канада
/ 1963 р./ Арх. Р.Жук.

80. Католицька церква Св.Володимира,-Ютика, З.С.А.
/ 1979 р./ Арх. Р.Жук.

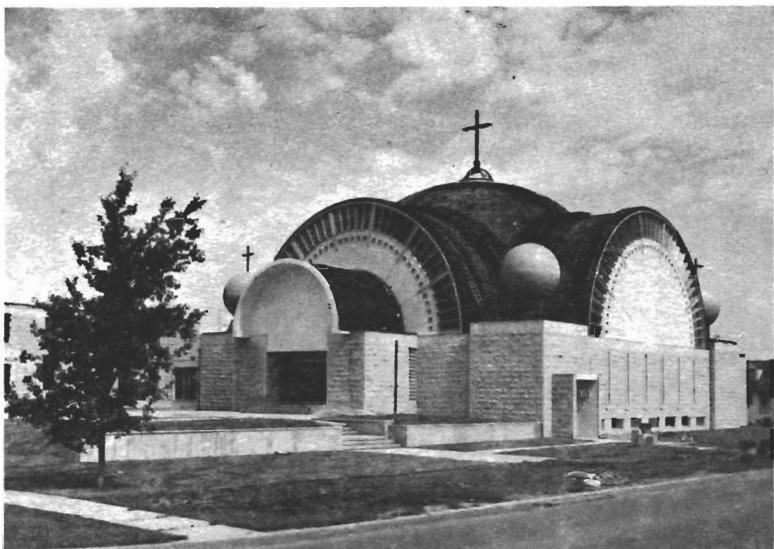
81. Католицька церква Св.Апн.Петра і Павла,-Мондаре, Альб., Канада
/1968 р./ Інж.Арх. Е.Олексій

82. Православна церква Св.Юрія,- Дауфін, Ман.,Канада
/1960 р./ Арх. В.Гродзік

83. Католицька церква Св.Іосифа,- Вінніпег, Ман.,Канада
/ 1952 р./ Арх. Р.Жук.

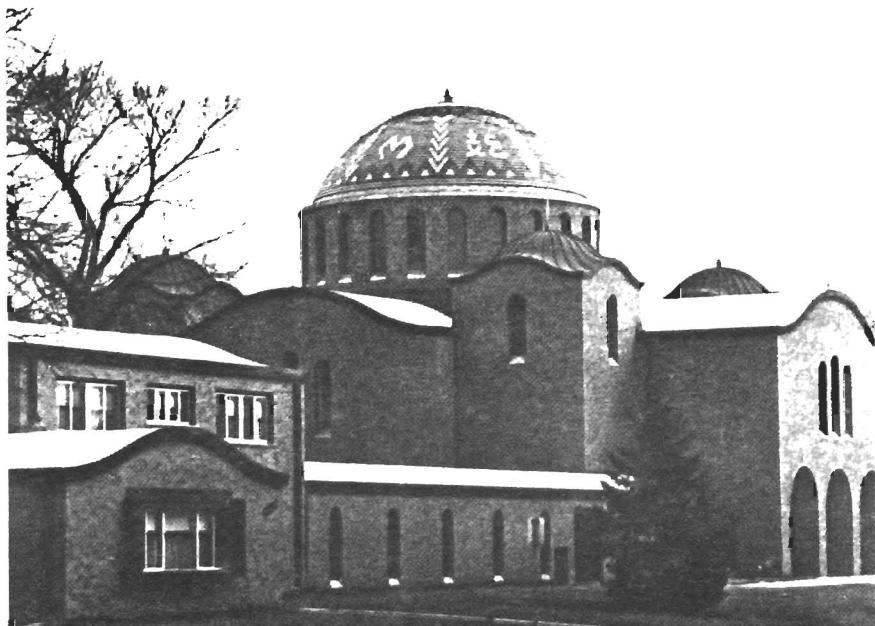
84. Православна церква Св.Миколая, - Вінніпег, Мая., Канада
/ 1956 р./ Арх. А.Нітчук

85. Католицька церква Св.Юрія, - Нью Йорк, З.С.А.
/ 1978 р./ Арх. А.Осадца

86. Католицький Собор Св.Володимира і Ольги,-Чикаго, Ілл.,З.С.А.
/ 1978 р./

87. Католицька церква Св.Константина,-Міннеаполіс, Мінн., З.С.А.
/ 1972 р./ Арх. В.Гілбертсон.

88. Православна церква Св.Покрови,- Дітройт-Сентфілд, Міч., З.С.А.
/ 1968 р./

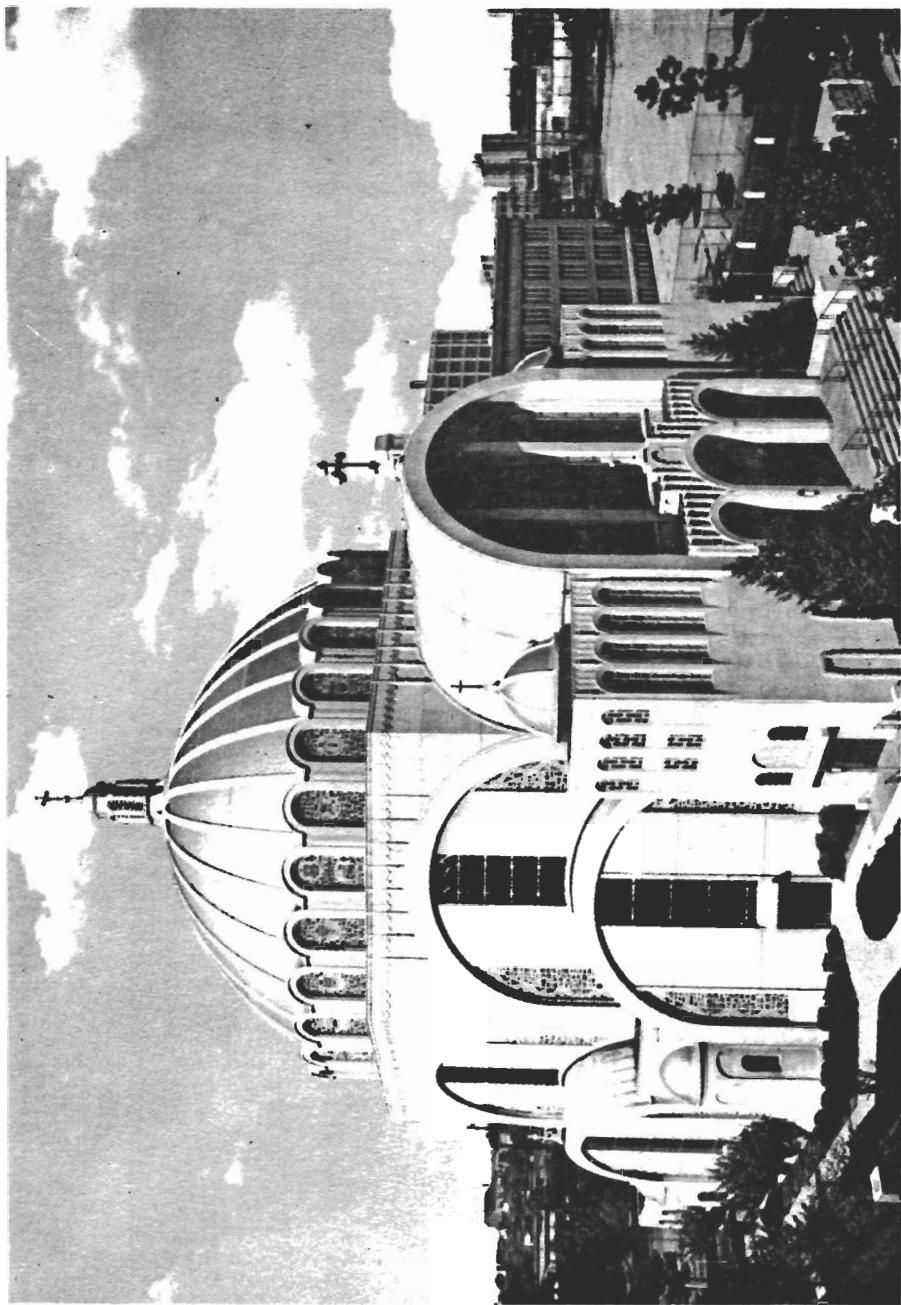
89. Католицька церква Св.Евхаристії,-Едмонтон, Альб., Канада
/ 1969 р./

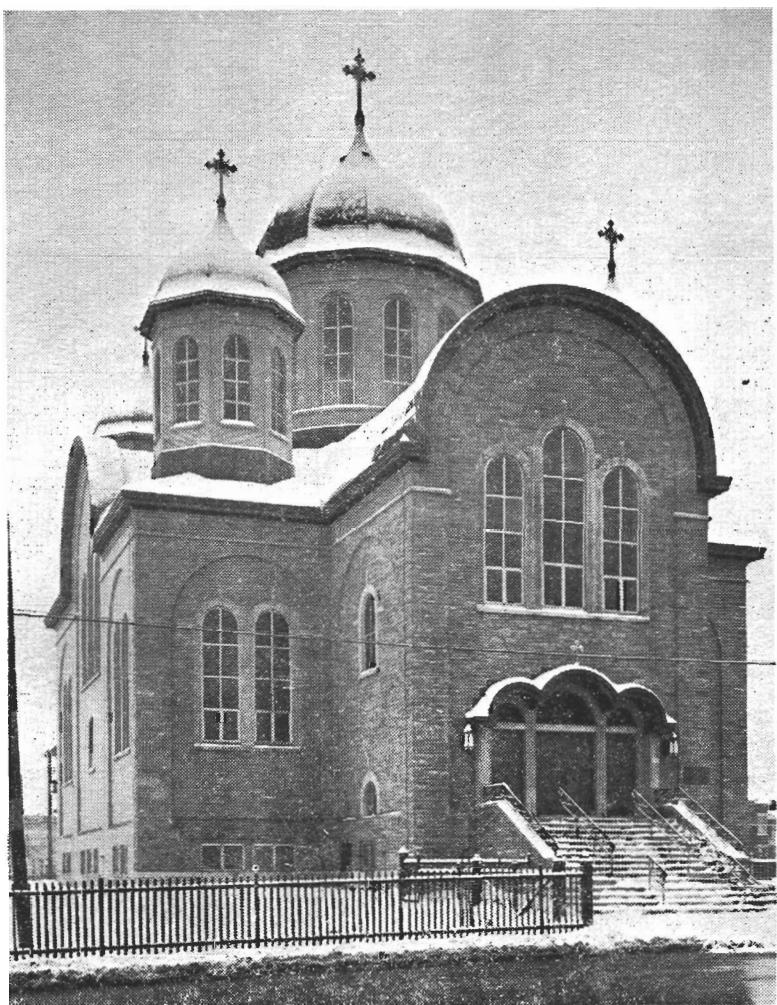

9C. Католицька церква Св. Софії,- Рим, Італія.
/ 1952 р./

9C.

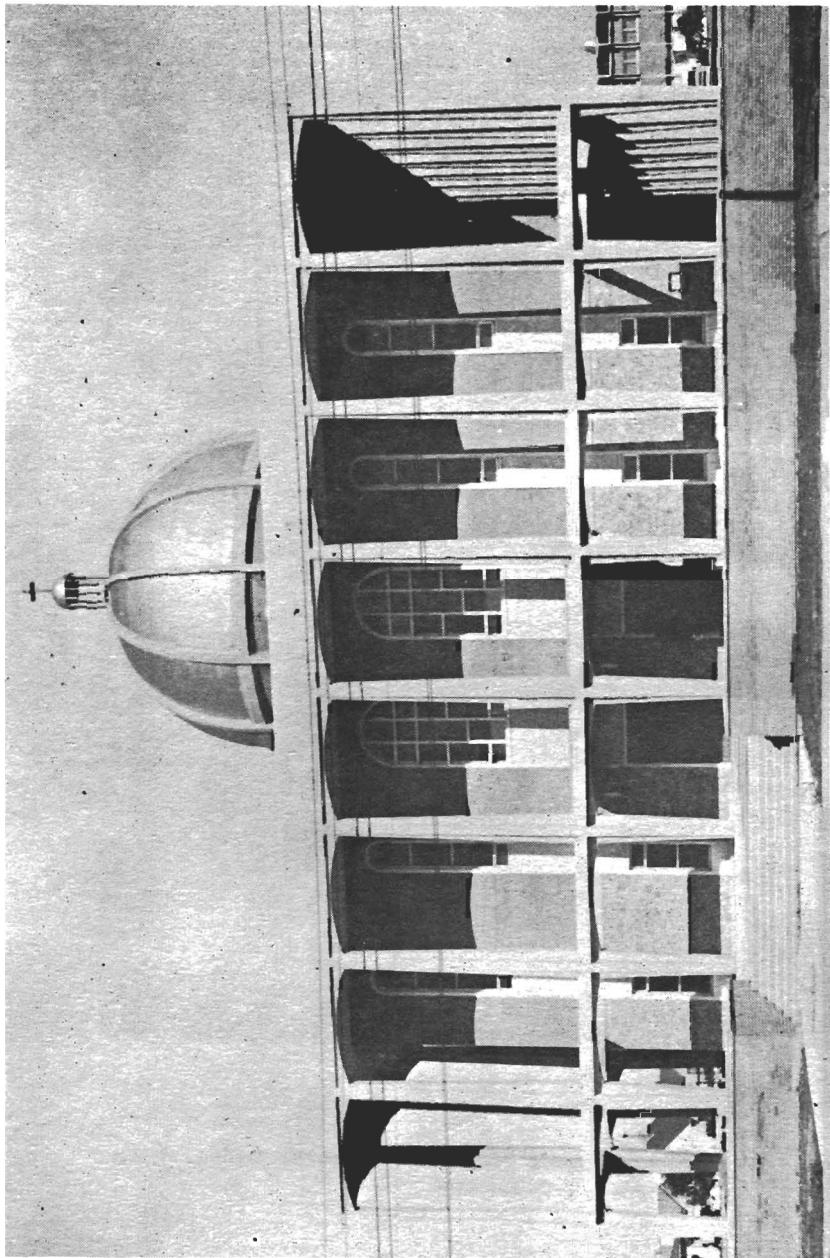
91. Католицький собор Непорочного Зачаття, - філдцельфія, Пенн. З.С.А.
/1964 р./ Арх. К. Ястребський

92. Православний собор Св. Софії, - Монреаль, Квебек, .Канада
/ 1962р./Арх. В.Сичинський

93. Католицька церква Св.Василія, - Едмонтон, Альб., Канада
/1952 р./ Арх. В.Олексій.

94. Православна церква Св.Тройці,- Лондон,Онт.,Канада
/ 1964 р./ Інж.арх. Г.Хорош

94-А

Православна катедра Св.Троїці,-Саксатун, Саск.,Канада
/1952 р./ Проектував настоятель О. Т.Ковалішин.

95.

Православна катедра Св.Тройці, – Вінніпег, Ман., Канада
/ 1962 р./Арх. Ю.Корбін і Арх.О.Повстенко

96.

Православна церква Св.Володимира,- Лос Анджелос, Каліф.,З.С.А.
/ 1962 р./ Арх. Ю.Куриленко

97. Православна церква Св.Духа,-Ріджаїна,- Саск.,Канада
/ 1960 р./

98.

Православна церква Св.Покрови,-Геркімер, Н.Й., З.С.А.

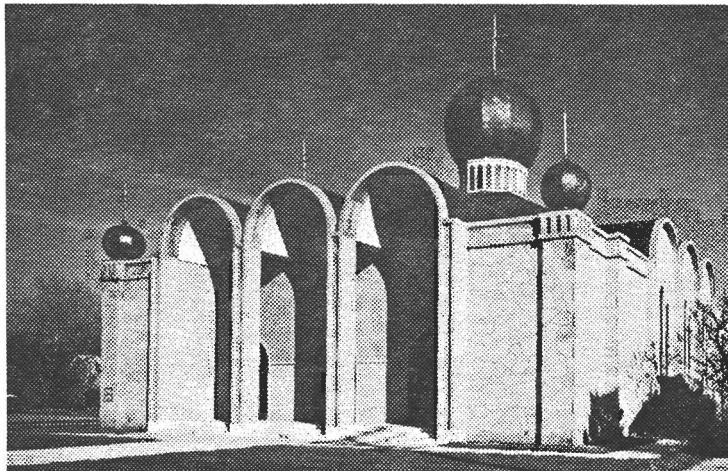

99.

Православна катедра Св.Марії,- Аллентовн, Пенн. З.С.А.

100. Православна церква Св.Апш. Петра і Павла , - Ліндора,Пенн.,З.С.А.
/ 1928 р./

102. Католицька церква Св. Кирила і Методія, -Ст.Катарина, Онт., Канада
/1947 р./Проектував Рев.Отець Ф.Ру

Православна церква Св.Михаїла, -Звартберг-Генк. Бельгія
Арх.Г.Вальдgrave. Будова поч. 1982 р.

103

104. Католицька катедра Св. Йосафата, - Едмонтон, Альб., Канада
/1942 р./ Проект. Рев. Ӯ, Ф.Ру

105e.

Православна катедра Св.Володимира,-Філаделфія, Пенн. З.С.А.
/ 1964 р./ Арх. Е.Престон

106.

Православна церква Св.Духа,- Ковтсвілл,Пенн. З.С.А.
/ 1924 р./

107. Православний собор Св.Володимира,-Віндзор, Онт.,Канада
/ 1963 р./ Арх. Ол.Ласько

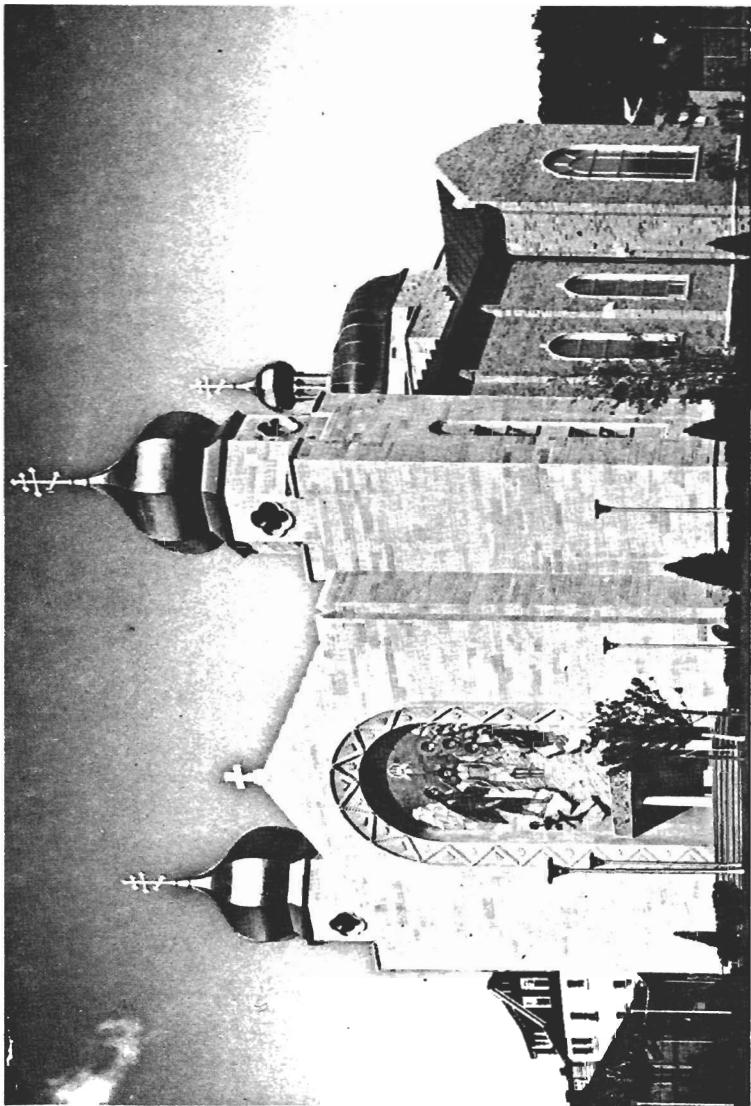
108. Православна церква Св.Апп. Петра і Павла,-Чікаго,Ілл.,З.С.А.

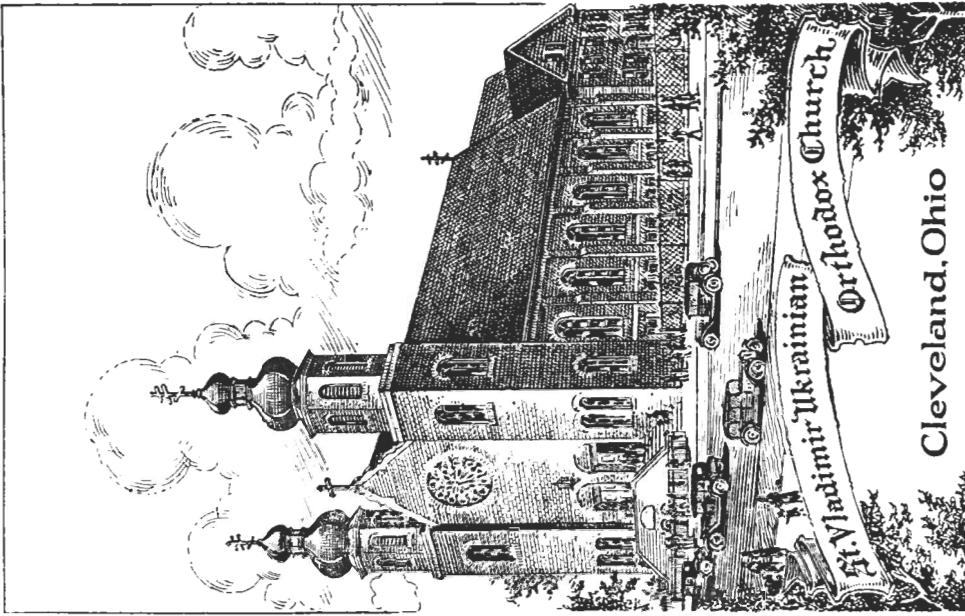

109.

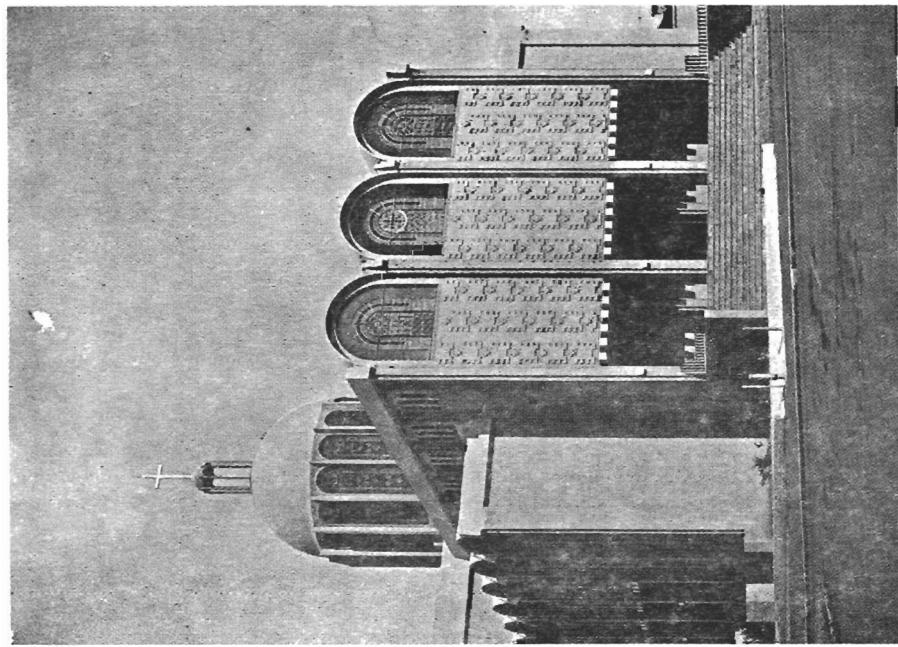
Католицька церква Св.Василія,-Ламин, Квебек, Канада

110. Православна церква Св. Івана Хрестителя, -Джонсон Сіті, Н.Й. З.С.А.
/ 1969 р./ Арх. І.В. Танко

112. Православна церква Св.Володимира,-Кливленд,Огайо, З.С.А.
/1938 р./

111. Катедральна катедра Св.Анн. Петра і Павла,-Мельбурн, Австралія
/ 1963 р / Інж. О.Виноградов

113. Православна Карпато-Руська-Українська церква, Св.Марії
Міннеаполіс, Мінн. / 1913 р./ З.С.А.

114. Православна церква Св.Покрови,-Брісбен, Австралія.
/ 1962 р./ Арх. Р.Павлишин.

115. Католицька церква Св.Володимира і Ольги,-Вудвілл, Австралія.
/ 1963 р./ Арх.Інж. Н.Воскідка і С.Ваврик.

116. Католицька церква Св.Андрія,-Лідкомб, Австралія
/ 1961 р./ Арх.Інж. Е.Пеленський і М.Строкан.

117. Православна церква Св.Миколая,- Канберра, Австралія
/ 1962 р./ Проскт зроблений Громадою.

118. Православна церква Успіння Пресвятої Богородиці, -Мельбурн, Австралія
/ 1962 р./ Проскат зроблений Громадою

119. Православна церква Св. Покрови,- Сідней, Австралія
/ 1963 р./ Інж. А.Дейнека

120. Православна церква Св.Афанасія,-Грінвіль, Австралія.
/ 1956 р./ Арх.Інж.П.Стеценко

121. Православна церква Св.Покрови,- Аделаїда, Австралія./Південна/
/ 1958 р./ прект Громади

122. Католицька катедра Св.Івана Хрестителя,- Курітиба, Бразилія

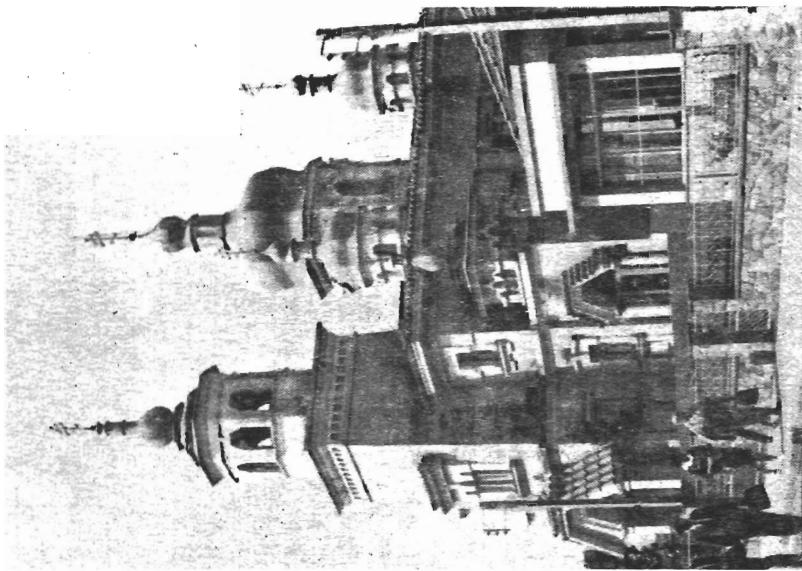

123. Католицька церква в Кампо Моурас,- Парана, Бразилія

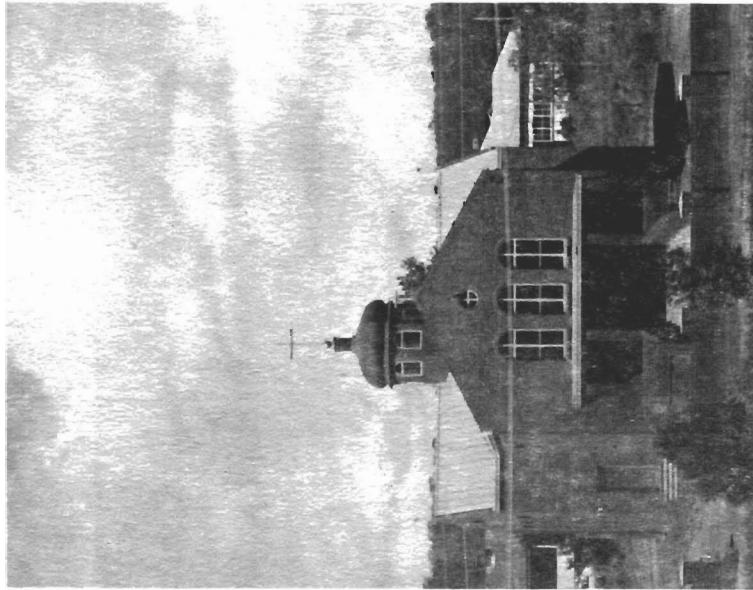
124-▲

Православна церква Св. Покрови,- Ст.Джуліан, Саск. Канада
/ 1950 р./

124.

Православна церква Св.Володимира,-Ст.Сілаодо Курітба, Бразилія.
/ 1958 р./ Арх.Інж. М.Нечтайло

125.

Католицька церква Св.Михаїла,-Кайнбіс, Австралія
/ 1961 р./ Інж. М.Лихета

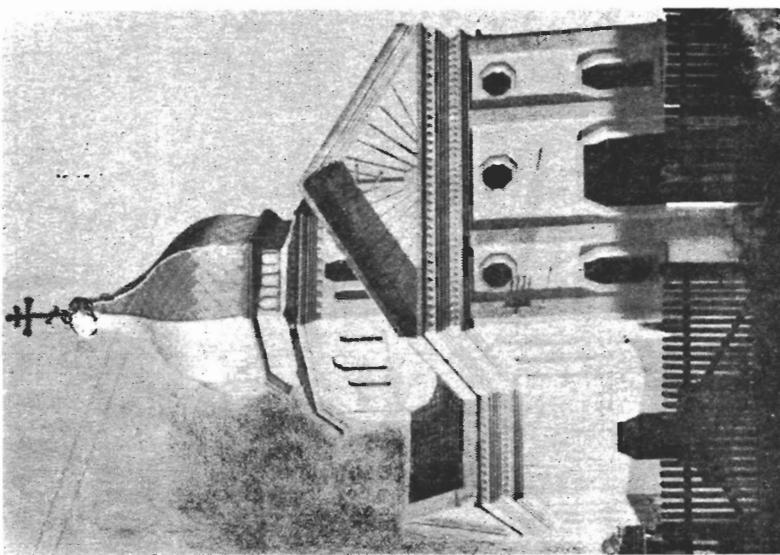
126.

Православна церква Св.Михаїла,-Курітіба, Парма, Бразилія.
/ 1954 р./

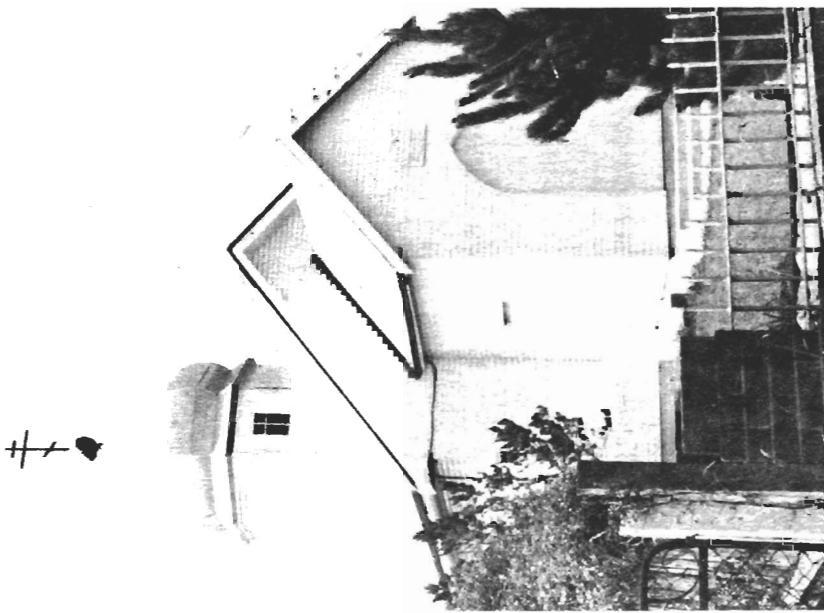

127

Православна церква Св.Покрови,-Маракас, Венесуела.
/ 1953 р./ Інж.Арх. Ю.Ясинський

128.
Православна церква Св.Димитрія Солунського, –
Курітиба, Бразилія / 1956 р./ Інж. Т.Григорчук

129.
Православна церква Св.Преображення, – Електранн, Австралія.
/ 1963 р./ проект Громади парафії

130. Католицький собор Св.Покрови,- Буенос Айрес, Аргентина.
/ 1968 р./ Арх.В.Гриненко.

131. Православна церква Св.Юрія,- Енкарнасьон, Парагвай.
/ 1978 р./

132. Православна церква Св.Воздвиження,-Алборада, Парагвай.
/ 1969 р./

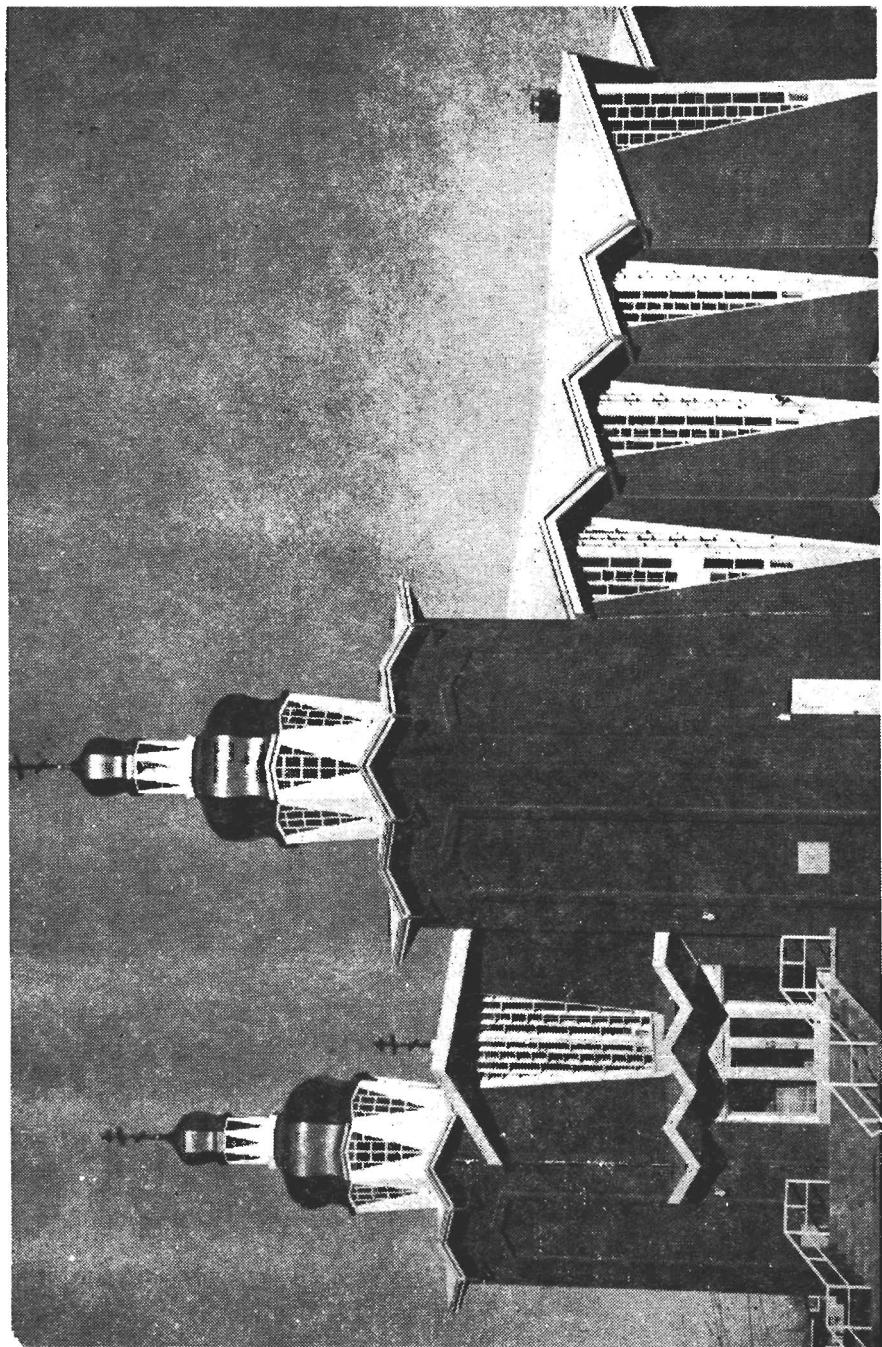

133. Православна церква Св.Успіння Пресв.Богородиці,-Сан Домінго
Парагвай. / 1968 р./

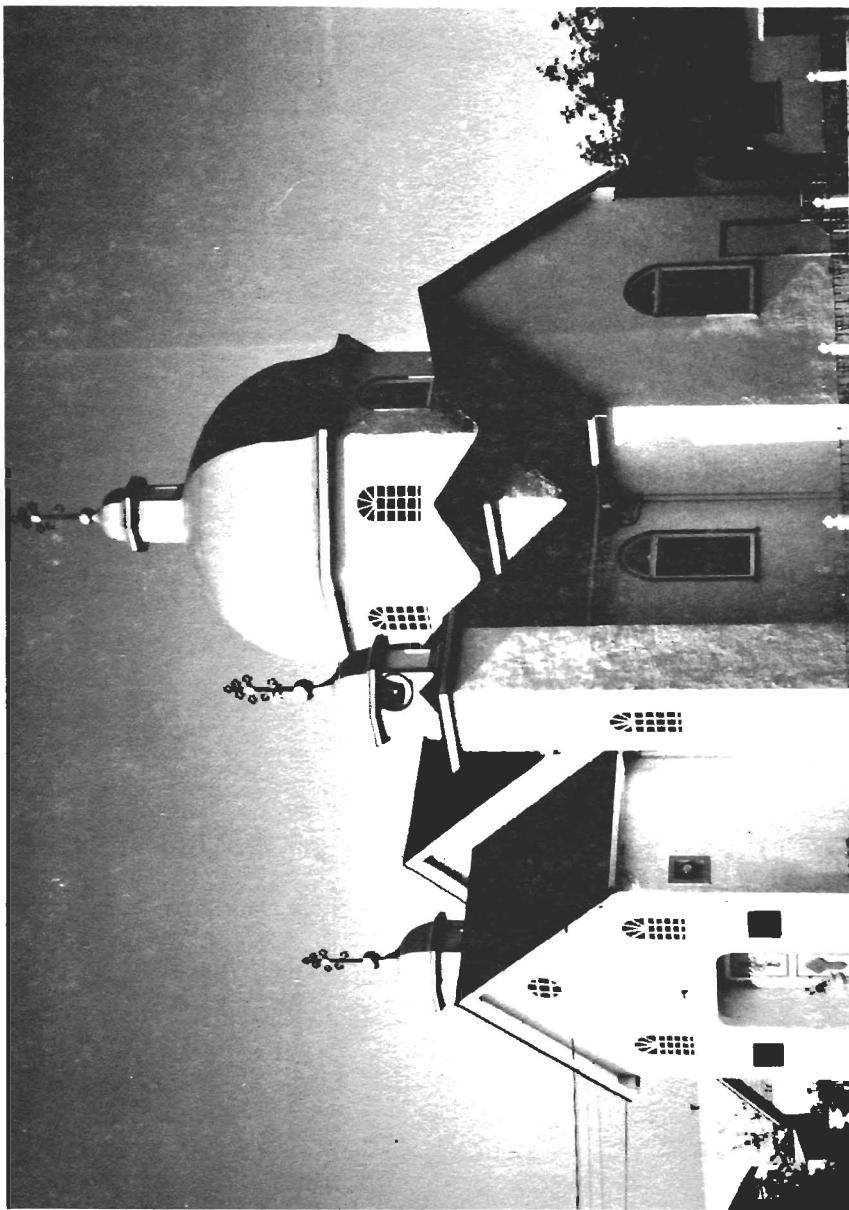

134. Православна церква Св.Михаїла,-Капітан-Міранда, Парагвай.
/ 1968 р./

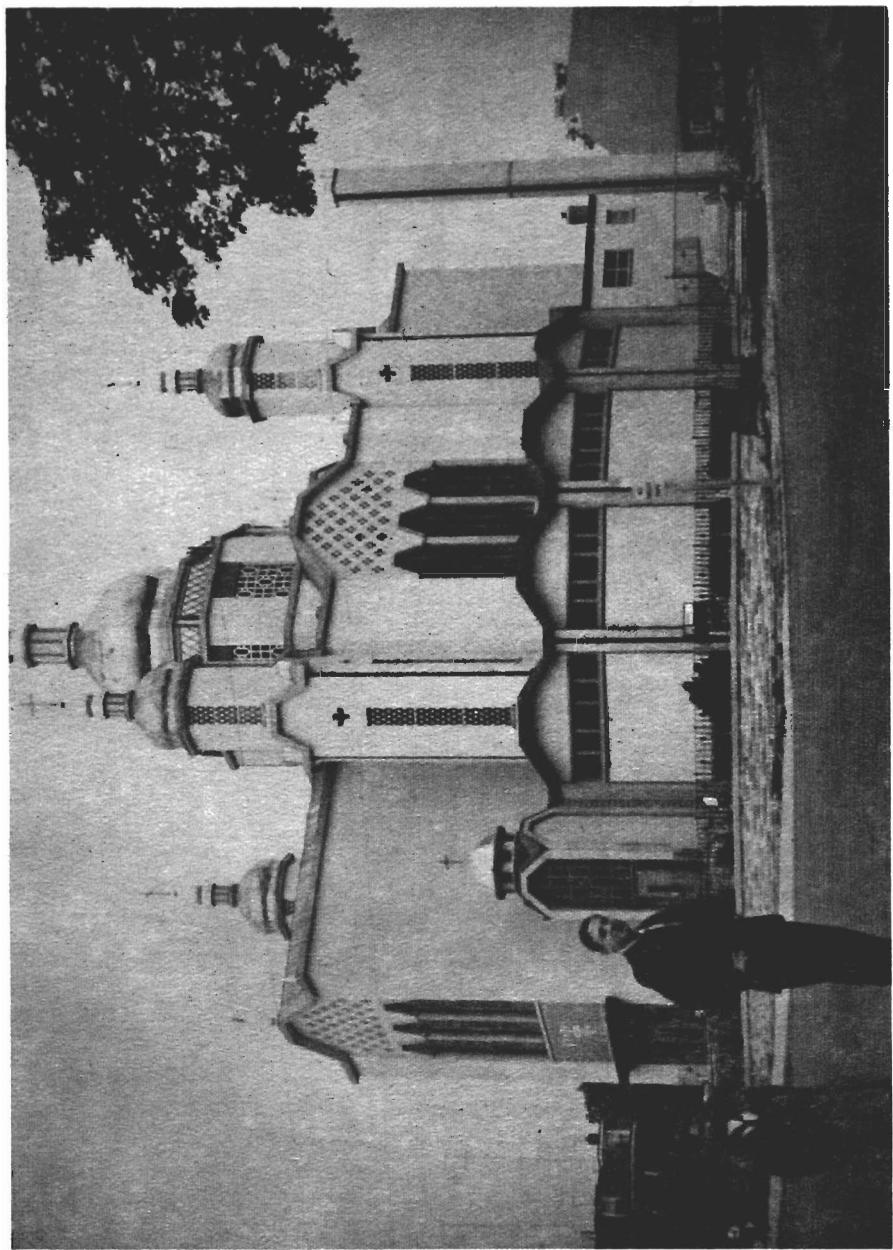
135. Православна церква Св. Троїці, -Канор, Саск., Канада
/1963 р./

136. Православна церква Успіння Пресв.Богородиці,-Волей, Б.К., камада / 1955 р./

137. Католицька церква Св.Локроя,-Торонто, Онт., Канада.
/ 1964 р./ Арх.' с Йілс & Робак

198. Православна церква-пам'ятник Св.Андрія,-Бавнд Брук, Н.Дж. З.С.А.
/1968 р./ Арх. Ю.Кодак

139.

Православна церква Св.Володимира,-Садбури, Онт. Канада.
/ 1952 р./ Арх. Ю.Кодак

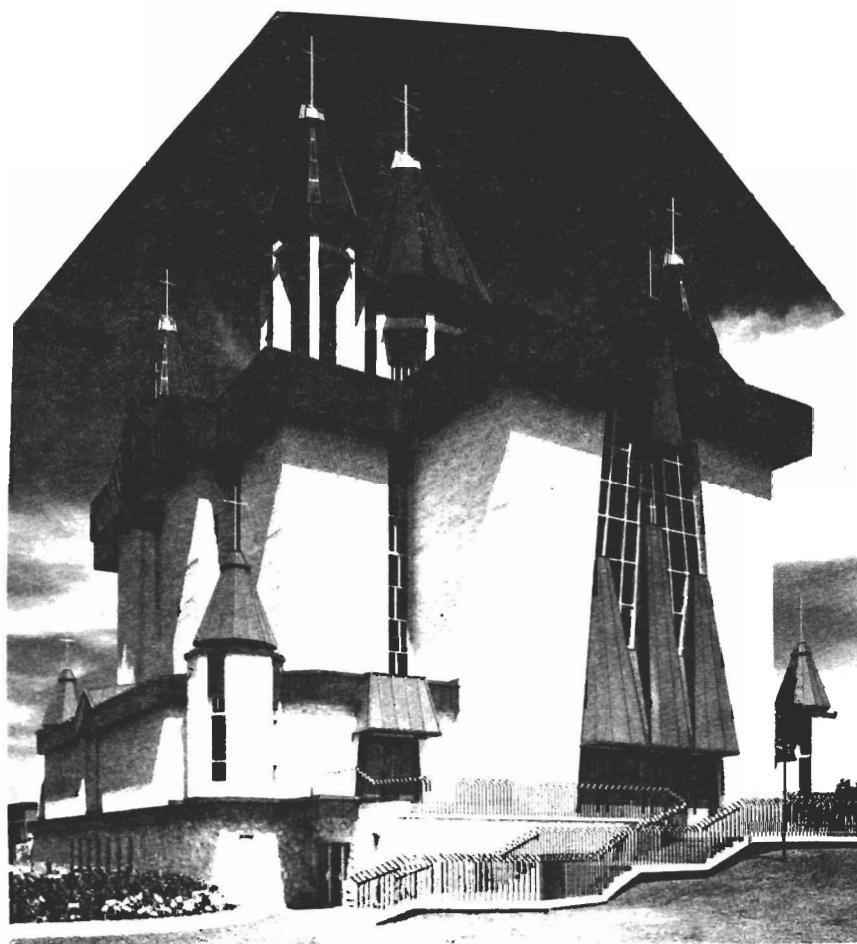

141. Православна церква Св.Димитрія, -Лонг Брэнч., Онт. Канада
/ 1954 р./ Арх. Ю.Кодак.

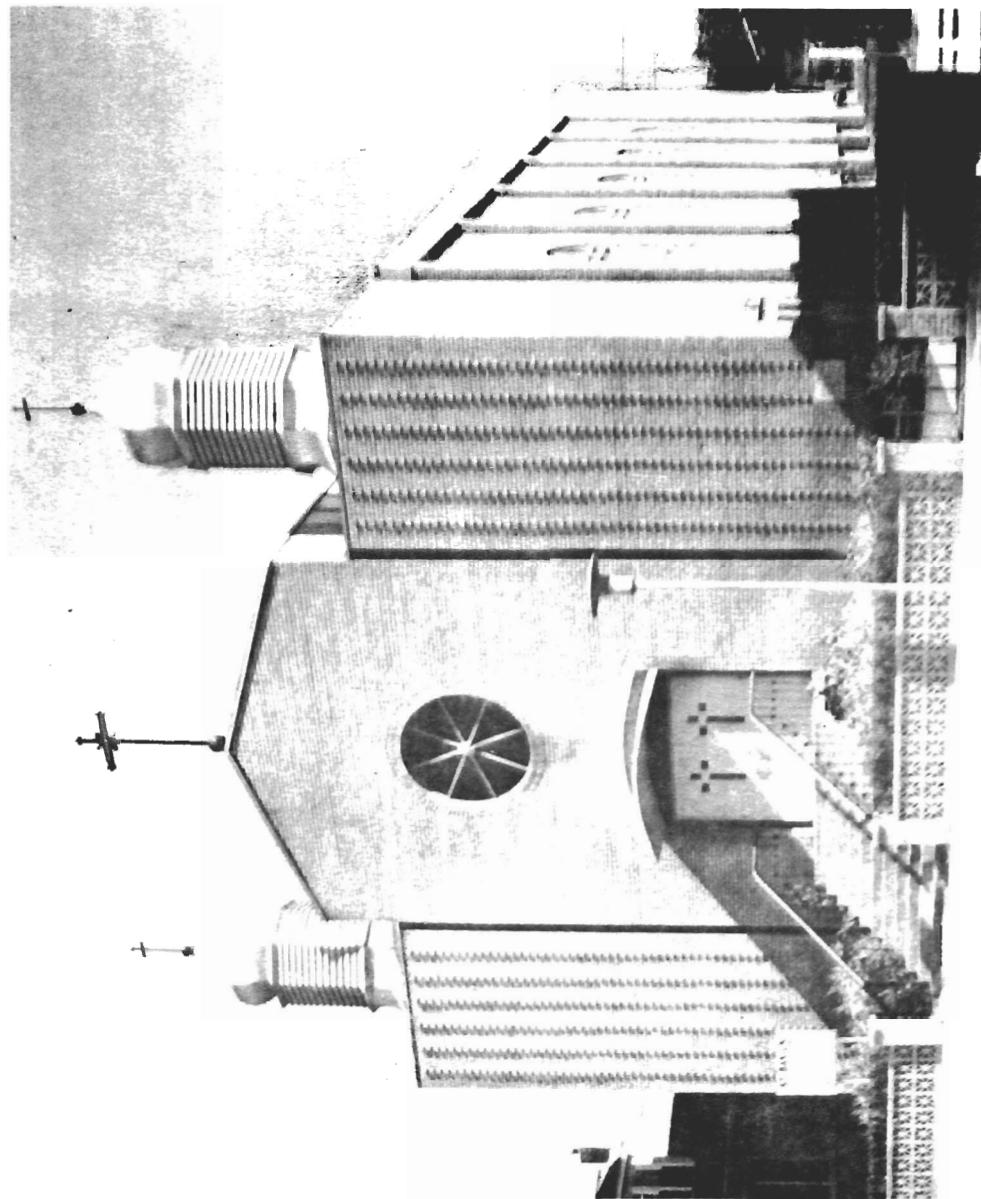

142. Православна церква Св.Володимира,- Гамільтон,Онт. Канада.
/1954 р./ Арх. Ю.Кодак.

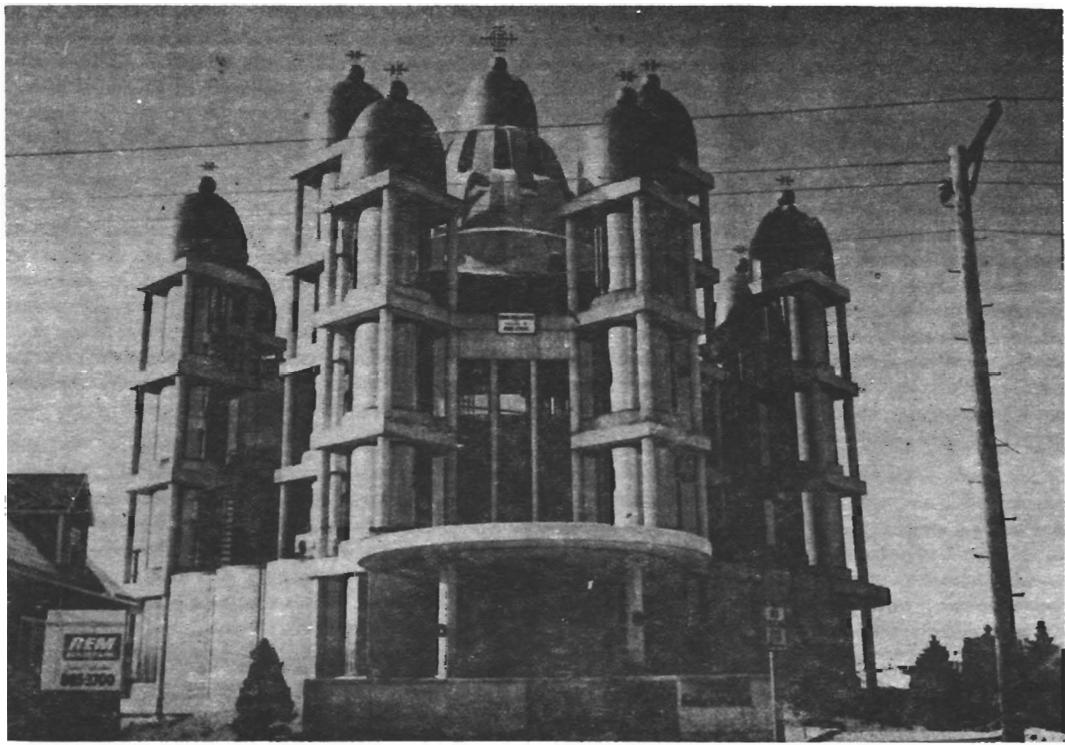
143.

Католицька церква Св.Марії,- Micicayuga, Онт., Канада
/ 1979 р./ Арх. Р. Думін.

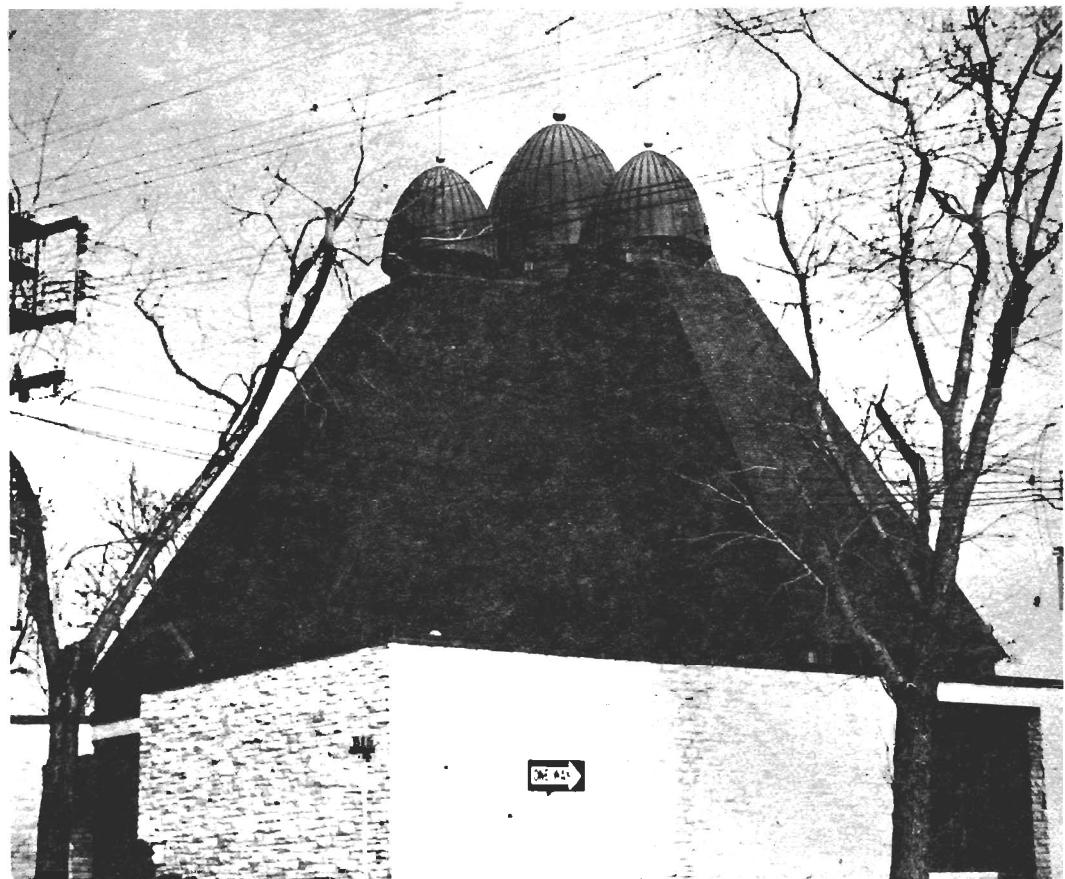
143

144. Католицька церква Св.Боніфакістії, - фото М.Лєрк, Саск., Канада
/ 1965 р./

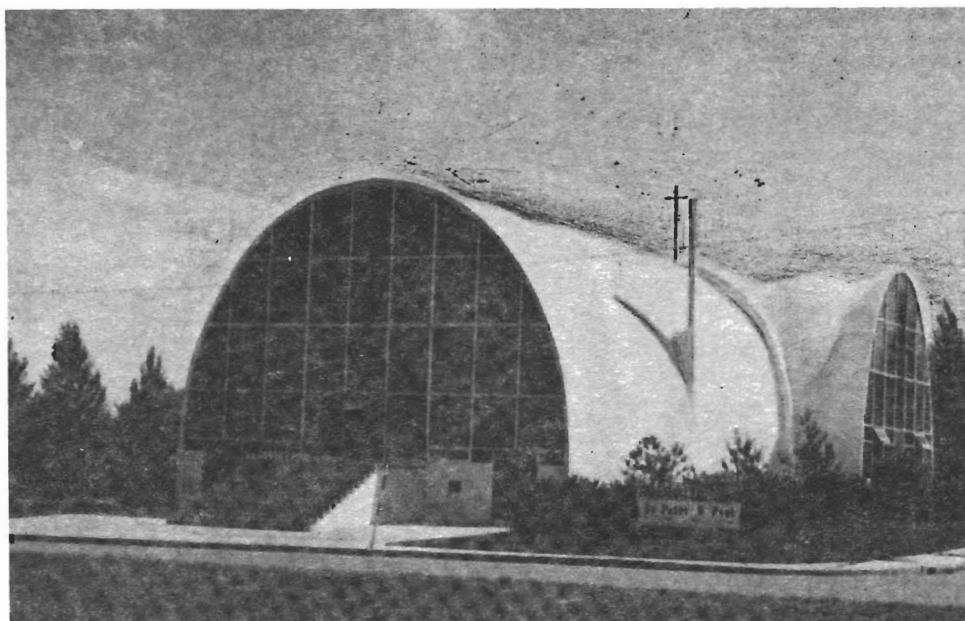

145.

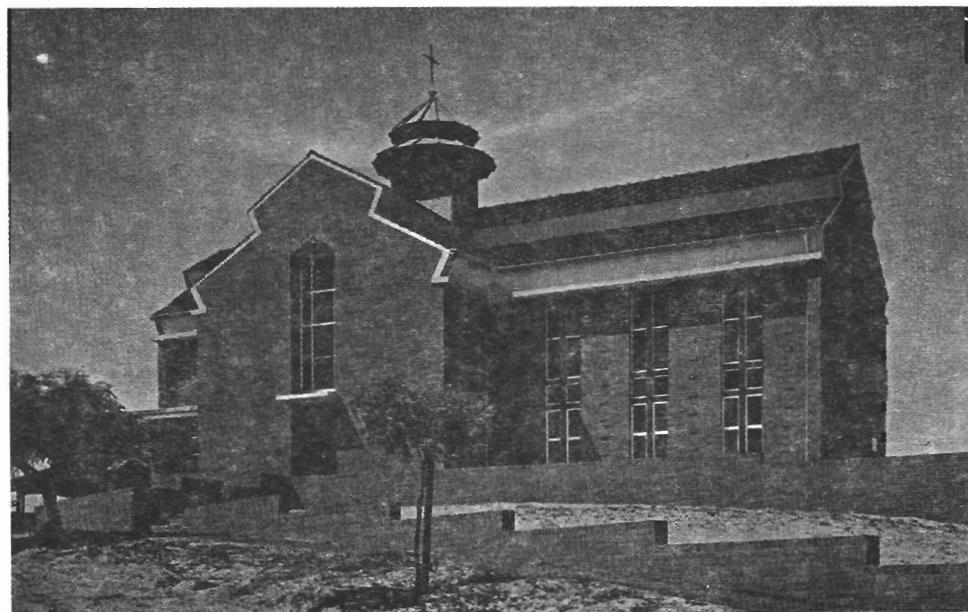
Католицька церква Св. Йосафата, -Ілл. З.С.А.
/ 1978 р./ Арх. З.Мазуркевич.

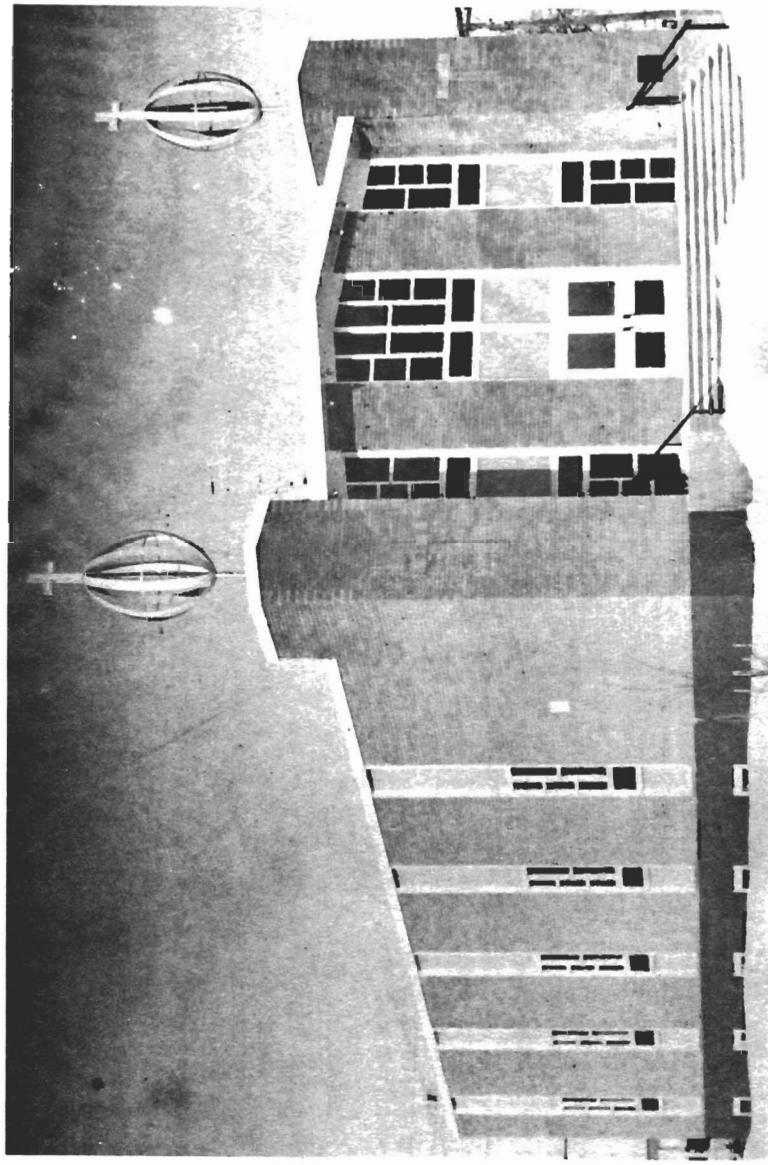
146. Католицька церква Св.Евхаристії,-Торонто, Онт.,Канада.
Арх. Р.Жук.

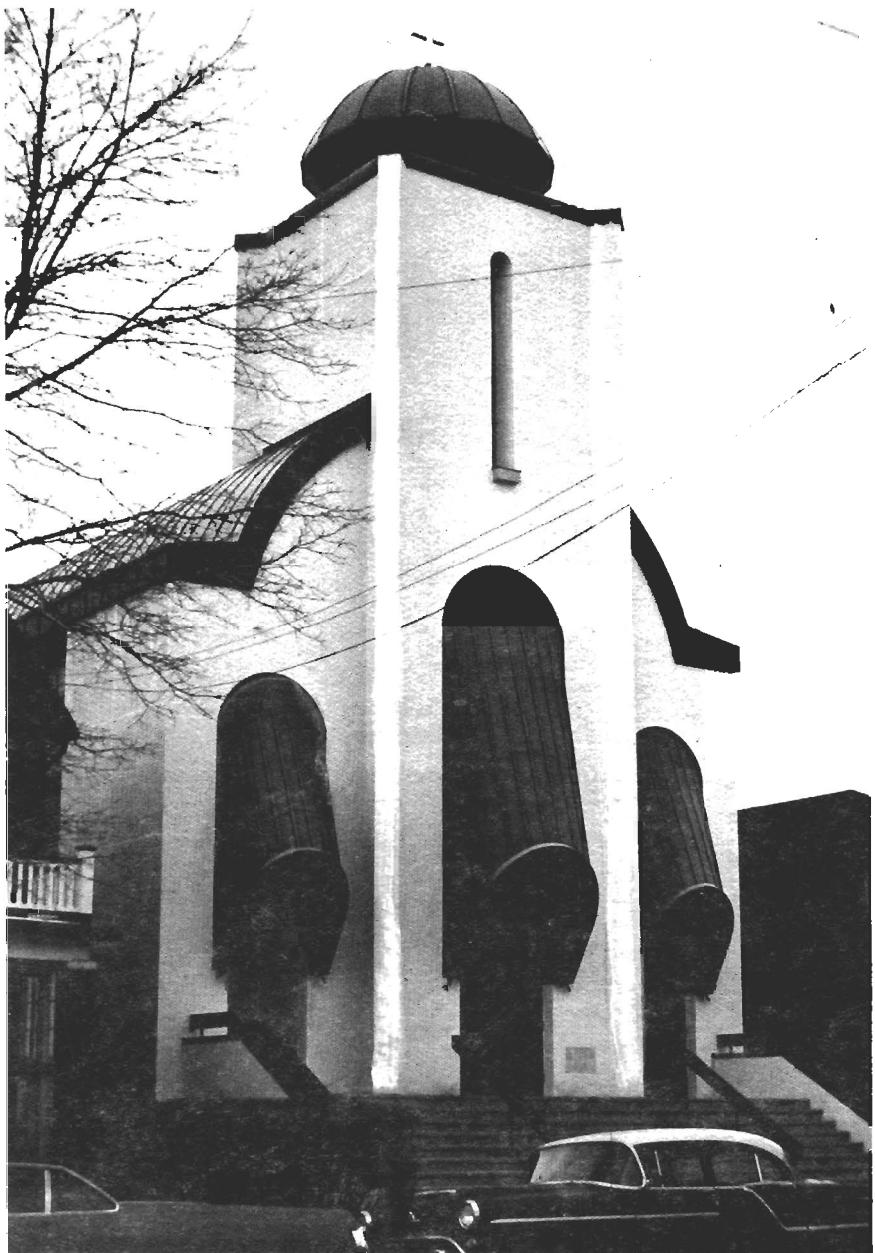
147. Католицька церква Св.Ап. Петра і Павла,-Саскатун,Саск. Канада
/ 1961 р./

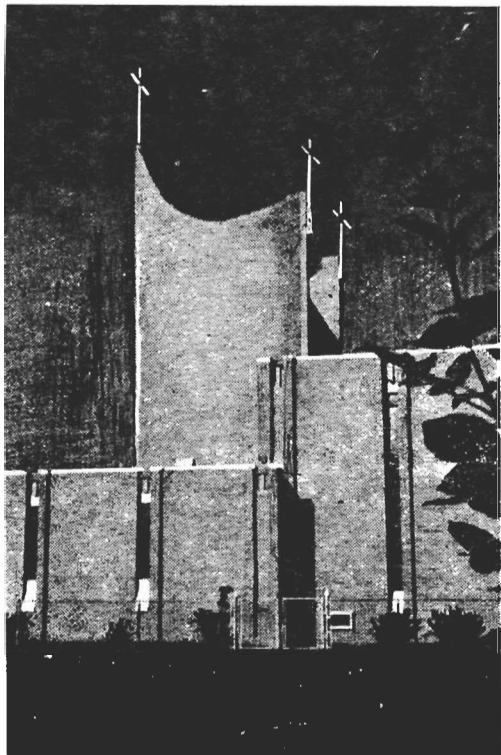
148. Католицька церква Св.Івана Хрестителя,- Перт, Австралія
/ 1966 р./ Арх. д.Тонкін.

149. Католицька церква Св. Василія, Рідкайна, - Онт., Канада
/ 1960 р./

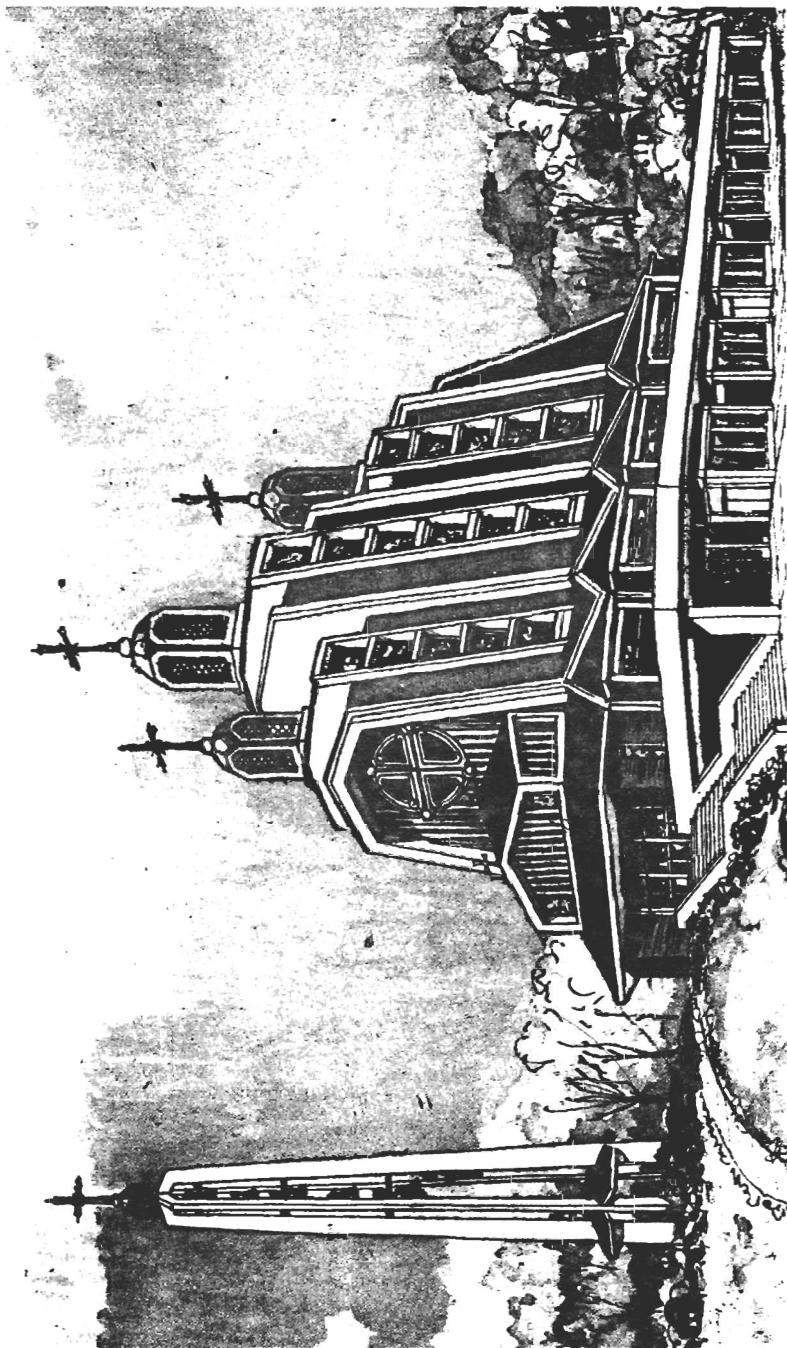
150. Католицька церква Св. Йосафата,- Торонто, Онт., Канада.
/1946 р./

151. Католицька церква Св.Михаїла,- Транскова, Ман.,Кавада
/ 1965 р./ Арх. Р.Жук.

152. Православна церква Св.Архістратіга Михаїла,-Гомель, Мд.,З.С.А.
/ 1975 р./

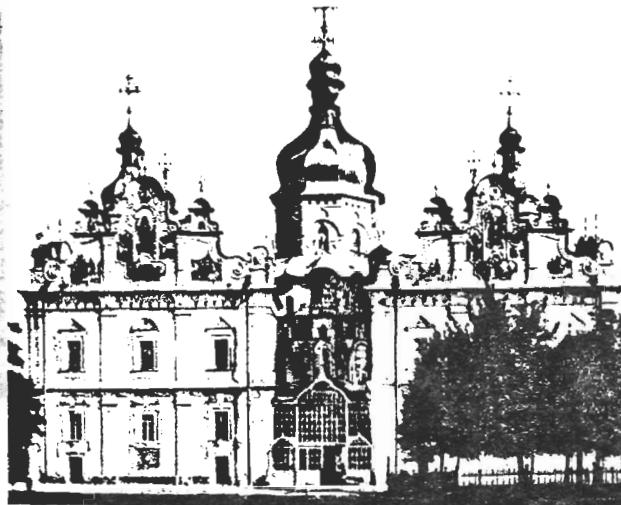

153.

Католицький собор Св.Родини, - Вашингтон. Д.К. З.С.А.
Арх.М.Д.Німчів, будова почата в 1981 році.

Типовий купол української церкви / бароко /

Успенський Собор, Печерська Лавра, Київ, -Україна
Реставрація 1698 року

Церква Різдва Богородиці, -Козелець, Україна

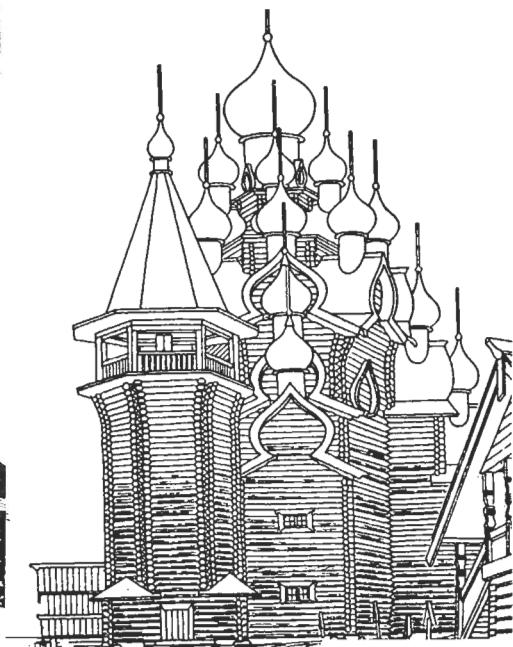
Церква в с.Росохач, пов. Турка-Україна

Таблиця I – Зразки українських церков в стилі Укр.бароко і в стилі дерев'яної архітектури.

Table I

Церква Івана Предтечі -Толчков, Росія
постр. 1687 г.

Церков Св.П'єображення,-Кіжський Погост, 1785 г.Росія

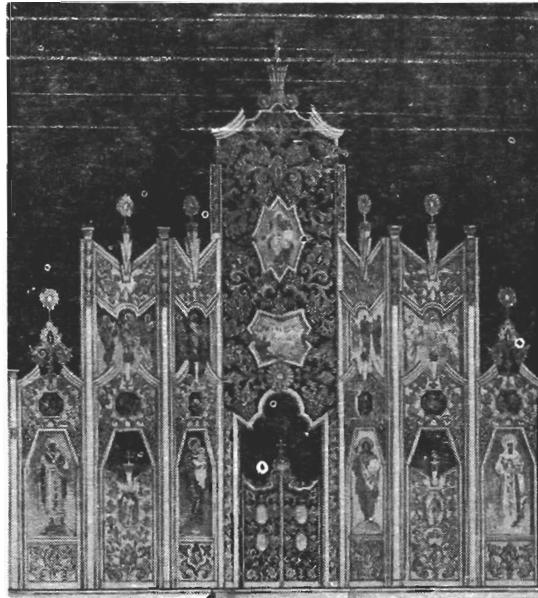
Церков Николи Мокрого,-Ярославль, 1672 г. Росія.

Типовий купол російської церкви

Таблиця II - Зразки церков стилів російської архітектури

Table II

Іконостас Катедри Св.Тройці,- Вінніпег,Ман.,Канада
Арх.Ю.Кодак

Іконостас Собору Св.Володимира,- Віндзор,Онт.,Канада

П О Д Я К А

Автор монографії цим шляхом приносить найщирішу подяку всім нижчеіменованим особам і організаціям, які в міру можливості пересилали авторові знімки, церковні пропам'ятні книги та друковані матеріали зі всіх країн світу.

Моя особлива подяка Блаженнішому Митрополитові Мстиславові, Первоєпархові Української Православної Церкви в ЗСА за його лист, в якому Він пише: „Ваш задум благословляю...”

Одночасно, глибоко вдячний Високопреосвященнішому Владиці Максимові, Митрополитові Української Католицької Церкви Манітоби і всієї Канади, який телефонічно побажав мені успіху. Дуже вдячний за надіслані знімки церков: Консисторії УАП Церкви в Австралії в особі її секретаря Григорія Базалицького; Апостольському Екзархатові для українців-католиків Австралії і Нової Зеландії в особі Всечесніших Отців Івана Шевціва і Ф. Бовдена; Консисторії УГП Церкви в Канаді в особі Всечесніших Отців Митр. Д. Лучака і Митр. В. Слюсаря; Всечеснішому о. В. Метулинському і З. Ревко з Канади; Протопресвітерові Борисові Арійчукові з Буенос Айресу в Аргентині, Всечеснішому о. Миколі Щербакові в Парагваї; Всечеснішому о. Йосипові Галабарді з Буенос Айресу в Аргентині; Впреп. о. Архиман. Василеві Постолянові з Курітиби в Бразилії; Високодостойному о. Протопресвітерові Ф. Керницькому, який до глибини душі зворувшив мене, приславши чудові світlinи і дар на друкування цієї монографії; Митр. Степанові Галик-Голутякові і п. Свято-полкові Шумському за коректу українського й англійського текстів; Всечеснішому о. Григорієві Подгурцеві за постійну фахову пораду щодо друкування монографії; Проф. Іванові Коровицькому за дружні і цінні поради; довголітньому приятелеві-колезі, архітекторові Володимирові Корінню за цінні світlinи канадських церков. Своїй дружині Поліні та своїм дітям, Марійці й Олегові, за їхню постійну допомогу і підтримку в часі духовного виснаження. Також моя найсердечніша подяка усім людям доброї волі, які сприяли закінчення моєї праці.

Автор

INDEX OF ILLUSTRATIONS

WOODEN ARCHITECTURE 9th thru the 20th Century in Ukraine

1. St. Michael's Catholic Church - Chernivci, Ukraine, built 1607
2. Catholic "Lower" Church, Seredne Vodine, Ukraine, 18th Century
3. St. Nicholas' Catholic Church, Krivka - Lviv, Ukraine, built 1763
 - 3A. Flooplan
 - 3B. Schematic section
4. Catholic Church, Rishvald - Horlica Dist., Ukraine, built 1653
5. Catholic Church, Sludniv — STANISLAUS DIST., Ukraine, 18th Century
6. Orthodox Church of the Holy Ascension - Berenza, Ukraine, built 1761, architect P. Sholudko
7. Interior of the Orthodox Church of the Holy Ascension (Illustration #6)
8. Catholic Church in Steblivka - Zacarpathia, Ukraine, 18th Century
9. Catholic Church in Rosochacz - Galacia, Ukraine, built 1882
10. Church of the Holy Ascension - Chortkovi - Ternopilsk District, Ukraine, 18th Century
11. Orthodox Church of the Holy Trinity - Novoselsi, Ukraine, built 1773, architect Y. Pohrebnyak.
 - 11A. Nine framed floor plan
12. Orthodox Church of St. Mary Protectress, Romny, Ukraine, built 1764
13. Catholic Church - Busovesk - Galicia, Ukraine, 18th Century
14. Typical turrets and cupolas of wooden architecture
15. Detail of wooden church gates, 18th Century

STONE ARCHITECTURE 9TH THRU THE 20TH CENTURY IN UKRAINE

16. Assumption Cathedral - in Volodimir Volynski, Ukraine, built in 1160 and restored in 1896
17. Church of St. Pantelemon - Galicia, Ukraine, built at the end of the 12th and the beginning of the 13th Century
18. Orthodox Cathedral of St. Volodimir - Kiev, Ukraine, 19th Century
19. "Pyatnitska" Orthodox Church - Chernihovi, Ukraine, built in the 12th Century and restored in 1945
20. St. Sophia's Cathedral - Kiev, Ukraine - (showing plan and sections)
21. St. Sophia's Cathedral restored in the Ukrainian Barocco style in the 18th Century
22. Model showing St. Sophia's prior to restoration, originally built in 1037
23. St. Michael's "Gold Topped" Monastery - Kiev, Ukraine, built 1108 and restored in the Ukrainian Barocco style in the 18th Century
24. Model showing the Monastery prior to its restoration by architects G.C. Aseiv and I.V. Morhilevski
25. Orthodox Church of St. Cathrine - Chernihov, Ukraine, built 1715, architect G. Barski
26. Assumption Cathedral - Kiev (in Pecherska Lavra), Ukraine, built in 1076 and restored in the Ukrainian Barocco style in the 18th Century

27. The Gate Church of All Saints - Kiev (Pecherska Lavra) Ukraine, built between 1696 and 1698
28. St. Nicola's Cathedral - Kiev, Ukraine, built between 1690 and 1696, architect P. Starciv
29. The Gate Church of the Holy Trinity - Kiev (Pecherska Lavra), Ukraine, built in 1108 and restored in the Ukrainian Barocco style between 1722 and 1727
30. Temple to St. George - Lviv, Ukraine, built between 1745 and 1749, architect B. Meretin
31. Memorial Church at Cozak's Cemetery by Berestechko, Ukraine, 18th Century
32. Typical floorplan of stone church
33. Gates of St. Sophia's Cathedral, under bell tower, Kiev, Ukraine, 18th Century
34. Typical detail of church gates in the Ukrainian Barocco style of the 18th Century
35. Typical cupola styles in Ukrainian Barocco
36. Typical window frames in Ukrainian Barocco style
37. Former Regiments' Office Building - Chernihov, Ukraine, built in the 17th Century
38. Agricultural Academy Building - Kiev, Ukraine, built between 1925 and 1927, architect D. Dyachenko
39. Kovnir's Service Corps Building - Kiev (Pecherska Lavra), Ukraine, built between 1721 and 1773, architect Kovnir
40. St. Michael's Orthodox Church - Gardenton, Manitoba, Canada, built in 1899, first Ukrainian church in Canada
41. St. Elias' Orthodox and belltower - Sirko, Manitoba, Canada, built 1907
42. Orthodox Church of the Holy Spirit - Jongada de Soul, Parma, Brazil
43. Orthodox Church of St. Mary Protectress - General Kornijro, Brazil, built 1937
44. Assumption of Holy Mary's Orthodox Church - Nova Galicia, Parana, Brazil, built 1937
45. Interior of nef and sanctuary of Catholic Church - Kerhonkson, New York, USA, built in 1977, architect R. Zuk
46. Catholic Church of the Holy Trinity - Kerhonkson, New York, USA, built in 1977, architect R. Zuk
47. St. Michael's Catholic Church - Tyndall, Manitoba, Canada, built in 1964, architect R. Zuk
48. Catholic Church of the Holy Cross - Thunderbay, Ontario, Canada built in 1967, architect R. Zuk
49. St. John the Baptist Catholic Church - Hunter, New York, USA, built in 1964, architect Professor I. Zukovsky
50. Catholic Chapel - East Charhaim, New York, USA, built 1976, architect G. Kostiv
51. Catholic Church of the Holy Virgin Conception - Barnsborough, Pa., USA
52. Catholic Church in Greenspey, New York, USA, architect N. Stefaniv
53. Saints Peter and Paul Orthodox Church - Souzivka, New York, USA
54. St. Vladimir's Orthodox Church, Irasima, Brazil, built 1934, architect O. Onishchenko
55. St. Mary's Orthodox Church - Montreal, Quebec, Canada, built in 1961, architect/engineer H. Khorosh
56. St. John the Baptist Orthodox Church - Edmonton, Alberta, Canada, built in 1952

57. Catholic Church in Meat Park, Saskatchewan, Canada, built in 1958
58. Assumption of Holy Mary Orthodox Church - Vernon, British Columbia, Canada, built 1957
59. St. Vladimir's Orthodox Church - Oakburn, Manitoba, Canada, built in 1947
60. St. John Suchawsky's Cathedral - Winnipeg, Manitoba, Canada, built in 1913
61. St. George's Catholic Church - Prince Albert, Saskatchewan, Canada, built in 1958
62. St. John the Baptist Catholic Church - Battleford, Saskatchewan, Canada, built in 1952, architect V. Korin
63. Orthodox Church of the Holy Trinity - Prince Albert, Saskatchewan, Canada, built in 1950
64. Saints Peter and Paul Orthodox Church - Youngstown, Ohio, USA, built in 1941
65. All Saints Orthodox Church - Meadow Lake, Saskatchewan, Canada, built in 1959, architect W. Korin
66. St. John the Baptist's Catholic Church - Syracuse, New York, USA, built in 1913, architect O. Pristai
67. St. Andrew's Orthodox Church - Boston, Mass., USA, built in 1955, architect G. Kodak
68. St. Mary Protectress Catholic Church - Geelong, Australia, 1966, architect B. Kulemar
69. Orthodox Church of the Holy Transfiguration - Yorktown, Saskatchewan, Canada, built in 1964
70. Orthodox Church of the Holy Ascension - Clifton, New Jersey, USA, built in 1970, architect Y. Sychynsky
71. Catholic Metropolitan Cathedral - Winnipeg, Manitoba, Canada, built in 1951, architect I. Simons
72. St. Mary Protectress Catholic Church - Brisbane, Australia, built in 1961, architect R. Pavlishin
73. Catholic Church in Shenandoah, Pennsylvania, USA, was the first Ukrainian church built on the North American continent in 1885
74. Holy Trinity Orthodox Church - Vancouver, British Columbia, Canada, built in 1948, architect A. Tymoshenko
75. St. Sophia's Orthodox Church - Montreal, Quebec, Canada
76. St. Andrew's Orthodox Church - Detroit, Michigan, USA, built in 1954
77. St. Andrew's Orthodox Church, Addison, Illinois, USA, built in 1959
78. Assumption of Holy Mary Orthodox Church - Ottawa, Ontario, Canada, built in 1978, architect G. Kodak
79. Holy Family Catholic Church - Fort Rouge, Manitoba, Canada, built in 1963, architect R. Zuk
80. St. Vladimir's Catholic Church - Utica, New York, USA, built in 1979, architect R. Zuk
81. Saints Peter and Paul Catholic Church - Mundare, Alberta, Canada, built in 1968, architect I. Oleksy
82. St. George's Orthodox Church - Dauphin, Manitoba, Canada, built in 1960, architect V. Grodzky
83. St. Joseph's Catholic Church - Winnipeg, Manitoba, Canada, built in 1952, architect R. Zuk
84. St. Michael's Orthodox Church - Winnipeg, Manitoba, Canada, built in 1956, architect A. Nitchuk

85. St. George's Catholic Church, New York, USA, built in 1978, architect A. Osadcha
86. Saints Vladimir and Olga Catholic Cathedral - Chicago, Illinois, USA, built in 1978
87. St. Constantine's Catholic Church - Minneapolis, Minn., USA, built in 1972, architect V. Gilbertson
88. St. Mary Protectress Orthodox Church - Detroit, Michigan, USA, built in 1968
89. St. Eucharist's Catholic Church - Edmonton, Alberta, Canada, built in 1969
90. St. Sophia's Catholic Church - Rome, Italy, built in 1952
91. Holy Virgin Conception Catholic Cathedral, Philadelphia, Pennsylvania, USA, built in 1964, architect K. Yastremsky
92. St. Sophia's Orthodox Cathedral - Montreal, Quebec, Canada, built in 1962, architect V. Sychinsky
93. St. Basil's Catholic Church - Edmonton, Alberta, Canada, built in 1952, architect I. Oleksy
94. Holy Trinity Orthodox Church - London, Ontario, Canada, built in 1964, architect H. Khorosh
- 94A. Holy Trinity Orthodox Cathedral - Saskatoon, Saskatchewan, Canada, built in 1952, architect O. Kovalishin
95. Holy Trinity Orthodox Cathedral - Winnipeg, Manitoba, Canada, built in 1962, architect G. Kurelenko
97. Orthodox Church of the Holy Spirit - Regina, Saskatchewan, Canada, built in 1960
98. St. Mary Protectress Orthodox Church - Kerkimer, New York, USA
99. St. Mary's Orthodox Cathedral - Allentown, Pennsylvania, USA
100. Saints Peter and Paul's Orthodox Church - Lyndora, Pennsylvania, USA, built in 1928
101. St. Vladimir's Orthodox Church - Parma, Ohio, USA
102. Saints Cyril and Methodia's Catholic Church - Saint Catharines, Ontario, Canada, built in 1947, architect Father Philip Ru
103. Catholic Church of the Holy Virgin Conception - Cooks Creek, Manitoba, Canada, built in 1930, architect Father Philip Ru
104. St. Josafat's Catholic Cathedral - Edmonton, Alberta, Canada, built in 1942, architect Father Philip Ru
105. St. Vladimir's Orthodox Cathedral - Philadelphia, Pennsylvania, USA, built in 1964, architect E. Preston
106. Orthodox Church of the Holy Spirit - Coatesville, Pennsylvania, USA, built in 1924
107. St. Vladimir's Orthodox Cathedral - Windsor, Ontario, Canada, built in 1963, architect O. Lasko
108. Saints Peter and Paul Orthodox Church - Chicago, Illinois, USA
109. St. Basil's Catholic Church - Lachine, Quebec, Canada
110. St. John the Baptist Orthodox Church - Johnson City, New York, USA, built in 1969, architect I. Tylko
111. Saints Peter and Paul Catholic Cathedral - Melbourne, Australia, built in 1963, architect O. Vynhirovich
112. St. Vladimir's Orthodox Church - Cleveland, Ohio, USA, built in 1938

113. St. Mary's Carpatho-Russo-Ukrainian Orthodox Church - Minneapolis, Minnesota, USA, built in 1913
114. St. Mary Protectress Orthodox Church, Brisbane, Australia, built in 1962, architect R. Pavlyshin
115. Saints Vladimir and Olga Catholic Church - Woodville, Australia, built in 1963, architects N. Voyevidka and S. Vavryk
116. St. Andrew's Catholic Church - Lidcombe, Australia, built in 1961, architects E. Pelensky and M. Storokan
117. St. Nicholas' Orthodox Church - Canberra, Australia, built in 1962, architecture by the parish
118. St. Mary Protectress Orthodox Church - Sydney, Australia, built in 1963, architect A. Dayneka
119. St. Afanacya's Orthodox Church - Grenville, Australia, built 1956, architect P. Stechenko
120. St. Mary Protectress Orthodox Church - Adelaide, South Australia, built 1958, architecture by parish
122. St. John the Baptist Catholic Cathedral - Curitiba, Brazil
123. Catholic Church in Campo Maior, Parana, Brazil
124. St. Vladimir's Orthodox Church - Sao Paulo, Brazil, built in 1958, architect M. Nechytilo
- 124A. St. Mary Protectress Orthodox Church - Saint Julian, Saskatchewan, Canada, 1950
125. St. Michael's Catholic Church - Queanbeyan, New South Wales, Australia, built 1961, architect M. Lyasheta
126. St. Michael's Orthodox Church, Curitiba, Brazil, built in 1954
127. St. Mary Protectress Orthodox Church, Caracas, Venezuela, built in 1953, architect G. Yasynsky
128. St. Dymitry Solynsky's Orthodox Church - Curitiba, Brazil, built in 1956, architect T. Hruhorchuk
129. Orthodox Church of the Holy Transfiguration - Blacktown, Australia, built in 1963, architecture by the parish
130. St. Mary Protectress Catholic Cathedral - Buenos Aires, Argentina, built 1968, architect V. Hrynenko
131. St. George's Orthodox Church - Encarnacion, Paraguay, built in 1978
132. Orthodox Church of Exaltation of the Cross - Alborada, Paraguay, built in 1969
133. Assumption of Holy Mary Orthodox Church - San Domingo, Paraguay, built in 1968
134. St. Michael's Orthodox Church - Capitan Miranda, Paraguay, built in 1968
135. The Orthodox Church of the Holy Trinity - Kanor, Saskatchewan, Canada, built in 1963
136. Assumption of Holy Mary Orthodox Church - Toronto, Ontario, Canada, built in 1964, architects Leads & Robuck
138. St. Andrew's Orthodox Church and Memorial - Bawnd-Brook, New Jersey, USA, built in 1968, architect G. Kodak
139. St. Vladimir's Orthodox Church - Sudbury, Ontario, Canada, built in 1952, architect G. Kodak
140. St. Michael's Orthodox Church - Woonsocket, Rhode Island, USA, built in 1954

141. Orthodox Church of St. Dymitry - Long Brench, Ontario, Canada, built in 1954,
architect G. Kodak
142. St. Vladimir's Orthodox Church - Hamilton, Ontario, Canada, built in 1954,
architect G. Kodak
143. St. Mary's Catholic Church - Mississauga, Ontario, Canada, built in 1979,
architect R. Dumin
144. St. Eucharist's Catholic Church - Foam Lake, Saskatchewan, Canada, built in 1965
145. Catholic Church of St. Josafat - Chicago, Illinois, USA, built in 1978,
architect Y. Mazurkevich
146. St. Eucharist's Catholic Church - Toronto, Ontario, Canada, architect R. Zuk
147. Saints Peter and Paul Catholic Church - Saskatoon, Saskatchewan, Canada, built 1961
148. St. John the Baptist Catholic Church - Perth, Australia, built in 1966, architect D. Tonkin
149. St. Basil's Catholic Church - Regina, Ontario, Canada, built in 1960
150. St. Josafat's Catholic Church - Toronto, Ontario, Canada, built in 1946
151. St. Michael's Catholic Church - Transnscona, Manitoba, Canada, built in 1965,
architect R. Zuk
152. St. Michael's Orthodox Church - Hammond, Indiana, USA, built in 1965
153. Catholic Cathedral of the Holy Family - Washington D.C., USA, built in 1981,
architect M. Nimtsiv

Table I - Example of Ukrainian churches in styles of Ukrainian Barocco and wooden architecture

Table II - Example of churches in Russian styles

Table III - Example of Iconostasis

ПЕРЕЛІК ІЛЮСТРАЦІЙ

1. Католицька церква Св. Михаїла, — Чернівці, Україна (1607 р.)
2. Католицька церква, — Нижня Церква, — Середнє Водяне, Україна (18-го стор.)
3. Католицька церква, Св. Миколая, — с. Кривка — Львів, Україна, (1763 р.)
 - 3-А Тризрубний плян (схема пропорцій)
 - 3-В Схематичний розріз (пропорції будови)
4. Католицька церква в Ріхвальд, пов. Горлиці, Україна (1653 р.)
5. Католицька церква в Слюднім, Станиславська обл., Україна (18-го стор.)
6. Православна церква Вознесіння, в Березні, Чернігівська обл., Україна (1761 р.) Майстер П. Шолудько.
7. Інтер'єр церкви Св. Вознесіння
8. Католицька церква в с. Стеблівці, Закарпатська обл., — Україна. (18-го стор.)
9. Католицька церква в с. Росохач, — Галичина, Україна. (1882 р.)
10. Церква Вознесенська в Чорткові, — Тернопільська обл. Україна, (18-го стор.)
11. Православна церква Св. Тройці в Новосельці, — Україна, збуд. 1773 р. Майстер Я. Погребняк. Нижче — девя'tизрубний плян церкви.
12. Православна церква Св. Покрови — Ромни, Україна. (1764 р.)
13. Католицька церква в с. Бусовиськ, Галичина, — Україна (18-го стор.)
14. Типові бані і куполи, Дерев'яної архітектури
15. Деталі дерев'яної архітектури: Церковні двері (18-го стор.)

Мурівана архітектура церков 9-20 сторіччя в Україні

16. Успінська катедра, — Володимир Волинський, — Україна, збудована 1160 р. реставрована в 1896 р.
17. Церква Св. Пантелеймона в Галичі. Кінець 12 поч. 13-го стор.
18. Православна Катедра Св. Володимира в Києві, — Україна (19-го стор.)
19. П'ятницька церква в Чернігові, — Україна (12-го стор. реставрація 1945 р.)
20. Плян і розріз (схематичні) Катедри Св. Софії
21. Катедра Св. Софії в Києві, реставрована в стилі українського барокко у 18-му стор.
22. Модель — реставрація катедри св. Софії в оригінальному вигляді 1037 року
23. Михайлівський Золотоверхий монастир в Києві, — Україна (1108 р.) реставрований в стилі укр. барокко у 18-му сторіччі

24. Модель — реставрація Михайлівського Золотоверхого Монастиря в 1108 р., реконструкція за Ю. С. Асєєвим і дослідженням проф. І. В. Моргілевського
25. Церква Св. Катерини в Чернігові, — Україна (1715 р.) Арх. Григорович-Барський
26. Успенський собор, Києво-Печерська лавра — Україна (1076 р.) реставрований в стилі українського барокко у 18-му стор.
27. Надбрамна церква Всіх Святих, — Києво-Печерська лавра (1696-1698 р.)
28. Миколаївський собор у Києві, — Україна (1690-1696 р.) Арх. П. Д. Старців
29. Надбрамна церква Св. Тройці в Київській Печерській лаврі, — Україна (1108 р.) реставрована в стилі українського барокко у 1722-27 році
30. Храм Св. Юра, — Львів., Україна. (1745-49 р.) Арх. Б. Меретин.
31. Церква-Пам'ятник на козацьких могилах під Берестечком, — Україна (1912-1914 р.) Арх. В. Максимов.
32. Типові пляни муріваних церков.
33. Брама до катедри Св. Софії (під дзвіницею) — Київ, Україна (18-го стор.)
34. Деталь церковних дверей, українське барокко 18-го стор.
35. Типові архітектурні деталі, „українського барокко”
36. Деталі урамлення вікон, типові для стилю „українське барокко”
37. Будинок був. Полкової канцелярії в Чернігові. (17-го стор.)
38. Будинок Сільськогосподарської академії в Києві, — Україна, 1925-27 р. Арх. Д. Дьяченко
39. Ковнірівський корпус у Києво-Печерській лаврі (1721-73 р.) Київ, — Україна. Майстер Ковнір

Українські церкви побудовані на чужині

40. Православна церква Св. Михаїла, — Гардентон, Маніт., Канада (1899 р.) перша українська церква в Канаді
41. Православна церква Св. Іллі, — Сірко, Маніт., Канада (1907 р.)
42. Православна церква Св. Духа, Жонгада де Соул, Парма, Бразилія
43. Православна церква Св. Покрови, — Женерал Корнийро, Парма, Бразилія (1937 р.)
44. Православна церква Успіння Божої Матері, — Нова Галіція, Парана, Бразилія, (1937 р.)
45. Інтер'єр Нави і Святилища католицької церкви в Керкгонсон, Н.Й., ЗСА (1977 р.) Арх. Р. Жук.
46. Католицька церква Св. Тройці, — Керкгонсон, Н.Й. ЗСА. (1977 р.) Арх. Р. Жук

47. Католицька церква Св. Михаїла, — Тундел, Маніт., Канада (1964 р.)
Арх. Р. Жук
48. Католицька церква Св. Хреста Господнього, — Тсандер Бей, Онт., Канада (1967 р.) Арх. Р. Жук.
49. Католицька церква Св. Івана Хрестителя, — Гантер, Н.Й., ЗСА (1964 р.) Проф. Арх. Ів. Жуковський
50. Католицька капличка, — Каст Чатгайм, Н.Й. ЗСА, (1976 р.) проєктував Ю. Костів
51. Католицька церква Непорочного Зачаття, — Барнсборо, Па., ЗСА
52. Православна церква в Глен Спей, — Н.Й., ЗСА, Мал. Н. Стефанів
53. Православна церква-пам'ятник Св. Апп. Петра і Павла, — в честь загинувших воїнів буковинського куреня — Кергонксон, Н.Й. 1975 р.
54. Православна церква Св. Володимира, — Ірасима, Бразилія, проєктував отець Г. Оніщенко (1934 р.)
55. Православна церква Пресв. Богородиці, — Монреал, Квебек, Канада (1961 р.) Інж. арх. Г. Хорош
56. Православна церква Св. Івана Хрестителя, — Едмонтон, Альб., Канада (1952 р.)
57. Католицька церква в Меат Парк, — Саск. Канада (1958 р.) Арх. А. Добровольський
58. Православна церква Успіння Пресвятої Богородиці, — Вернон, Б. К. (1948 р.) Канада
59. Православна церква Св. Володимира, — Овкборн, Ман., Канада (1947 р.)
60. Православна церква Св. Івана Сучавського, — Вінніпег, Ман., Канада (1913 р.)
61. Католицька церква Св. Юрія, — Принц Альберт, Саск., Канада (1958 р.) Арх. В. Корінь.
62. Католицька церква Св. Івана Хрестителя, — Баттлефорд, Саск., Канада, (1952 р.) Арх. Корінь
63. Православна церква Св. Тройці, — Принц Альберт, Саск., Канада (1950 р.)
64. Православна церква Св. Апп. Петра і Павла, — Йонгставн, Огайо, ЗСА, (1941 р.)
65. Православна церква Всіх Святих — Медов Лейк, Саск., Канада (1959 р.)
66. Католицька церква Св. Івана Хрестителя — Сіракузи, Н.Й., ЗСА (1913 р.) проєктував отець О. Пристай
67. Православна церква Св. Андрія, — Бостон, Масс., ЗСА (1955 р.) Арх. Ю. Кодак
68. Католицька церква Св. Покрови, — Джілонг, Австралія (1966 р.) Арх. В. Кулемар
69. Православна церква Св. Преображення, — Йорктавн, Саск., Канада (1964 р.)
70. Православна церква Св. Восзнесіння, — Кліфтон, Нью-Джерзі, ЗСА (1970 р.) Арх. Я. Чичинський

71. Католицька митрополича катедра, — Вінніпег, Ман., Канада (1951 р.)
Арх. І. Б. Сімонс.
72. Католицька церква Св. Покрови, — Брісбен, Австралія (1961 р.)
Арх. Р. Павлишин
73. Католицька церква в Шенандоа, Пенн., ЗСА, перша українська церква,
збудована в Півн. Америці в 1885 році
74. Православна церква Св. Тройці, — Ванкувер, Б.К., Канада (1948 р.)
Арх. А. Тимошенко
75. Православна церква Св. Софії, — Монреал, Квебек, Канада
76. Православна церква Св. Андрія, — Детройт, Mi., ЗСА
77. Православна церква Св. Андрія, — Адлісон, Ілл., ЗСА (1959 р.)
78. Православна церква Успіння Пресв. Богородиці, — Оттава, Онт., Канада
(1978 р.) Арх. Ю. Кодак
79. Католицька церква Пресвятої Родини, — Форт Руж, Ман., Канада
(1963 р.) Арх. Р. Жук
80. Католицька церква Св. Володимира, — Ютика, ЗСА (1979 р.)
Арх. Р. Жук
81. Католицька церква Св. Апп. Петра і Павла, — Мондаре, Альб.,
Канада (1968 р.) Арх. В. Гродзік
82. Православна церква Св. Юрія, — Дауфін, Ман., Канада (1960 р.)
Арх. В. Гродзік
83. Католицька церква Св. Йосифа, — Вінніпег, Ман., Канада (1952 р.)
Арх. Р. Жук
84. Православна церква Св. Миколая, — Вінніпег, Ман., Канада (1956 р.)
Арх. А. Нітчук
85. Католицька церква Св. Юрія, — Нью-Йорк, ЗСА (1978 р.) арх. А. Осадца
86. Католицький Собор Св. Володимира і Ольги, — Чікаго, Ілл., ЗСА (1978 р.)
87. Католицька церква Св. Константина, — Міннеаполіс, Мінн., ЗСА (1972 р.)
Арх. В. Гілбертсон
88. Православна церква Св. Покрови, — Дітройт-Савтфілд, Міч., ЗСА
(1968 р.)
89. Католицька церква Св. Євхаристії, — Едмонтон, Альб., Канада (1969 р.)
90. Католицька церква Св. Софії, — Рим, Італія (1952 р.)
91. Католицький собор Непорочного Зачаття, — Філадельфія, Пенн., ЗСА
(1964 р.) Арх. К. Ястремський
92. Православний собор Св. Софії, — Монреаль, Квебек, Канада
(1962 р.) Арх. В. Січинський
93. Католицька церква Св. Василія, — Едмонтон, Альб., Канада (1952 р.)
Арх. Б. Олексій
94. Православна церква Св. Тройці, — Лондон, Онт., Канада (1964 р.) Інж.
арх. Г. Хорош
- 94-А Православна катедра Св. Тройці, — Саскатун, Саск., Канада
(1951 р.) Проектував настоятель о. Т. Ковалишин

95. Православна катедра Св. Тройці, — Вінніпег, Ман., Канада (1962 р.)
Арх. Ю. Корбин і Арх. О. Повстенко
96. Православна церква Св. Володимира, — Лос Анджелес, Каліф., ЗСА (1962 р.) Арх. Ю. Куриленко
97. Православна церква Св. Духа, — Ріджайна, — Саск., Канада (1960 р.)
98. Православна церква Св. Покрови, — Геркімер, Н.Й., ЗСА
99. Православна катедра Св. Марії, — Аллентавн, Пенн., ЗСА
100. Православна церква Св. Апп. Петра і Павла, — Ліндора, Пенн., ЗСА (1928 р.)
101. Православна церква Св. Володимира, — Парма, Огайо, ЗСА
102. Католицька церква Св. Кирила і Методія, — Ст. Катерінс, Онт., Канада (1947 р.) Проектував Рев. отець Ф. Ру
103. Католицька церква Непорочного Зачаття, — Кукс Крік, Ман., Канада (1930 р.) Проект. Рев о. Ф. Ру
104. Католицька катедра Св. Йосафата, — Едмонтон, Альб., Канада (1942 р.) Проект. Рев. о. Ф. Ру
105. Православна катедра Св. Володимира, — Філадельфія, Пенн., ЗСА (1964 р.) Арх. Е. Престон
106. Православна церква Св. Духа, — Ковтсвілл. Пенн., ЗСА (1924 р.)
107. Православний собор Св. Володимира, — Віндзор, Онт. Канада (1963 р.) Арх. Ол. Ласько
108. Православна церква Св. Апп. Петра і Павла, — Чікаго, Ілл., ЗСА
109. Католицька церква Св. Василія, — Лашин, Квебек, Канада
110. Православна церква Св. Івана Хрестителя, — Джонсон Сіті, Н.Й. ЗСА (1969 р.) Арх. Ів. Тилко
111. Католицька катедра Св. Апп. Петра і Павла, — Мельбурн, Австралія (1963 р.) Інж. О. Вингирович
112. Православна церква Св. Володимира, — Клівленд, Огайо, ЗСА (1938 р.)
113. Православна Карпато-Руська Українська церква Св. Марії, Міннеаполіс, Мінн. (1913 р.) ЗСА
114. Православна церква Св. Покрови, — Бресбен, Австралія. (1962 р.)
Арх. Р. Павлишин.
115. Католицька церква Св. Володимира і Ольги, — Вудвілл, Австралія (1963 р.) Арх. Інж. Н. Воєвідка і С. Ваврик.
116. Католицька церква Св. Андрія, — Лідкомб, Австралія (1961 р.)
Арх. Інж. Е. Пеленський і М. Строка
117. Православна церква Св. Миколая, — Канберра, Австралія (1962 р.)
Проект зроблений громадою
118. Православна церква Успіння Пресвятої Богородиці, — Мельбурн, Австралія (1962 р.) Проект зроблений громадою
119. Православна церква Св. Покрови, — Сідней, Австралія (1963 р.) інж.
А. Дейнека
120. Православна церква Св. Афанасія, — Гренвіль, Австралія. (. 1956 р.) Арх.
інж. П. Стеценко

121. Православна церква Св. Покрови, — Аделаїда, Австралія. (Південна) (1958 р.) проект громади
122. Католицька катедра Св. Івана Хрестителя, — Курітиба, Бразилія
123. Католицька церква в Кампо Моурао, — Парана, Бразилія
124. Православна церква Св. Володимира, — Ст. Паоло Курітиба, Бразилія (1958 р.). Арх. інж. М. Нечитайло.
- 124-А Православна церква Св. Покрови, — Ст. Джуліан, Саск. Канада (1950 р.)
125. Католицька церква Св. Михаїла, — Квінбієн, Австралія (1961 р.) інж. М. Ляхета
126. Православна церква Св. Михаїла, — Курітиба, Парма, Бразилія (1954 р.)
127. Православна церква Св. Покрови, — Каракас, Венесуела (1953 р.) інж. арх. Ю. Ясинський
128. Православна церква Св. Димитрія Солунського, — Курітиба, Бразилія (1956 р.) інж. Т. Григорчук
129. Православна Церква Св. Преображення, — Блектавн, Австралія. (1962 р.) проект Громади парафії
130. Католицький собор Св. Покрови, — Буенос Айрес, Аргентина. (1968 р.) арх. В. Гриненко
131. Православна церква Св. Юрія, — Енкарнасіон, Парагвай (1978 р.)
132. Православна церква Св. Воздвиження, — Алборада, Парагвай (1969 р.)
133. Православна церква Св. Успіння Пресв. Богородиці, — Сан Домінго, Парагвай (1968 р.)
134. Православна церква Св. Михаїла, — Капітан-Міранда, Парагвай (1968 р.)
135. Православна церква Св. Тройці, — Канор, Саск., Канада (1963 р.)
136. Православна церква Успіння Пресв. Богородиці, — Волей, Б.К., Канада (1955 р.)
137. Католицька церква Св. Покрови, — Торонто, Онт., Канада (1964 р.) арх. Лідс і Робак
138. Православна церква-пам'ятник Св. Андрія, — Бавнд Брук, Н. Дж. ЗСА (1968 р.) арх. Ю. Кодак
139. Православна церква Св. Володимира, — Садбурн, Онт., Канада (1952 р.) арх. Ю. Кодак
140. Православна церква Св. Михаїла, — Вунсакет, Р.А., ЗСА (1954 р.)
141. Православна церква Св. Димитрія, — Лонг Бренч., Онт., Канада (1954 р.) арх. Ю. Кодак
142. Православна церква Св. Володимира, — Гамільтон, Онт., Канада (1954 р.) арх. Ю. Кодак
143. Католицька церква Св. Марії, — Micciccosa, Онт., Канада (1979 р.) арх. Р. Думін
144. Католицька церква Св. Євхаристії, — Фовм Лейк, Саск., Канада (1965 р.)
145. Католицька церква Св. Йосафата, — Ілл., ЗСА (1978 р.), арх. З. Мазуркевич

146. Католицька церква Св. Євхаристії, — Торонто, Онт., Канада, арх. Р. Жук
147. Католицька церква Св. Апп. Петра і Павла, — Саскатун, Саск. Канада (1961 р.)
148. Католицька церква Св. Івана Хрестителя, — Перт, Австралія (1966 р.) арх. Д. Тонкін
149. Католицька церква Св. Василія, Ріджайна, — Онт., Канада (1960 р.)
150. Католицька церква Св. Йосафата, — Торонто, Онт., Канада (1946 р.)
151. Католицька церква Св. Івана Хрестителя — Ньюарк, Н.Дж. ЗСА 1907 р. арх Ю. Ястремський
152. Православна церква Св. Архістратига Михаїла, — Гемонд, Інд., ЗСА (1975 р.)
153. Католицький собор Св. Родини, — Вашінгтон Д.К. ЗСА Арх. М. Д. Німців, будова почата в 1981 році
154. Православна церква Св. Михаїла, — Звартберг-Генк, Бельгія, арх. Г. Вальдрграве. Будова поч. 1982 р.

Таблиця I — Зразки українських церков в стилі укр. барокко і в стилі дерев'яної архітектури.

Таблиця II — Зразки церков стилів російської архітектури

Таблиця III — Зразки іконостасів.

БІБЛІОГРАФІЯ

- Проф. Арх. В. Січинський. — „Памятки Української Архітектури”
I. Вид. „Америка”, Філадельфія, — 1952 р.
- Д. Н. Гоберман. „Памятки дерев'яного зодчества Закарпаття”
Вид. Ленінград, 1970 р. СССР
- Ю. С. Асєєв. — „Джерела мистецтва Київської Русі”. — Київ, 1980 р. УССР
- Академія Наук УССР — „Історія українського містечтва”
— Київ, 1966 р. УССР
- Проф. О. Повстенко. — „Катедра Св. Софії в Києві” Монографія
— Вид. Філадельфія, 1954 р. ЗСА
- Академія Архітектури УССР — Київ, 1954 р. „Зодчество України”
- Проф. Арх. І. Жуковський. — „Про наше церковне будівництво, поза Батьківщиною”
Бюллетень ТІУА ч. 3, ЗСА
- Збірник матеріалів, з нагоди 50-ліття УГП Церкви в Канаді — Вінніпег, Канада, 1968 р.
- „Пропам'ятна Книга” — Курітиба, Парана, — Бразилія. Видана 1955 р.
- М. Колянківський, — „Дерев'яні церкви в Україні” Вид. „Ми і Світ”. Торонто, Канада, 1954 р.
- „Енциклопедія Українознавства”, вид. НТШ Париж-Нью-Йорк.
- Г. Н. Логвін. — „По Україні”, Київ, 1968 р. УССР
- Арх. Мирослав Німців. — „Традиція архітектури українських церков” —
Альманах УНС — 1982 р. Вид. Свобода, Нью-Йорк—Джерсі Сіті

